

O B A V J E Š T E N J E

Ministarstvo komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine daje na Javne konsultacije **Prednacrt zakona o pomorskom dobru i pomorskoj plovidbi, sa obrazloženjem, u trajanju od 30 dana od dana objave.**

Prednacrt zakona o pomorskom dobru i pomorskoj plovidbi objavljen je na web stranici Ministarstva komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine, u rubrici Dokumenti, podrubrika Vodni promet, sekcija Sigurnost prometa na cestama, podsekcija Dokumenti za javne konsultacije.

Pozivamo sve zainteresirane građane, institucije i organizacije da dostave svoje eventualne prijedloge, komentare i sugestije **do 17.04.2014.godine, isključivo** na za to propisanom obrascu koji je prilog Prednacrtu zakona i to putem elektronske pošte na adresu: **dinka.vukovic@mkt.gov.ba**

E

**BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO KOMUNIKACIJA I PROMETA**

PREDNACRT

ZAKONA O POMORSKOM DOBRU I POMORSKOJ PLOVIDBI

Sarajevo, februar 2014. godine

PREDNACRT

Na osnovu člana IV 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na ___sjednici Predstavničkog doma, održanoj_____2014. godine, i na _____sjednici Doma naroda, održanoj_____2014. godine, donijela je

ZAKON O POMORSKOM DOBRU I POMORSKOJ PLOVIDBI

I OPĆE ODREDBE

Član 1. (Predmet)

Ovim Zakonom uređuje se pomorsko dobro, oblasti plovidbe na obalnom moru u vodama Bosne i Hercegovine, sigurnosti plovidbe, zaštita mora od zagađivanja sa plovnih objekata, prihvat i rukovanje otpadom u lukama, kao i odgovornost i naknada štete u slučaju zagađivanja, uvjeti i način sigurnog odvijanja plovidbe, osnovni materijalno pravni odnosi u pogledu brodova i plovila, odgovornost brodarara, postupci upisa brodova i plovila, prijevoz i plovidbeni poslovi, plovidbene nezgode i inspeksijski nadzor.

Član 2. (Definicije)

Ako ovim Zakonom nije drugačije određeno, pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom Zakonu imaju slijedeća značenja:

- a) „**adresa**“ je naziv, odnosno ime i komunikaciona veza preko koje se može ostvariti kontakt sa vlasnikom plovnog objekta, agentom, ovlašćenim organom koji posjeduje podatke u vezi sa plovnim objektom;
- b) „**balastna voda**“ je voda uzeta iz mora u cilju ispravljanja uzdužnog i poprečnog nagiba, gaza, stabiliteta i pritiska plovnog objekta, a koja se ne prevozi kao teret;
- c) „**bruto tonaža**“ (BT) je bruto tonaža izračunata u skladu sa propisima o baždarenju brodova;
- d) „**brod u raspremi**“ je brod kojim više od 30 dana ne obavlja gospodarske djelatnosti iz ekonomskih razloga ili zbog svoje nesposobnosti za plovidbu;

- e) „**brod**“ je putnički, teretni, ribarski, javni ili naučno-istraživački plovni objekat namijenjeno za plovidbu na moru, čija baždarska dužina iznosi 12 m i više ili čija je registarska zapremina 15 bruto-tona i više ili je osposobljen za prijevoz više od 12 putnika;
- f) „**brodica na vesla**“ jest brodica koja kao porivno sredstvo koristi vesla;
- g) „**brodica za osobne potrebe**“ jest brodica za sport i razonodu koja se ne koristi u gospodarske namjene;
- h) „**brodar**“ vlasnik broda ili bilo koja druga organizacija ili osoba kao što je upravitelj broda ili unajmitelj koji je od brodovlasnika preuzeo odgovornost za rad broda i koji je preuzimanjem te odgovornosti prihvatio preuzeti sve dužnosti i odgovornosti brodarskih društava;
- i) „**čamac**“ je plovilo namijenjeno za plovidbu morem, čija baždarska dužina iznosi manje od 24 m ili čija je registarska zapremina manja od 15 bruto-tona i na kojem se može prevoziti do 12 putnika;
- j) „**fekalni otpad**“ je otpad koji se ispušta iz brodskih toaleta, medicinskih prostorija (apoteke, brodske bolnice, itd.), preko umivaonika, kada, otvora za odvod smještenih u tim prostorijama, iz prostora sa živim životinjama kao i druge otpadne vode izmiješane sa emisijama;
- k) „**gliser**“ jest brodica ili jahta koja pomoću mehaničkog porivnog uređaja klizi po površini mora;
- l) „**IMDG Code**“ je Međunarodni kodeks opasnih materija (The International Maritime Dangerous Goods Code- IMDG Code)
- m) „**IMO**“ je Međunarodna pomorska organizacija (International Maritime Organization- IMO);
- n) „**IMO broj**“ je međunarodni identifikacioni broj koji moraju imati pomorski brodovi, kao i pomorske jahte koje prijevoze više od 12 putnika i imaju više od 100 bruto-tona i trgovački brodovi sa više od 300 BT;
- o) „**ispuštanje**“ svako istjecanje, odlaganje, prosipanje, istjecanje kroz pukotinu, crpljenje, izbacivanje ili pražnjenje broda;
- p) „**jahta**“ je brod namjenjen sportu ili razonodi bilo da se upotrebljava za osobne ili gospodarske namjene kojim osim posade smije prevoziti do 12 putnika;
- r) „**javni brod ili čamac**“ je plovilo čiji je vlasnik država, kanton, općina, carinski organ ili vatrogasna služba i služi isključivo za službenu upotrebu;
- s) „**javni prijevoz**“ je prijevoz osoba i stvari od strane broдача, odnosno prijevoznika, koji je uz jednake uvjete svakom dostupan i obavlja se na osnovu ugovora o prijevozu;
- t) „**jedrilica**“ je plovila koja za pogon koriste snagu vjetra;
- u) „**kaljužne vode**“ su zauljane vode koje se sakupljaju u mašinskim prostorima, kao i vode iz kaljužnih prostora brodskih skladišta, nastale od ostataka tereta i atmosferskih padavina;
- v) „**komunalni otpad**“ su sve vrste životinjskog otpada, otpada iz brodske kuhinje i otpada od radova na brodu, isključujući svježu ribu i njene djelove, koji su nastali redovnim radom, a mogu se odstranjivati;
- z) „**klasifikaciono društvo-priznata organizacija**“ je međunarodno klasifikaciono društvo, član Međunarodnog udruženja klasifikacionih društava (International Association of Classification Societies - IACS), koje ispunjava uvjete za rad i koja

- je ovlašteno od strane Vijeća ministara Bosne i Hercegovine za vršenje tehničkog nadzora i/ili statutarnu certifikaciju pomorskih brodova;
- aa) „**krcatelj**“ je lice koje na osnovu ugovora predaje operatoru teret radi prevoza;
  - bb) „**Ministarstvo**“ je Ministarstvo komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine nadležno za unutrašnju plovidbu na nivou Bosne i Hercegovine;
  - cc) „**Ministar**“ je ministar Ministarstva komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine;
  - dd) „**lista ili manifest**“ je brodski dokument koji sadrži popis tereta i podatke o teretu, i to: oznake i brojeve, način pakovanja i vrstu ambalaže, luku ukrcaja i iskrcaja, naziv i IMO broj, ime zapovjednika broda, kao i podatke o krcatelju;
  - ee) „**MMSI broj**“ (Maritime Mobile Service Identity Number)“ je međunarodni pomorski radiokomunikacioni idenifikacioni broj brodskih i obalnih radio stanica;
  - ff) „**obalno more**“ čine unutrašnje morske vode i teritorijalno more;
  - gg) „**operator**“ je lice koje je zaključilo ugovor sa krcateljem, a to može biti vlasnik broda, zakupac, menadžer ili agent broda;
  - hh) „**otpad**“ je nepotreban, nepoželjan ili suvišan materijal preostao nakon završetka nekog procesa na plovnom objektu;
  - ii) „**otpadno ulje**“ je ulje, neupotrebljivo za korišćenje, proizvedeno ili nastalo na plovnom objektu;
  - jj) „**P&A Priručnik**“ je priručnik o postupcima i mjerama u vezi sa teretom, ostacima tereta i balastnim vodama kod plovnih objekata koji prevoze štetne tečne materije u rasutom stanju;
  - kk) „**pilotaža**“ je vođenje plovnog objekta od stručnih osoba (pilot i dr.) davanjem stručnih savjeta zapovjedniku plovnih objekata radi sigurne ploidbe u lukama i tjesnacima
  - ll) „**plan krcanja tereta**“ je plan slaganja ukrcanog tereta u brodskim skladištima ili tankovima tereta, koji prikazuje brodska skladišta ili tankove tereta u horizontalnom, vertikalnom ili nekom drugom prikladnom presjeku sa ucrtanim položajem pojedinih partija tereta;
  - mm) „**plovidba**“ je vještina vođenja plovila na plovnim putevima;
  - nn) „**plovni objekat**“ je brod, čamac, ploveće postrojenje, plutajući objekat, lebdjelica, fiksna ili plutajuća platforma i drugiplovniobjekat prikladan za plovidbu i plutanje na moru;
  - oo) „**plovidbena nezgoda**“ je događaj na morskim vodama otvorenim za saobraćaj, nastao u plovidbi ili iskorištavanju plovnog objekta ili plovnog puta, pri kojem je stradalo jedno ili više lica (smrt ili povreda) ili je došlo do materijalne štete ili zagađivanja životne sredine (okoline/okoliša);
  - pp) „**plutajući objekat**“ je plovilo, stalno privezano, usidreno ili položeno na dno i namijenjeno za razne potrebe (pristani, stambeni objekti, restorani, radionice, skladišta, plutajući hangari, tikvare-ribarnice, ribogojilišta i platforme za eksploataciju tečnih goriva);
  - rr) „**pomorska plovidba**“ je plovidba koja se obavlja na moru;
  - ss) „**pomorski plovni put**“ je pojas na obalnom moru, određene dubine i širine na kojem se obavlja pomorska plovidba;
  - tt) „**pomorsko potraživanje**“ označava isticanje prava ili potraživanja nastalih između ostalih iz ugovora o iskorištavanju ili zakupu broda, te iz ugovora o

- prijevozu robe brodom na osnovi brodarskog ugovora, teretnice ili na neki drugi način, kao i zbog gubitka ili oštećenja robe ili prtljaga kada se prevozi brodom;
- uu) „**posebna prava vučenja**“ (eng. Special Drawing Rights-SDR) je MMF-ova obračunska valuta i koristi se u pomorskom pravu kod instituta ograničene odgovornosti za pomorske tražbine;
  - vv) „**pozivni znak**“ je cifra koja služi za pomorsku identifikaciju broda;
  - zz) „**potapanje**“ je svako namjerno odlaganje otpada ili drugih materija s broda u more;
  - aaa) „**putnički brod**“ je brod namijenjen za prijevoz više od 12 putnika;
  - bbb) „**putnik**“ je svaka osoba na brodu ili čamcu, osim djece mlađe od jedne godine života i osoba zaposlenih na plovilu u bilo kojem svojstvu člana posade i članova porodice članova posade;
  - ccc) „**prijevoz za vlastite potrebe**“ je prijevoz koji obavlja fizičko ili pravno lice za zadovoljenje vlastitih potreba;
  - ddd) „**pristanište**“ je vodeni i s vodom direktno povezani kopneni prostor, na pomorskim plovnim putevima, s izgrađenim i neizgrađenim obalama, uređajima, postrojenjima i objektima namijenjenim za pristajanje, sidrenje i ukrcavanje i iskrcavanje putnika ili pojedinih vrsta tereta;
  - eee) „**ribarski brod**“ je brod namijenjen i opremljen za ulov ribe ili drugih živih bića mora;
  - fff) „**ro-ro**“ je plovilo sa posebnim prostorima za vozila;
  - ggg) „**ro-ro putnički brod**“ je brod sa posebnim prostorima za vozila i koje prevozi više od 12 putnika i ima teretne ro-ro prostore ili prostore posebne kategorije.
  - hhh) „**sastav**“ je označava tegljeni sastav, potiskivani sastav ili bočni sastav;
  - iii) „**sistem protiv obraštanja**“ - znači premaz, boja, obrada površine, površina ili uređaj koji se koristi na brodu radi nadzora ili sprječavanja rasta neželjenih organizama;
  - jjj) „**slučaj zagađivanja**“ je događaj ili niz događaja istog uzroka koji je doveo ili može dovesti do zagađivanja;
  - kkk) „**skuter**“ označava bilo koji čamca koji koristi vlastiti mehanički pogon, koji se koristi za skijanje na vodi ili izvođenje figura (vodeni skuter, jet bicikl, jetski i slično);
  - lll) „**strani brod ili čamac**“ je plovilo registrirano - upisano u upisnik brodova u nekoj drugoj državi i ima namjenu prema propisima dotične države;
  - mmm) „**tank**“ je zatvoreni prostor namijenjen za prevoz tečnosti u brodskom trupu;
  - nnn) „**tanker**“ je brod namijenjen za prijevoz tereta u tečnom stanju;
  - ooo) „**tehnički plovni objekat**“ je plovilo namijenjeno za obavljanje radova na moru, s vlastitim pogonskim uređajem ili bez njega (npr. bager, elevator, dizalica, platforma za istraživanje i eksploataciju nafte i sl.);
  - ppp) „**teritorijalno more**“ je pomorski prostor posebnog statusa, označen ravnim polaznim crtama (crta niske vode uzduž obale kopna i otočića, te crta koje zatvaraju luku i zaljeve kopna) s jedne strane, do međudržavne granice Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske na Jadranskom moru, s druge strane, uključujući pristupni plovni koridor;
  - rrr) „**teretni brod**“ je brod namijenjen za prijevoz stvari;

- sss) „**tovarište**“ je mjesto uz obalu plovnog puta izvan luke ili pristaništa određeno za povremeno pristajanje plovila radi utovara, odnosno istovara određenih vrsta tereta;
- ttt) „**trajekt**“ je brod za prijevoz putnika i stvari;
- uuu) „**unutarnje vode**“ obuhvataju luku i zaljeve na obali kopna, te dijelove mora između crte niske vode na obali kopna i ravne polazne crte kojom je označeno teritorijalno more Bosne i Hercegovine;
- vvv) „**UN broj**“ je četvorocifreni broj (od 0001 do 3500), koji se koristi u međunarodnoj trgovini i prevozu radi identifikacije štetnih materija ili klasa štetnih materija, kojem prethodi oznaka UN u skladu sa Međunarodnim kodeksom opasnih materija (IMDG Code), koje je Međunarodna pomorska organizacija (IMO) odredila shodno karakteristikama te robe;
- zzz) „**ulje**“ označava ulja u bilo kojem obliku, uključujući sirovu naftu, naftne preradevine destilatnog tipa (dizel gorivo, benzini, lož ulje, kerozin), naftne preradevine rezidualnog tipa (teško dizel gorivo, mazut), talog, otpadno ulje, maziva bez obzira prijevoze li se kao teret ili kao zalihe goriva i maziva;
- aaaa) „**upakovana forma**“ je oblik pakovanja koji je posebno određen za štetne materije;
- bbbb) „**zagađivanje**“ je neposredno ili posredno ispuštanje, potapanje ili emitovanje materija u more i vazduh, kao i pomorske nezgode koje štetno utiču ili mogu štetno da utiču na živa bića i morske organizme, predstavljaju opasnost po zdravlje ljudi, ometaju pomorske aktivnosti, uključujući ribarstvo i druge vidove zakonitog korišćenja mora, pogoršavaju kvalitet morske vode i smanjuju mogućnost korišćenja mora za rekreaciju;
- cccc) „**vez**“ je vodeni prostor uz čvrste obalne građevine ili gata na koji brod može biti sigurno vezan i obavljati ukrcaj ili iskrcaj ljudi i tereta;
- dddd) „**zauljana mješavina**“ je mješavina vode i ulja sa više od 15 ppm (ml/ml) ulja u svom sastavu;
- eeee) „**zauljani otpad**“ je otpad koji sadrži ulje ili zauljanu mješavinu.

Član 3. **(Pomorsko dobro)**

- (1) Pomorsko dobro (u daljem tekstu: dobro) je opće dobro od interesa za Bosnu i Hercegovinu, ima njezinu posebnu zaštitu, a kojim se upravlja, koristi, te upotrebljava i štiti pod uvjetima i na način propisan ovim Zakonom i međunarodnim ugovorima koji obavezuju Bosnu i Hercegovinu.
- (2) Dobro čine unutrašnje morske vode i teritorijalno more, njihovo dno i podzemlje, te dio kopna koji je po svojoj prirodi namijenjen općoj upotrebi ili je proglašen takvim, kao i sve što je s tim dijelom kopna trajno spojeno na površini ili ispod nje kao što su morska obala, nasipi, sprudovi, hridi, grebeni, plaže, kupališta te u moru i morskom podzemlju živa i neživa prirodna bogatstva.
- (3) Dobro od općeg interesa za Bosnu i Hercegovinu obuhvata pravo na pristup Bosne i Hercegovine otvorenom moru.

Član 4. **(Morska obala)**

- (1) Morska obala se proteže od linije srednjih viših visokih voda mora i obuhvata pojas kopna koji je ograničen linijom do koje dopiru najveći valovi za vrijeme nevremena kao i onaj dio kopna koji po svojoj prirodi ili namjeni služi korištenju mora za pomorski saobraćaj i morski ribolov, te za druge svrhe koje su u vezi s korištenjem mora, a koji je širok najmanje šest metara od linije koja je vodoravno udaljena od linije srednjih viših visokih voda.
- (2) Morska obala uključuje i dio kopna nastao nasipavanjem, u dijelu koji služi iskorištavanju mora.
- (3) Liniju srednjih, viših i visokih voda utvrđuje hidrometeorološki zavod.
- (4) Izuzetno, na prijedlog Općine Neum, Ministarstvo može odrediti da se morskom obalom smatra uža ili šira dio kopna ako to zahtjeva postojeće stanje na obali (potporni zidovi, zidovi kulturnih, vjerskih, istorijskih i sličnih građevina).

Član 5. **(Kupališta)**

- (1) Kupalište je morsko dobro namijenjeno za kupanje.
- (2) Kupalište može biti prirodno, uređeno i izgrađeno.
- (3) Prirodno kupalište je neograđeni vodeni i vodom neposredno povezani kopneni prostor pristupačan svakome i koji se slobodno može koristiti za kupanje.
- (4) Uređeno kupalište je ograđeni vodeni i vodom neposredno povezani kopneni prostor sa kabinama, sanitarnim uređajima, tuševima i drugom potrebnom opremom koji je, pod jednakim uslovima, pristupačan svakome.
- (5) Izgrađeno kupalište je ograđeni vodeni i vodom neposredno povezani kopneni prostor koji je nastao značajnijim ulaganjem i izgradnjom na morskoj obali sa opremom koju imaju uređena kupališta.
- (6) Uslove koje moraju ispunjavati uređena i izgrađena kupališta donosi entitetski organ nadležan za poslove zaštite okoliša i turizma uz prethodno pribavljenu saglasnost entitetskog ministarstva nadležnog za poslove građenja.

Član 6. **(Pripadnost dobru i stjecanje prava)**

- (1) Građevine i drugi objekti na dobru koji su trajno povezani s pomorskim dobrom smatraju se pripadnošću dobra.
- (2) Na dobru ne može se stjecati pravo vlasništva ni druga stvarna prava po bilo kojoj osnovi.

Član 7. **(Upotreba i korištenje dobra)**

- (1) Dobro se upotrebljava ili koristi u skladu s odredbama ovoga Zakona i drugih propisa.

- (2) Upotreba dobra može biti opća i posebna upotreba.
- (3) Opća upotreba podrazumijeva da svako ima pravo služiti se dobrom u skladu sa njegovom prirodom i namjenom.
- (4) Posebna upotreba dobra je svaka ostala upotreba koja nije opća upotreba.
- (5) Privredno korištenje dobra je korištenje pomorskog dobra za obavljanje privrednih djelatnosti, sa ili bez korištenja postojećih građevina i drugih objekata na dobru, te sa ili bez gradnje novih građevina i drugih objekata na dobru.

Član 8. (Upravljanje dobrom)

- (1) Pod upravljanjem dobrom podrazumijeva se održavanje, unaprijeđenje, zaštita dobra u općoj upotrebi, posebnoj upotrebi i privrednom korištenju.
- (2) Dobrom upravlja Ministarstvo neposredno u saradnji sa drugim resorno nadležnim institucijama i Općinom Neum.
- (3) Općina Neum vodi brigu o zaštiti dijela pomorskog dobra u općoj upotrebi koje se nalazi na njenom području.

Član 9. (Utvrdjivanje područja dobra)

- (1) Granicu dobra utvrđuje Komisija za granice i utvrđivanje pomorskog dobra (u daljem tekstu: Komisija), koju na prijedlog Ministarstva imenuje Vijeće ministara Bosne i Hercegovine.
- (2) Komisija iz stava (1) ovog člana ima predsjednika i šest članova.

Član 10. (Evidencija o dobru)

- (1) Upis u zemljišne knjige i evidencija o dobru vodi se pri nadležnom sudu.
- (2) Po utvrđivanju granice dobra upis u zemljišne knjige vrši se po zahtjevu Komisije iz člana 8. ovog Zakona.
- (3) U katastar se unose podaci o dobru, granici dobra, obliku dobra, česticama dobra i objektima na njima kao i podaci o pravima na morskom dobru i njegovom korisniku.

II - ZAŠTITA OKOLIŠA NA DOBRU

Član 11. **(Zaštita dobra)**

Nadležne institucije u Bosni i Hercegovini dužne su poduzimati sve radnje radi zaštite dobra, utvrđivanja i naknade eventualno nastale štete na dobru.

Član 12. **(Zabrana odlaganja materija kojima se zagađuje dobro)**

- (1) Zabranjeno je sa plovnog objekta u vode Bosne i Hercegovine:
  - a) ispuštanje ulja, zauljanih mješavina, kaljužnih voda i zauljanog otpada;
  - b) ispuštanje štetnih materija koje su privremeno utvrđene kao takve, voda od pranja tanka ili drugih mješavina koje sadrže takve materije;
  - c) ispuštanje i odlaganje na morsko dno štetnih materija u upakovanoj formi;
  - d) ispuštanje komunalnog otpada;
  - e) ispuštanje štetnih materija u vazduh;
  - f) ispuštanje balastnih voda i taloga iz balastnih tankova ako sadrže štetne materije, patogene mikroorganizme i invazivne vrste;
  - g) primjena organokositrenih jedinjenja protiv obrastanja broda;
  - h) namjerno potapanje, spaljivanje i zakopavanje na morskom dnu otpada ili drugih materija.
- (2) Zabrana iz stava (1) ovog člana ne odnosi se na radnje i aktivnosti koje su:
  - a) učinjene radi sigurnosti broda ili spašavanja ljudskih života na moru;
  - b) nastale iz razloga sprječavanja zagađivanja i otklanjanja posljedica od zagađivanja.
- (3) O svakom zagađenju obaviještava se kapetanija ili nadležna inspeksijska služba.

Član 13. **(Brodska goriva)**

- (1) Zabranjena je na brodovima ugradnja instalacija ili sistema koji koriste, odnosno sadrže materije koje oštećuju ozonski omotač.
- (2) Zabranjeno je zagađivanje zraka prevelikom količinom sumpora koja se nalazi u brodskim gorivima.
- (3) Svaki brod mora imati potvrdu o karakteristikama broskog pogonskog goriva.
- (4) Potvrdu iz stava (3) ovog člana izdaje isporučilac broskog pogonskog goriva, sa zapečaćenim uzorkom goriva, koji se mora čuvati na brodu do utroška goriva ili najduže 12 mjeseci od dana isporuke tog goriva.
- (5) Vijeće ministara Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vijeće ministara) na prijedlog Ministarstva donosi propis kojim se određuje najveće količina sumora koju mogu imati brodska goriva.

Član 14.
(Ukrcaj štetnih materija)

- (1) Krcatelj je dužan da, prije ukrcaja štetnih materija na plovni objekat, preda zapovjedniku ili vlasniku plovnog objekta izjavu sa podacima o tehničkim imenima, UN brojevima, klasama opasnosti, količinama tih materija, adresi, kao i identifikacione oznake prenosnih tankova i kontejnera.
- (2) Klasa opasnosti iz stava (1) ovog člana je klasa opasnih materija u skladu sa Međunarodnim kodeksom opasnih materija (IMDG Code) koji je Međunarodna pomorska organizacija (IMO) odredila shodno karakteristikama te robe.
- (3) Krcatelj je dužan da, prije ukrcaja radioaktivnog tereta, zapovjedniku ili vlasniku plovnog objekta dostavi, pored podataka iz stava 1 ovog člana, i podatke o vrsti broda i količini radioaktivnog tereta.

Član 15.
(Saopštavanje podataka)

Prije isplovljavanja iz luke, operator broda koji prevozi štetne materije dužan je da kapetaniji dostavi:

- a) ime, pozivni znak, IMO broj ili MMSI broj;
- b) podatke o luci odredišta, procijenjenom vremenu odlaska iz luke i dolaska u luku odredišta;
- c) podatke iz člana 14. ovog Zakona;
- d) izjavu da se na brodu nalazi lista ili manifest, plan krcanja, kao i mjesto skladištenja štetnih materija na brodu.

Član 16.
(Dužnost operatora broda)

- (1) Operator broda koji prevozi štetne materije i uplovljava u vode Bosne i Hercegovine, dužan je da podatke iz čl. 14. i 15. ovog Zakona dostavi kapetaniji odmah nakon isplovljavanja iz prethodne ukrcajne luke kao i podatke o ukupnom broju lica na brodu.
- (2) Podaci iz stava (1) ovog člana moraju se dostaviti u roku od 24 sata prije odlaska broda, odnosno najkasnije u trenutku odlaska broda iz prethodne ukrcajne luke, ako plovidba broda traje kraće od 24 sata.

Član 17.
(Obaveza obavještanja)

- (1) Zapovjednik broda, koji uoči zagađivanje uljem ili štetnim materijama na plovnom putu dužan je da komunikacionim vezama, bez odlaganja o uočenom zagađivanju obavijesti kapetaniju.
- (2) O zagađivanju iz stava (1) ovog člana zapovjednik broda dužan je da sačini bilješku i da je unese u brodski dnevnik, u roku od 24 sata od uočenog zagađivanja.

- (3) Zapovjednik broda dužan je da o zagađivanju iz stava (1) ovog člana kapetaniji podnese izvještaj sa izvodom izbrodskog dnevnika, u roku od 24 sata od uplovljavanja.
- (4) Ako je zagađivanje iz stava (1) ovog člana nastupilo za vrijeme plovidbe u međunarodnim vodama, zapovjednik broda koji vije zastavu Bosne i Hercegovine dužan je da izvještaj o zagađivanju sa izvodom iz brodskog dnevnika podnese diplomatskom ili konzularnom predstavništvu Bosne i Hercegovine u državi u čiju prvu luku uplovljava, u roku od 24 sata od uplovljenja.

Član 18.
(Obavezna dostava izvještaja)

Zapovjednik broda dužan je da, najkasnije 24 sata prije uplovljavanja kapetaniji dostavi izvještaj o količini teških ostataka ulja, otpadnog ulja, zauljanih mješavina i kaljužnih voda, kao i datumu i mjestu njihove posljednje predaje.

Član 19.
(Brod za prevoz ulja kao tereta ili pogonskog goriva)

Zabranjeno je uplovljavanje u vode Bosne i Hercegovine tankerima za ulje koji prevoze teške frakcije ulja kao teret.

Član 20.
(Brod za prevoz štetnih tečnih materija u rasutom stanju)

- (1) Brod namijenjen za prevoz štetnih tečnih materija u rasutom stanju mora da ima:
  - a) međunarodno svjedočanstvo o sprječavanju zagađivanja mora štetnim tečnim materijama u rasutom stanju;
  - b) P&A Priručnik za rukovanje štetnim tečnim materijama u rasutom stanju;
  - c) knjigu o teretu;
  - d) brodski plan za reagovanje u vanrednim situacijama za slučaj zagađivanja.
- (2) Knjiga o teretu sadrži naročito podatke o obaveznom pretpranju tankova tereta, ukrcanom teretu, razmještajutereta po tankovima, iskrcaju tereta, čišćenju tankova tereta koje uključuje i pranje tankova tereta sa sirovom naftom, kao i druge podatke od značaja za rukovanje tim teretom.

Član 21.
(Brod za prevoz štetnih materija u upakovanoj formi)

- (1) Štetne materije koje se prevoze kao teret moraju biti na propisan način upakovane i označene.
- (2) Na ambalaži štetnih materija iz stava 1 ovog člana moraju biti navedeni tehnički nazivi materija i postavljena oznaka da su upakovane materije zagađivači.
- (3) Oznaka iz stava (2) ovog člana mora biti istaknuta na vidnom mjestu i izrađena od vodootpornog materijala, sa trajanjem od najmanje tri mjeseca od dana njenog postavljanja.

- (4) O načinu i vrsti pakovanja, posudama, spremnicima i prenosnim tankovima i oznakama štetnih materija iz stava (1) ovog člana utvrđuju se pravilnikom koji donosi Ministar.

Član 22.

(Obaveza posjedovanja međunarodnog svjedočanstvo)

Brod nosivosti do 400 tona koji prevozi više od 15 putnika i članova posade i brod nosivosti najmanje 400 tona mora da ima međunarodno svjedočanstvo o sprečavanju zagađivanja mora fekalnim otpadom.

Član 23.

(Uređaji za fekalni otpad)

Brodovi iz člana 22. ovog Zakona moraju da imaju ugrađen i u funkcionalnom stanju jedan od sistema uređaja za fekalni otpad, i to:

- a) sistem za obradu fekalnog otpada;
- b) sistem za usitnjavanje i dezinfekciju fekalnog otpada sa odgovorajućim skladišnim prostorom za privremeno odlaganje fekalnog otpada, kada se brod nalazi unutar tri nautičke milje od najbližeg kopna;
- c) skladišni tank, kapaciteta dovoljnog za skladištenje cjelokupnog fekalnog otpada do predaje u uređaje za prihvatanje i rukovanje otpadom u luci, a čiji se sadržaj mora ispustiti preko standardne spojnice za pražnjenje koja se nalazi na otvorenoj palubi.

Član 24.

(Zabrana ispuštanja fekalnog otpada)

- (1) Zabranjeno je ispuštanje fekalnog otpada sa broda u more, osim u sljedećim slučajevima:
- a) kada je ispuštanje fekalnog otpada izvršeno radi spašavanja života ljudi ili obezbjeđenja sigurnosti broda;
  - b) kada je ispuštanje fekalnog otpada nastalo kao posljedica oštećenja broda ili opreme ili drugih razloga koji se nisu mogli izbjeći, a preduzete su sve mjere za sprečavanje ispuštanja fekalnog otpada.

Član 25.

(Uzimanje i analiza uzoraka)

- (1) U slučaju zagađivanja mora sa plovnog objekta izvršiće se uzimanje i analiza uzoraka, radi utvrđivanja vrste zagađivanja i preduzimanja mjera za otklanjanje zagađivanja i otkrivanje počinioca.
- (2) Po nalogu inspektora sigurnosti plovidbe uzimanje i analizu uzoraka vrši institut ovlašten od strane entiteskog organa nadležnog za poslove zaštite životne sredine.
- (3) Uzimanje uzoraka iz stava (1) ovog člana mora se izvršiti na način kojim se ne izaziva nepotrebno zadržavanje plovnog objekta.

- (4) Troškove uzimanja i analize uzoraka sa plovnog objekta snosi vlasnik plovnog objekta koji je izazvao zagađivanje, a ako je zagađivač nepoznat, troškove snosi Ministarstvo.

Član 26.
(Plan za hitne intervencije)

- (1) U slučaju zagađivanja mora sa plovnog objekta, organ uprave dužan je da preduzme mjere potrebne za sprečavanje, smanjenje i otklanjanje posljedica zagađivanja u skladu sa planom za hitne intervencije kojim se utvrđuju načela rada i djelovanja, zadaci i obaveze službenih lica, kao i način korišćenja sredstava za hitne intervencije.
- (2) Plan iz stava (1) ovog člana donosi Vijeće ministara.

Član 27.
(Izbor ovlaštenih lica)

- (1) Sprječavanje, smanjenje i otklanjanje posljedica zagađivanja mora sa plovnog objekta može da vrši samo pravno lice koje je registrovano za obavljanje te djelatnosti, ako ispunjava uslove u pogledu stručne i tehničke osposobljenosti.
- (2) Poslovi iz stava (1) ovog člana povjeravaju se pravnom licu u skladu sa propisima kojima se uređuju javne nabavke.

Član 28.
(Uređaji za prihvat otpada sa brodova)

- (1) Brodovi mogu odlagati otpadna ulja i druge otpadne tvari u pristaništu samo na mjestima koja su za to određena.
- (2) Brodske otpatke moraju brodovi dok su u pristaništu predati ovlaštenoj pravnoj osobi koja sabira i odvozi otpadke sa plovila.
- (3) Ministar donosi pravilnik o preuzimanju otpadaka i tereta sa brodova.

Član 29.
(Ukrcaj balastnih voda)

Zapovjednik broda dužan je da, u mjeri kojom se ne ugrožava sigurnost plovidbe i zaštita morske sredine, izbjegne ili ograniči ukrcaj balastnih voda u područjima u kojima:

- a) postoje štetni mikroorganizmi;
- b) postoje fabrički ispusti;
- c) se vrše podvodna bagerisanja;
- d) postoje izrazito visoke razlike između plime i osjeke;
- e) postoji visoka zamućenost vode zbog rada brodskih propulzionih uređaja;
- f) se vrše mriještenja riba;
- g) dolazi do sudaranja morskih struja.

Član 30.
(Zabrana ispuštanja balastnih voda)

- (1) Zabranjeno je u vode Bosne i Hercegovine ispuštanje balastnih voda koje sadrže mikroorganizme, invazivne vrste ili druge štetne materije.
- (2) Vrste mikroorganizama, invazivnih vrsta ili drugih štetnih materija iz stava (1) ovog člana propisuje organ državne uprave nadležan za poslove zaštite životne sredine, uz prethodno pribavljeno mišljenje organa državne uprave nadležnog za poslove zdravlja.

Član 31.
(Krcanje balastnih voda u tank goriva)

Brodu koji krca balastne vode u tank goriva dozvoljeno je ispuštanje balastnih voda isključivo u kopnene uređaje za prihvata i rukovanje otpadom.

Član 32.
(Zabrana ispuštanja otpadaka od hrane)

- (1) Zabranjeno je u vode Bosne i Hercegovine ispuštanje otpadaka od hrane sa broda.
- (2) Ispuštanje otpadaka od hrane dozvoljeno je isključivo u kopnene uređaje za prihvata i rukovanje otpadom.

Član 33.
(Rukovanje komunalnim otpadom)

- (1) Na brodu dužine najmanje 12 metara mora biti na vidnom mjestu istaknuto uputstvo o rukovanju komunalnim otpadom.
- (2) Brod nosivosti najmanje 400 tona, kao i brod koji prevozi najmanje 15 putnika i članova posade mora da:
  - a) ima vidno označene skladišne prostore za različite vrste komunalnog otpada,
  - b) ima plan upravljanja komunalnim otpadom,
  - c) vodi knjigu upravljanja komunalnim otpadom.
- (3) Plan upravljanja komunalnim otpadom sadrži opis postupaka za sakupljanje, skladištenje, tretiranje i odlaganje komunalnog otpada.

Član 34.
(Prihvata otpada sa plovila)

- (1) Plovni, plutajući i nepomični odobalni objekti mora prazniti spremišta krutog i tekućeg otpada, zauljenih voda, fekalija i ostataka tereta kao i svih drugih materija koje zagađuju dobrou kopnene uređaje za prihvata ovih materija.
- (2) Ako inspekcija utvrdi da bi zbog nepražnjenja tih spremišta moglo doći do zagađenja mora tokom plovidbe, narediti će zapovjedniku da prije isplovljenja spremišta iz stava (1) isprazni.

- (3) Ako u slučaju iz stava (2) ovog člana plovni objekt ne isprazni spremišta otpadnih ulja, talog i druge otpatke, inspekcija zabranjuje plovnom objektu isplovljenje.

Član 35.
(Plan za prihvrat otpada)

- (1) Korisnik uređaja za prihvrat otpada dužan je da ima ovjeren plan prihvata i rukovanja otpadom, otpadnim uljem i ostacima tereta sa plovnog objekta.
- (2) Korisnik iz stava (1) ovog člana dužan je da o svakoj izmjeni plana prihvata i rukovanja otpadom, otpadnim uljem i ostacima tereta sa plovnog objekta obavijesti Ministarstvo, u roku od 24 sata od nastalih izmjena.
- (3) Ovjeru plana iz stava (1) ovog člana vrši Ministarstvo.

Član 36.
(Dostavljenje izvještaja kapetaniji)

- (1) Zapovjednik broda koji uplovljava u vode Bosne i Hercegovine dužan je da kapetaniji dostavi izvještaj o količinama otpada, otpadnim uljima i ostataka tereta na brodu, kao i datum i mjesto posljednje isporuke, i to ako:
- a) je odredišna luka poznata, najmanje 24 sata prije uplovljavanja;
  - b) odredišna luka nije poznata, odmah po saznanju odredišne luke;
  - c) je trajanje putovanja manje od 24 sata, odmah poslije isplovljavanja iz prethodne luke.
- (2) Izvještaj iz stava (1) ovog člana zapovjednik broda dužan je da čuva do dolaska u sljedeću luku.

Član 37.
(Zabrana isplovljenja plovnog objekta)

U slučaju zagađenja mora, inspekcija je ovlaštena zabraniti isplovljenje plovnog objekta, odnosno narediti zadržavanje plovnog objekta koji je prouzrokovao zagađenje u morskim vodama Bosne i Hercegovine dok ne podmiri troškove uklanjanja štetnih materija s mora i druge štete nastale zagađenjem ili dok ne položi zadovoljavajuće jamstvo za pokriće ovih šteta.

Član 38.
(Zagađenje mora)

- (1) Inspekcija će narediti osobi koja zagađuje more ili taloži otpatke da odmah prekine zagađivanje ili ukloni otpatke.
- (2) Ako osoba koja zagađuje more ne postupi po naredbi iz stava (1) ovog člana, kapetanija će putem trećeg lica očistiti zagađeno područje na trošak i teret osobe koja zagađuje more.

Član 39.
(Uviđaj)

- (1) Kad primi obavještenje o zagađenju dobra, inspekcija je dužna odmah izvršiti uviđaj, utvrditi stanje i uzrok zagađenja i, ako je moguće, visinu nastale štete.
- (2) Nastalu štetu treba utvrditi, ako je moguće, u prisustvu počinitelja zagađenje, a po potrebi i u prisutnosti vještaka i svjedoka.
- (3) Nakon obavljenog uviđaju o počinjenom prekršaju sastavlja se zapisnik u skladu sa zakonom propisanom postupku.

III – POMORSKA PLOVIDBA

Odjeljak A.
(Zajedničke odredbe)

Član 40.
(Primjena)

Odredbe ovog Zakona koje se odnose na brodove primjenjuju se i na plutajuće objekte i čamce, kako je to ovim Zakonom i predviđeno.

Član 41.
(Mjere, uvjeti i postupci subjekata sigurnosti plovidbe)

- (1) Sigurnost plovidbe utvrđena ovim Zakonom odnosi se na skup mjera, uvjeta i postupaka koje moraju ispunjavati: plovni putevi na pomorskim vodama Bosne i Hercegovine, mjesta pristajanja brodova, pomorski brodovi, posada na brodovima, plovidbe i pilotaže na moru kao i nadzor nad provođenjem odredaba sigurnost plovidbe na pomorskim vodama.
- (2) O mjerama, uvjetima i postupcima koje moraju ispunjavati plovni putevi na pomorskim vodama Bosne i Hercegovine i mjesta pristajanja brodova iz stava (1) ovog člana Ministar donosi pravilnik.

Član 42.
(Poslovi sigurnosti plovidbe)

- (1) Fizičko ili pravno lice koja obavlja prijevoz plovnim putevima, poduzeće ili neko drugo tijelo koje upravlja pristaništem, organizacija koja obavlja održavanje i obilježavanje plovnih puteva i tijelo nadležno za poslove sigurnosti plovidbe dužni su:
  - a) organizirati nadzor obavljanja poslova koji se odnose na sigurnost plovidbe,
  - b) osigurati trajno obavljanje nadzora sigurnosti plovidbe,
  - c) voditi propisane podatke koji su značajni za sigurnost plovidbe.

- d) voditi dokumente i podatke o pomorcima ukranim na brodovima, njihovim iskustvima, osposobljavanju, zdravstvenoj sposobnosti i sposobnostima za određene poslove na brodu.
- (2) Subjekti iz stava (1) ovog člana dužni su donijeti svoje propise o uređenju pitanja iz tač. a), b), c) i d).

Član 43. (Glisanje)

- (1) Brodovi i brodice prilikom plovidbe unutrašnjim morskim vodama i teritorijalnim morem Bosne i Hercegovine smiju se približavati obali, i to:
- a) javni brod, na udaljenost veću od 300 m ,
  - b) brodica za osobne potrebe, na udaljenost veću od 200 m,
  - c) skuteri i jedrilice na udaljenost veću od 50 m,
  - d) brodice na vesla, daske za jedrenje, kajaci, sandoline i pedaline na udaljenost veću od 50 m od obale,
- (2) U vodenom prostoru pored plaže jahte moraju ploviti na udaljenosti većoj od 50 m od ograde uređene plaže, odnosno 150 m od obale prirodne plaže, dok gliseri mogu glisirati samo na udaljenosti većoj od 300 metara od obale i to na području na kojem istima nije zabranjeno glisirati.
- (3) Područja na kojima je gliserima zabranjeno glisirati te vodni prolazi i način njihova označavanja određuje kapetanija.
- (4) Prolazak glisera i skutera do područja na kojem glisanje nije zabranjeno obavlja se najmanjom mogućom brzinom kroz označeni vodni prolaz.
- (5) Kapetanija određuje područja na kojima je zabranjeno skijanje na vodi i područja na kojima je dozvoljena obuka skijaša i voditelja skutera i način njihova označavanja.

Član 44. (Međunarodni standardi upravljanja za siguran rad brodova i zaštitu od zagađivanja)

- (1) Brodar mora pomorsko preduzeće i brodove voditi u skladu sa međunarodnim standardima upravljanja za siguran rad brodova i zaštitu od zagađivanja.
- (2) Postupke sigurnog upravljanja brodom i brodskim preduzeća pravilnikom propisuje Ministar.

Član 45. (Istraživanje pomorskih nezgoda)

- (1) Ministarstvo je obavezno organizirati provođenje istrage o svakoj nezgodi koja se dogodi bilo kojem domaćem plovilu, kao i na stranom plovilu koje pretrpi nezgodu u pomorskim vodama Bosne i Hercegovine, ako je nezgoda uzrokovala smrt ili teže tjelesne ozljede državljana Bosne i Hercegovine, gubitak ili oštećenje imovine većeg obima te istragu o zaprekama na plovnom putu ili o zagađenju voda.

- (2) Način postupanja u slučajevima iz stava (1) ovog člana, sadržaj izvještaja o istrazi, kao i obavijesti o pomorskoj nesreći ili nezgodi propisuju se pravilnikom koji donosi Ministar.

Član 46.
(Raspreda plovila)

- (1) Na unutrašnjim vodama Bosne i Hercegovine domaće plovilo može u raspredu boraviti na osnovu odobrenja nadležne kapetanije.
- (2) Prilikom izdavanja odobrenja kapetanija će za plovila iz stava (1) ovog člana odrediti mjesto i uvjete boravka te vrijeme boravka na unutrašnjim vodama Bosne i Hercegovine.
- (3) Inostrani brod može biti u raspredu u obalnom moru pod uslovima koji se s obzirom na stanje broda poziciju i rok trajanja za svaki slučaj posebno određuje Vijeće ministara na prijedlog Ministarstva.
- (4) Ukoliko brod iz stava (3) ovog člana ne zatraži dozvolu za raspredu ili ne poštuje uslove definirane odobrenjem iz stava (3) ovog člana brod mora, na zahtjev kapetanije, da isplovi iz obalnog mora.
- (5) Ukoliko brod iz stava (3) ne isplovi iz obalnog mora Vijeće ministara će na javnoj licitaciji prodati brod i višak prodajne cijene koji preostane nakon namirenja troškova postupka prodaje položiti na račun broda pri nadležnom sudu.

Odjeljak B.
(Plovni putevi)

Član 47.
(Karakteristike plovnih puteva)

Pod pomorskim plovnim putevima u obalnom moru u smislu ovog Zakona podrazumjevaju se vode obalnog mora u granicama Bosne i Hercegovine, čiji je pojas u tom moru dovoljno dubok i širok, obilježen i uređen za plovnost i na kome su postavljeni objekti za sigurnost plovidbe.

Član 48.
(Uređenje plovnih puteva)

- (1) Pomorski plovnih putevi na pomorskim vodama grade se i uređuju, tehnički održavaju za plovnost i obilježavaju, a na njima se postavljaju objekti sigurnosti plovidbe i osigurava njihov ispravan rad.
- (2) Građenje i uređenje pomorskog plovnog puta na pomorskim vodama obavlja se na osnovu propisa o vodama i drugih propisa kojim se uređuje ova oblast.

Član 49.
(Održavanje plovnih puteva)

- (1) Održavanje pomorskog plovnog puta je postavljanje i održavanje objekata sigurnosti plovidbe i osiguravanja njihovog pravilnog funkcioniranja (svjetionici, obalna svjetla, plutaće i bove, oznake, signalne i radio stanice, zvučni, elektronski, električni, radarski i drugi uređaji) za odvijanje sigurne plovidbe na pomorskom plovnom putu, luci i sidrištima.
- (2) Tehničko održavanje pomorskih plovnih puteva obuhvata građevinske radove na moru kojima se osigurava sigurno odvijanje plovidbe.
- (3) Tehničko održavanje plovnih puteva i objekata sigurnosti za poboljšanje uvjeta plovidbe obavljaju specijalizirane organizacije osposobljene za vršenje te djelatnosti.
- (4) Specijalizirane organizacije iz stava (3) ovog članka radove na tehničkom održavanju plovnih puteva i objekata sigurnosti plovidbe obavljaju na osnovu godišnjeg programa i tehničke dokumentacije.

Član 50.
(Održavanje objekata sigurnosti plovidbe)

Obilježavanje, postavljanje, održavanje objekata sigurnosti plovidbe na plovnim putevima i njihovo pravilno funkcioniranje, prema propisima o plovidbi na pomorskim plovnim putevima obavlja specijalizirana organizacija osposobljena za vršenje te djelatnosti, koju ovlasti Ministarstvo.

Član 51.
(Sredstva za tehničko održavanje i obilježavanje plovnih puteva)

Sredstva za tehničko održavanje i obilježavanje plovnih puteva iz čl. 48, 49. i 50. ovog zakona osiguravaju se iz Budžeta Bosne i Hercegovine, a koje čine:

- a) naknada za korištenje plovnog puta;
- b) naknada za korištenje objekata sigurnosti plovidbe na plovnom putu;
- c) sredstva vodnog doprinosa i drugih finansijskih izvora.

Član 52.
(Objekti sigurnosti plovidbe)

- (1) Na izgrađenom, uređenom i za plovidbu otvorenom plovnom putu postavljaju se i održavaju objekti sigurnosti plovidbe.
- (2) Objekti sigurnosti plovidbe prema namjeni razvrstavaju se na objekte za:
  - a) tehničko poboljšanje uvjeta plovidbe, sidrišta, hidrotehničke građevine, i dr.,
  - b) obilježavanje i signalizaciju.
- (3) Promjene na plovnom putu i objektima sigurnosti plovidbe koje su važne za plovidbu objavljuje kapetanija.

Član 53.
(Obilježavanje zapreka na plovnom putu)

- (1) Poziciju i karakteristike svjetlosnih i drugih oznaka za obilježavanje zapreka na plovnom putu i druge mjere za sigurnu plovidbu određuje kapetanija.
- (2) Investitor ili vlasnik objekata ili sredstava koji predstavljaju stalne ili povremene zapreke na plovnom putu (mostovi, kablovi, potonuli objekti, žičare i sl), dužan je u roku određenom od kapetanije, postaviti i održavati svjetla i znakove za obilježavanje tih zapreka.
- (3) Ako osoba iz stava (2) ovog člana ne postavi propisano svjetlo ili drugi znak ili ako postavljeno svjetlo ili drugi znak ne održava u ispravnom stanju kapetanija će na teret te osobe, postaviti propisano svjetlo ili drugi znak, odnosno neispravno će svjetlo ili drugi znak dovesti u ispravno stanje.

Član 54.
(Radio služba)

- (1) Radio stanice obavljaju radio službu koja služi zaštiti ljudskog života i sigurnosti plovidbe na pomorskim plovnim putevima.
- (2) U obavljanju radio službe, saglasno propisima o radio saobraćaja iz stava (1) ovog člana, radio stanice su dužne osigurati službu bdijenja i druge potrebne službe i državaju pomorsku radijsku službu bdijenja na međunarodno utvrđenim frekvencijama i kanalima za pogibelj, hitnost i sigurnost, a sve u skladu sa svjetskim pomorskim sistemom pogibelji i sigurnosti.
- (3) Plovila koja moraju imati radio stanicu moraju za vrijeme plovidbe organizirati službe bdijenja, u skladu sa propisima o radio saobraćaju.
- (4) Dozvolu za radio stanicu na brodu izdaje nadležna institucija za poslove komunikacija.
- (5) Poslove radio službe organizira kapetanija.

Član 55.
(Naknada za korištenje objekata sigurnosti plovidbe)

- (1) Za upotrebu, odnosno korištenje objekata sigurnosti plovidbe plaća se naknada.
- (2) Naknadu za upotrebu, odnosno korištenje objekata sigurnosti plovidbe za obilježavanje i signalizaciju plaćaju vlasnici plovila.
- (3) Visinu naknade iz stava (2) ovog člana utvrđuje Vijeće ministara.

Član 56.
(Prijevoz)

Na pomorskom plovnom putu može se odvijati prijevoz osoba i stvari i prijevoz osoba i stvari za sopstvene potrebe u skladu sa odredbama ovog Zakona.

Član 57.
(Izvođenje radova na plovnom putu)

- (1) Investitor odnosno izvođač radova na plovnom putu, a koji mogu utjecati na sigurnost plovidbe (radovi na održavanju plovnog puta, vađenje materijala iz mora i potonulih stvari), mora prije otpočinjanja radova pribaviti saglasnost kapetanije, ukoliko se ti radovi izvode u gabaritu plovnog puta.
- (2) Zahtjevu iz prethodnog stava obavezno se prilaže tehnička dokumentaciju, uz prethodno pribavljenu saglasnost entitetskog ministarstva nadležnog za poslove vodoprivrede.
- (3) Saglasnošću iz stava (1) ovog člana određuju se nautičko-tehnički uvjeti i mjere za odvijanje sigurne plovidbe, za vrijeme izvođenja tih radova, koje utvrđuje kapetanija.

Član 58.
(Gradnja objekata na plovnom putu i obali)

- (1) Za gradnju objekata na plovnom putu i obali u Bosni i Hercegovini, koji mogu utjecati na sigurno odvijanje plovidbe, u postupku izdavanja urbanističke saglasnosti u skladu sa propisima o prostornom uređenju, mora se pribaviti saglasnost Ministarstva i drugih nadležnih ministarstava.
- (2) Saglasnost iz prijedlognog stava ovog člana pribavlja se za objekte koji mogu utjecati na sigurnost plovidbe kao što su mostovi, podvodni i nadvodni kablovi, žičare, i dr.

Odjeljak C.
(Postupci pri plovidbi)

Član 59.
(Saobraćanje stranih plovila)

- (1) Plovilo koje dolazi iz druge države – strano plovilo ne smije fizički saobraćati sa drugim plovilima, fizičkim ili pravnim osobama na obali, prije nego što od kapetanije dobije odobrenje.
- (2) Brod odnosno plovilo dužno je pri dolasku, odnosno odlasku predati kapetaniji opću izjavu, a strani brod, odnosno plovilo i izvod iz popisa posade i popis putnika, plaća novčanu naknadu za korištenje pristaništa.
- (3) Visinu naknade iz stava (2) ovog člana utvrđuje Vijeće ministara.
- (4) O sistemu nadzora, informisanja i upravljanja u pomorskom saobraćaju Ministar donosi pravilnik.

Član 60.
(Požar ili druga nezgoda)

Ako nastane požar ili druga nezgoda na moru koja ugrožava sigurnost ljudskih života ili plovnih objekata kapetanija je dužna narediti najbližem ili drugom brodu da odmah krene na mjesto požara, odnosno nezgode radi spašavanja ugroženih ljudskih života, odnosno narediti zapovjedniku broda isplovljenje na određeno sidrište.

Član 61.
(Odgovornost broda za nastalu štetu)

- (1) Brod odgovara za štetu koju nanese operativnim obalama i drugim objektima i uređajima.
- (2) Brod ne odgovara za štetu iz stava (1) ovog člana jedino u mjeri u kojoj je šteta uzrokovana stanjem operativnih obala i drugih objekata i uređaja koji se nalaze na obali.
- (3) Pod odgovornošću broda iz stava (1) ovog člana podrazumijeva se odgovornost vlasnika broda ili brodara.

IV- BRODAR

Odjeljak A.
(Ograničenje odgovornosti brodara)

Član 62.
(Odgovornost brodara)

Za obveze koje nastaju u vezi s plovidbom i iskorištavanjem broda odgovara brodar, ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.

Član 63.
(Potraživanja podvrgnute ograničenju odgovornosti)

- (1) Bez obzira na osnov odgovornosti sljedeće potraživanja, podvrgnute su ograničenju odgovornosti:
  - a) potraživanje zbog smrti ili tjelesne ozljede ili zbog gubitka ili oštećenja imovine (uključujući i štetu na lučkim postrojenjima, bazenima, prilaznim plovnim putevima i oznakama za plovidbu), do kojih je došlo na brodu ili u neposrednoj vezi s radnjama spašavanja (pružanja pomoći), kao i dalje štete koje iz toga proizlaze,
  - b) potraživanje zbog svake štete koja proizlazi iz zakašnjenja u prijevozu morem, tereta, putnika ili njihove prtljage,

- c) potraživanje zbog drugih šteta koje proizlaze iz povrede izvanugovornih prava, koje su nastale u neposrednoj vezi s radnjama spašavanja i pružanja pomoći,
- d) potraživanje druge osobe, a ne osobe koja odgovara, zbog mjera poduzetih radi sprječavanja ili smanjenja štete za koju osoba koja odgovara može ograničiti svoju odgovornost u skladu s ovim dijelom Zakona, i zbog daljnjih šteta prouzročenih tim mjerama.

Član 64.
(Gubitak prava ograničenja odgovornosti)

- (1) Brodar gubi pravo na ograničenje odgovornosti ako se dokaže da je šteta nastala zbog radnje ili propusta koji je brodar učinio, bilo u namjeri da prouzroči štetu ili bezobzirno znajući da će šteta vjerojatno nastati.
- (2) Brodar ne može ograničiti svoju odgovornost za štete nastale smrću ili tjelesnom ozljedom osoba koje su u radnom odnosu s brodarom.

Član 65.
(Granice odgovornosti)

- (1) Granice odgovornosti za potraživanja, koje su proizašle iz jednoga istog događaja, obračunavaju se na sljedeći način:
  - a) u odnosu na potraživanja zbog smrti ili tjelesnih ozljeda:
    - 1) 333.000 obračunskih jedinica Posebnih prava vučenja za brod s tonažom koja ne prekoračuje 500 tona,
    - 2) za brod s tonažom koja prekoračuje 500 tona, obračunava se sljedeći iznos:
      - 1.1) za svaku tonu od 501 do 3.000 tona - 500 obračunskih jedinica Posebnih prava vučenja,
      - 1.2) za svaku tonu od 3.001 do 30.000 tona- 333 obračunske jedinice Posebnih prava vučenja,
      - 1.3) za svaku tonu od 30.001 do 70.000 tona - 250 obračunskih jedinica Posebnih prava vučenja, i
      - 1.4) za svaku tonu koja prekoračuje 70.000 tona-167 obračunskih jedinica Posebnih prava vučenja;
  - b) u pogledu ostalih potraživanja:
    - 1) 167.000 obračunskih jedinica Posebnih prava vučenja za brod s tonažom koja ne prekoračuje 500 tona,
    - 2) za brod s tonažom koja prekoračuje 500 tona obračunava se sljedeći iznos:
      - 1.1) za svaku tonu od 501 do 30.000 tona - 167 obračunskih jedinica Posebnih prava vučenja,
      - 1.2) za svaku tonu od 30.000 do 70.000 tona- 125 obračunskih jedinica Posebnih prava vučenja, i
      - 1.3) za svaku tonu koja prekoračuje 70.000 tona - 83 obračunske jedinice Posebnih prava vučenja.

- (2) Ograničenje odgovornosti za svakog spašavatelja koji ne obavlja radnje spašavanja s nekog broda ili za svakog spašavatelja, koji djeluje isključivo na brodu kojemu ili u odnosu na koga pruža usluge spašavanja, obračunavaju se prema tonaži od 1.500 tona.
- (3) Za svrhe ovoga dijela Zakona tonaža broda je bruto tonaža koja se izračunava prema pravilima o baždarenju propisanim međunarodnim propisima.

Član 66.

(Potraživanja zbog smrti ili tjelesnih ozljeda putnika na brodu)

- (1) U slučaju potraživanja zbog smrti ili tjelesnih ozljeda putnika na brodu, koje su nastale iz istog događaja, granica odgovornosti brodara je iznos od 175 000 obračunskih jedinica Posebnih prava vučenja pomnoženih brojem putnika koje je brod ovlašten prevoziti na temelju upisnog lista.
- (2) Potraživanje zbog smrti ili tjelesnih ozljeda putnika na brodu znači svako potraživanje koju istakne osoba koja se prevozi brodom ili za njezin račun:
  - 1) na temelju ugovora o prijevozu putnika, ili
  - 2) koja uz pristanak brodara prati neko vozilo ili žive životinje na temelju ugovora o prijevozu robe.

Član 67.

(Fond ograničene odgovornosti)

- (1) Brodar koji želi ograničiti svoju odgovornost dužan je osnovati fond ograničene odgovornosti.
- (2) Fond ograničene odgovornosti (u daljem tekstu: fond) jeste imovinska vrijednost koju brodar polaže radi podmirenja potraživanja svote na koju se ograničava njegova odgovornost.
- (3) Fond služi isključivo za namirenje potraživanja nastalih iz događaja zbog kojega je osnovan.
- (4) Osnivanje fonda ne znači priznanje odgovornosti za potraživanja zbog kojih je osnovan.

Član 68.

(Namirenje potraživanja)

- (1) Vjerovnici u korist čijih je potraživanja osnovan fond mogu svoja potraživanja namiriti samo iz tog fonda.
- (2) Potraživanja vjerovnika namiruju se iz fonda odnosno iz njegovog dijela koji je njima namijenjen, razmjerno njihovoj utvrđenoj svoti.
- (3) Ako brodar ima pravo istaći zahtjev prema jednom od vjerovnika za potraživanje zbog štete koja proizilazi iz tog događaja, njihova se međusobna potraživanja prebijaju, a vjerovnik sudjeluje u naplati fonda samo do visine svote koja je prostala nakon obavljenog prebijanja.

Član 69.
(Primjena)

- (1) Odredbe ovog Zakona o ograničenju odgovornosti broдача primjenjuju se i nosioce prava raspolaganja brodom odnosno vlasnika broда, poslovođu broда i naručioца prijevoza u broдарском ugovoru.
- (2) Odredbe ovog Zakona o ograničenju odgovornosti broдача odnose se i na brodice, s time da se za potrebe tih odredbi broдica smatra brodom s tonažom koja ne prekoračuje 500 tona.
- (3) Ovaj dio Zakona ne primjenjuje se na
  - a) lebdjelice, i
  - b) plutajuće platforme koje se koriste za istraživanja i iskorištavanje prirodnih bogatstava morskoga dna i podzemlja.

Član 70.
(Ograničenje odgovornosti zapovjednika i drugih)

- (1) Zapovjednik, ostali članovi posade i druge osobe koje rade za broдача, ako su odgovorni za potraživanja iz člana 63. ovog Zakona, mogu ograničiti svoju odgovornost prema članu 65. do 69. ovog Zakona.
- (2) Zapovjednik i ostali članovi posade mogu u slučajevima iz stave (1) ovog člana ograničiti svoju odgovornost i ako je događaj iz kojeg je nastalo potraživanje uzrokovan njihovom osobnom nepažnjom.
- (3) Ako je zapovjednik ili drugi član posade broда, suvlasnik, broдар, poslovođa broда ili naručilac prijevoza u broдарском ugovoru mogu svoju odgovornost u slučaju svoje osobne nepažnje ograničiti samo ako je njihov propust nastao u obavljanju funkcije zapovjednika odnosno člana posade broда.

Odjeljak B.
(Postupak ograničenja broдареве odgovornosti)

Član 71.
(Postupak)

- (1) Izvanparnični postupak ograničenja odgovornosti broдача provodi sudac pojedinac stvarno nadležnog suda.
- (2) Ako ovim Zakonom nije drugačije određeno u postupku iz stava (1) ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju odredbe Zakona o parničnom postupku.
- (3) Ukoliko je brod ili broдica, na koji se odnosi događaj u povodu kojega se vodi postupak ograničenja odgovornosti broдача, upisan u bosansko-hercegovački upisnik brodova, odnosno evidenciju broдica, mjesno je nadležan sud na čijem se području vodi upisnik brodova u koji je brod upisan, odnosno evidencija broдica u koju je broдica upisana.

- (4) Ako je brod ili brodica na koje se odnosi događaj u povodu kojega se vodi postupak ograničenja odgovornosti broдача strane državne pripadnosti, mjesno je nadležan sud na čijem je području brod zaustavljen, a ako nije bilo zaustavljanja broда sud na čijem su području položena sredstva za osnivanje fonda ograničene odgovornosti.
- (5) U postupku ograničenja odgovornosti broдача nije dopušten sporazum o mjesnoj nadležnosti.

Član 72.
(Pokretanje postupka)

- (1) Postupak ograničenja odgovornosti broдача pokreće se na prijedlog osobe koja je, prema odredbama ovoga Zakona, ovlaštena ograničiti svoju odgovornost.
- (2) Prijedlog za pokretanje postupka ograničenja odgovornosti broдача pored općih podataka, koji trebaju biti navedeni u svakom podnesku, mora sadržavati i:
  - a) opis događaja iz kojeg je nastala potraživanje za koju se predlaže ograničenje odgovornosti,
  - b) osnovu i svotu ograničene odgovornosti,
  - c) ako je predlagač spreman osnovati fond ograničene odgovornosti, način na koji je predlagač spreman osnovati fond ograničene odgovornosti (polaganjem gotovine ili davanjem odgovarajućega drugog jamstva) te posebice način osiguranja realne vrijednosti tog fonda (oročavanjem sredstava kod pouzdane banke, itd.),
  - d) popis poznatih vjerovnika, uz naznaku njihova sjedišta, odnosno boravišta,
  - e) podatke o vrsti i vjerojatnoj visini potraživanje poznatih vjerovnika.
- (3) Prijedlogu za pokretanje postupka ograničenja odgovornosti broдача moraju se priložiti isprave kojima se dokazuje tonaža broда prema odredbi člana 65. stav (3) ovoga Zakona.

Član 73.
(Razmatranje zahtjeva)

- (1) Ako sud utvrdi da nije udovoljeno uvjetima propisanim ovim Zakonom, koji dopuštaju predlagaču da se koristi ograničenjem svoje odgovornosti, donijet će rješenje o odbijanju podnesenog zahtjeva.
- (2) Ako sud utvrdi da se sredstvima predloženog fonda neće moći raspolagati slobodno u korist vjerovnika, odbacit će zahtjev za osnivanje tog fonda, ali će nastaviti postupak ograničenja odgovornosti, kao da se predlagač pozvao na ograničenje odgovornosti bez namjere osnivanja fonda, pod uvjetom da je udovoljeno uvjetima propisanim ovim Zakonom koji dopuštaju predlagaču da se koristi ograničenjem svoje odgovornosti.

Član 74.
(Rješenje o ograničenju odgovornosti)

- (1) Ako sud utvrdi da je zahtjev koji je iznesen u prijedlogu za pokretanje postupka ograničene odgovornosti broдача u skladu s odredbama ovoga Zakona o uslovima ograničenja odgovornosti donijet će rješenje kojim se odobrava ograničenje odgovornosti.
- (2) Ako sud utvrdi da će sredstvima predloženog fonda moći slobodno raspolagati u korist vjerovnika donijet će rješenje kojim se odobrava osnivanje fonda.
- (3) U rješenju iz stava (2) ovoga člana sud će pozvati predlagača da u roku od 15 dana od dostave tog rješenja podnese sudu dokaze o tome da je stavio na slobodno raspolaganje suda sredstva odobrena za osnivanje fonda i da je unaprijed položio određenu svotu potrebnu za namirenje troškova koji će nastati tijekom ili u povodu postupka.
- (4) Ako predlagač ne postupi prema odredbi stava (3) ovoga člana, sud će donijeti rješenje kojim se ukida rješenje o osnivanju fonda.
- (5) Sud će u rješenju upozoriti predlagača na posljedice koje nastaju zbog toga što nije postupio prema odredbi stava (4) ovoga člana.

Član 75.
(Objava rješenja)

- (1) Rješenje o ograničenju odgovornosti predlagača sud je dužan donijeti bez odlaganja.
- (2) Fond smatra se osnovanim onog dana kada predlagač podnese sudu dokaze o tome da je postupio prema odredbama člana 74. stav (3) ovoga Zakona.
- (3) Rješenje o osnivanju fonda kojim se utvrđuje da je fond i osnovan, sud je dužan donijeti u roku od 24 sata od prijema dokaza iz stava (2) ovoga člana.
- (4) Rješenja o ograničenju odgovornosti i rješenje o osnivanju fonda objavljuje se u "Službenom glasniku BiH" i na oglasnoj ploči suda, a prema potrebi i na drugi prikladan način.
- (5) Rješenje se dostavlja predlagaču i svim vjerovnicima na čije se potraživanje odnosi ograničenje odgovornosti, a čije je sjedište, odnosno boravište poznato sudu.

Član 76.
(Sadržaj rješenja)

Rješenje o ograničenju odgovornosti broдача, odnosno o osnivanju fonda sadrži:

- a) ime broдача, njegovu luku upisa i državnu pripadnost, odnosno oznaku i mjesto upisa brodice,
- b) firmu, odnosno naziv i sjedište, odnosno vlastito ime i prebivalište i državnu pripadnost predlagača,
- c) događaj na koji se odnosi ograničena odgovornost broдача,
- d) svotu ograničenja odgovornosti, a rješenje o osnivanju fonda ograničene odgovornosti i datum osnivanja fonda,

- e) poziv vjerovnicima da potraživanje za koje se ograničava odgovornost, odnosno potraživanje koje se prema odredbama ovoga Zakona namiruju iz fonda prijave sudu u roku od 30 dana od dana objave rješenja o ograničenju odgovornosti, odnosno objave o osnivanju fonda ograničene odgovornosti u “Službenom glasniku BiH”, bez obzira na to da li o tim potraživanjima već teče parnica, odnosno je li o njihovu postojanju donesena pravomoćna odluka, uz upozorenje na posljedice propuštanja.
- f) mjesto i vrijeme održavanja ročišta za ispitivanje potraživanje.

Član 77.
(Obustavljanje izvršenog postupka)

- (1) Ako se protiv kakve osobe koja na osnovu odredaba ovoga Zakona može ograničiti svoju odgovornost a na koju se odnosi osnovani fond u vrijeme osnivanja tog fonda, provodi izvršni postupak ili postupak osiguranja potraživanje koje se, prema odredbama ovoga Zakona, namiruju iz osnovanog fonda, sud će, na zahtjev te osobe, rješenjem obustaviti izvršni postupak, odnosno postupak osiguranja i ukinuti sve provedene radnje u tom postupku.
- (2) Stranka na čiji je prijedlog sud obustavio izvršni postupak, odnosno postupak osiguranja snosi svoje troškove obustavljenog postupka, a dužna je na zahtjev protivne stranke, nadoknaditi joj njezine troškove.
- (3) Nakon osnivanja fonda ne može se više tražiti pokretanje redovnog izvršnog postupka, odnosno postupka osiguranja potraživanje koje se prema odredbama ovoga Zakona, namiruje iz osnovanog fonda.
- (4) Ako je doneseno rješenje o ograničenju odgovornosti, a fond nije osnovan, sud će u izvršnom postupku, odnosno postupku osiguranja dopustiti izvršenje, odnosno osiguranje samo do svote ograničenja odgovornosti, ako osoba koja se poziva na ograničenje odgovornosti sudu podnese rješenje o ograničenju odgovornosti i dokaz da je ono bilo objavljeno u skladu s ovim Zakonom.

Član 78.
(Ispitivanje prijavljenih potraživanja)

- (1) Ispitivanje prijavljenih potraživanja obavlja se na ročištu za ispitivanje potraživanja.
- (2) Pravo sudjelovanja na ročištu u svojstvu stranke imaju predlagač i svi vjerovnici koji svoja potraživanja prijave do zaključenja ročišta za ispitivanje potraživanja.
- (3) Izostanak stranaka s ročišta ne sprječava sud da ročište održi.
- (4) Na ročištu će sud pozvati prisutne stranke da se izjasne o prijavljenim potraživanjima i o osnovi ograničenja odgovornosti predlagača.

Član 79.
(Priznavanje prijavljenih potraživanja)

- (1) Ne smatra se da vjerovnik prijavom potraživanja priznaje pravo predlagača da prijavljeno potraživanje namiri iz osnovanog fonda.

- (2) Vjerovnik ne može osporavati potraživanje drugog vjerovnika tvrdeći da se ona ne može namiriti iz osnovanog fonda, jer je događaj, iz kojeg je potraživanje nastalo, prouzročio brodar bilo u namjeri da prouzroči štetu bilo bezobzirno znajući da će šteta vjerojatno nastati.
- (3) Smatra se da predlagač osnivanja fonda i vjerovnici priznaju da prijavljena potraživanja postoji i da se može namiriti iz osnovanog fonda ako to podneskom ili usmeno na ročištu ne ospore do zaključenja ročišta za ispitivanje potraživanja.

Član 80.
(Upućivanje vjerovnika)

- (1) Ako vjerovnik ospori da je njegovo potraživanje podvrgnuta ograničenju odgovornosti predlagača, a predlagač se s tim osporavanjem ne složi, sud će rješenjem uputiti vjerovnika da u roku od 30 dana od dana dostave rješenja podnese protiv predlagača tužbu za utvrđivanje da se vjerovnikova potraživanja ne namiruje iz fonda.
- (2) Ako vjerovnik u roku iz stava (1) ovoga člana ne postupi po rješenju suda, odnosno ako podnesenu tužbu povuče, smatrat će se da se odrekao svog osporavanja da je njegova tražbina podvrgnuta ograničenju odgovornosti predlagača.

Član 81.
(Potraživanja drugih vjerovnika)

- (1) Ako vjerovnik ospori drugom vjerovniku postojanje ili visinu njegova potraživanja ili pravo da se njegovo potraživanje namiri iz fonda, sud će rješenjem uputiti vjerovnika, čija je tražbina osporena, da u roku od 30 dana od dana dostave rješenja podnese protiv predlagača i svih vjerovnika, koji su osporili njegovu potraživanja ili visinu tog potraživanja tužbu za utvrđivanje postojanja i visine njegova potraživanja, odnosno prava namirenja iz fonda.
- (2) Ako vjerovnici ospore drugom vjerovniku njegovu tražbinu koja je utvrđena pravomoćnom odlukom suda ili drugoga nadležnog tijela donesenom u postupku protiv predlagača, sud će rješenjem uputiti vjerovnika, odnosno vjerovnike koji osporavaju takvu tražbinu da u roku od 30 dana od dana dostave rješenja podnesu tužbu za utvrđivanje da tražbina ne postoji.
- (3) Ako vjerovnici koje sud uputi na parnicu u roku iz stava (1) i (2) ovoga člana ne postupe po rješenju suda, odnosno ako podnesenu tužbu povuku smatrat će se da u slučaju iz stava (1) ovoga članka tražbina nije ni prijavljena, a u slučaju iz stava (2) ovoga člana da tražbina nije bila ni osporena.

Član 82.
(Tužba protiv predlagača)

- (1) Ako predlagač ospori postojanje ili visinu vjerovnikova potraživanja, sud će rješenjem uputiti vjerovnika da u roku od 30 dana od dana dostave rješenja podnese protiv predlagača tužbu radi utvrđivanja postojanja i visine njegove tražbine.

- (2) Predlagač ne može osporavati vjerovnikovu tražbinu, ako su postojanje i visina te tražbine pravomoćno utvrđeni u postupku između predlagača i vjerovnika ili u parnici koja se vodila prema odredbi članka 85. stav(1) ovoga Zakona.
- (3) Ako vjerovnik koga sud uputi na parnicu ne postupi po rješenju suda u roku iz stava (1) ovoga člana, odnosno ako podnesenu tužbu povuče, smatrat će se da tražbinu nije ni prijavio.

Član 83. (Tužbe)

- (1) Tužbe iz čl. 80., 81. i 82. ovog Zakona mogu se odnositi samo na potraživanja koje su bile predmet rasprave na ročištu za ispitivanje potraživanja.
- (2) Pravomoćne presude donesene u sudskim postupcima po tužbama iz stave (1) ovog člana imaju pravni učinak prema svim sudionicima u postupku ograničenja odgovornosti broдача.

Član 84. (Mjesna nadležnost)

Za suđenje u sporovima iz čl. 80.,81. i 82. ovog Zakona mjesno je nadležan isključivo sud na čijem se području nalazi sud koji provodi postupak ograničene odgovornosti broдача.

Član 85. (Namirivanje u inozemstvu)

- (1) Ako predlagač učini vjerojatnim da bi iz fonda kakvu tražbinu trebalo namiriti u inozemstvu, sud može, na njegov prijedlog, odrediti da se iz tog fonda izdvoji svota koja bi bila potrebna za namirenje tog potraživanja u razmjeru prema ostalim prijavljenim potraživanjima i prema fondu ograničene odgovornosti.
- (2) Prijedlog iz stava (1) ovoga člana može se podnijeti do održavanja prvog ročišta za diobu osnovanog fonda.
- (3) Svota izdvojena prema odredbi stava (1) ovoga člana čuva se u posebnom depozitu deset godina od dana kad rješenje o konačnoj diobi osnovanog fonda ograničene odgovornosti postane pravomoćno.
- (4) Sud može i prije proteka roka iz stava (3) ovoga člana odrediti da se izdvojena svota u cijelosti ili djelomično vrati u opći depozit fonda ograničene odgovornosti ako bi se prema okolnostima moglo zaključiti da su otpale pretpostavke za izdvajanje svote iz stave (1) ovog člana..
- (5) Nakon proteka roka iz stava (3) ovoga člana sud će izdvojenju svotu vratiti u opći depozit fonda ograničene odgovornosti.

Član 86. (Prijavlivanje potraživanja)

- (1) Radi ispitivanja tražbina prijavljenih nakon zaključenja ročišta za ispitivanje potraživanja, sud će zakazati novo ročište za ispitivanje potraživanja.

- (2) Vjerovnici čija se potraživanja ispituju na novom ročištu prema odredbi stava (1) ovoga člana ne mogu osporavati prije priznatog potraživanja.
- (3) Vjerovnici mogu svoja potraživanja prijavljivati do zaključenja prvog ročišta za diobu fonda.
- (4) Potraživanja prijavljene nakon zaključenja prvog ročišta za diobu fonda neće se utvrđivati.
- (5) Vjerovnici koji svoja potraživanja prijave nakon proteka roka iz člana 76. tačke e) ovog Zakona dužni su predlagачu i ostalim strankama u postupku, na njihov zahtjev nadoknaditi troškove postupka uzrokovane naknadnom prijavom. Sud može pozvati te vjerovnike da u određenom roku polože svotu koja će biti potrebna za namirenje tih troškova.

Član 87.
(Rješenje o priznanju potraživanja)

Nakon provedenog postupka za ispitivanje prijavljenih potraživanja sud će rješenjem utvrditi koja potraživanja priznaju i u kojoj visini, uzimajući u obzir i pisane podneske stranaka.

Člana 88.
(Dioba fonda)

- (1) Dioba fonda provodi se nakon pravomoćnosti rješenja iz člana 76. ovoga Zakona.
- (2) Sud može, na prijedlog vjerovnika, obaviti i privremenu djelomičnu diobu radi prethodne isplate utvrđenih tražbina ako vjerovnik koji to predlaže učini vjerojatnim da se parnica iz čl.80., 81. i 82. ovoga Zakona neće završiti u roku od šest mjeseci.
- (3) Dioba fonda iz stava (2) ovog člana obuhvaća dio fonda koji ostaje pošto se iz cjelokupnog fonda izdvoje sredstva za eventualno namirenje potraživanja koje su još sporne, u svoti u kojoj bi ta potraživanja trebalo namiriti da je njihovo postojanje utvrđeno u visini u kojoj su prijavljena.
- (4) Dioba sredstava fonda izdvojenih prema odredbama člana 85. st. (1), (2). i (3) ovog Zakona provodi se pošto se pravomoćno završi postupak za ispitivanje spornih potraživanja na koja se izdvojene svote odnose, uzimajući u obzir već obavljenu diobu prema odredbama st. (1), (2) i (3) ovog člana.

Član 89.
(Nacrt diobe fonda)

- (1) Radi provođenja diobe fonda ograničene odgovornosti sud izrađuje nacrt te diobe.
- (2) Nakon izrade nacrta diobe fonda ograničene odgovornosti sud zakazuje ročište za raspravljanje o tom nacrtu, na koje poziva predlagачa i vjerovnike čije su tražbine utvrđene i za koje je ustanovljeno da se namiruju iz fonda ograničene odgovornosti te vjerovnike čije su tražbine osporene.
- (3) Uz poziv na ročište strankama se dostavlja i primjerak nacrta diobe.

Član 90.
(Stručnjaci izvan suda)

- (1) Ako je radi izrade nacrtu o diobi osnovanog fonda potrebno osigurati stručnu osobu, a sud takvu osobu nema, sud može pripreme za izradu nacrtu o diobi povjeriti posebnom stručnjaku izvan suda.
- (2) Na stručnjake iz stava (1) ovoga člana primjenjuju se odredbe Zakona o parničnom postupku koje se odnose na vještake.

Član 91.
(Stranke)

- (1) Pravo sudjelovanja na ročištu u svojstvu stranke imaju predlagač i vjerovnici iz člana 89. ovog Zakona.
- (2) Izostanak stranaka s ročišta ne sprječava sud da ročište održi.
- (3) Na ročištu sud poziva prisutne stranke da se izjasne o nacrtu diobe fonda i da istakne svoje prigovore na nacrt.
- (4) Odluku o diobi osnovanog fonda sud donosi na temelju rezultata postupka, vodeći računa i o pisanim podnescima stranaka.

Član 92.
(Nalog za isplatu potraživanja)

Sud je dužan u roku od tri dana od dana kad rješenje o diobi fonda, protiv kojeg nije uložena pravna lijek, postane pravomoćno, odnosno od dana kad sud drugog stepena dostavi pravomoćno rješenje sudu prvog stepena, izdati nalog za isplatu potraživanja vjerovnicima na koje se odnosi rješenje o diobi.

Član 93.
(Prekid zastarijevanja)

- (1) Prijava potraživanja u postupku ograničenja odgovornosti broдача ima u pogledu prekida zastarijevanja isti učinak kao i podnošenje tužbe u parničnom postupku.
- (2) U pogledu tražbina koje su osporene u postupku ispitivanja tražbina smatra se da je zastarijevanje prekinuto počev od dana prijave potraživanja do proteka roka za podnošenje tužbe prema odredbama čl. 81. i 82. ovog Zakona, odnosno do dana kad presuda kojom se utvrđuje da se vjerovnikova potraživanja ne namiruje iz fonda postane pravomoćna.
- (3) Zastarijevanje potraživanja, koje se na temelju rješenja o diobi fond namiruju iz fonda, počinje ponovno teći kad rješenje o diobi postane pravomoćno.

Član 94.
(Poseban depozit)

- (1) Sud će u korist vjerovnika, kojima ni u roku od mjesec dana od izdavanja naloga za isplatu ne bude mogao isplatiti njihova potraživanja, iz sredstava fonda, osnovati poseban depozit prema pravilima o osnivanju sudskog depozita.
- (2) Sredstva sudskog depozita polažu se kod banke, uz odgovarajuću kamatu, na rok koji bi trebao odgovarati vremenu prije isteka kojega, po ocjeni suda, neće biti ispunjeni uvjeti za isplatu potraživanja vjerovnicima.

Član 95.
(Troškovi)

U postupku ograničenja odgovornosti broдача svaka stranka snosi svoje troškove, ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.

Član 96.
(Rok za žalbu)

Rok za žalbu protiv rješenja donesenih u postupku ograničenja odgovornosti broдача jest osam dana od dana dostave rješenja.

Član 97.
(Pravni lijekovi)

U postupku ograničenja odgovornosti broдача protiv rješenja suda, kojim je postupak pred sudom pravomoćno završen, mogu izjavljivati sve pravne lijekove koji se mogu izjaviti protiv presuda donesenih u parničnom postupku.

Član 98.
(Odgovornost za smrt i tjelesne ozljede)

- (1) Za smrt i tjelesne ozljede kupača i drugih osoba koje uzrokuje brod, odgovara vlasnik broда i broдар, te osoba koja u trenutku događaja upravlja brodom:
  - a) ako je smrt ili tjelesna ozljeda uzrokovana u području koje je proglašeno kupalištem ili u kojem je zabranjena plovidba - ako se ne dokaže da je oštećenik uzrokovao štetu svojom namjerom ili grubom nepažnjom;
  - b) ako je smrt ili tjelesna ozljeda uzrokovana na uobičajenim plovnim putevima, na području koje se isključivo koristi za sportsku i sličnu plovidbu (kao što su veslačke i jedriličarske regate, skijanje i sl.) - ako se dokaže da je brod kriv za smrt, odnosno tjelesnu ozljedu osobe;
  - c) ako je smrt ili tjelesna ozljeda uzrokovana na području u kojem su zabranjeni pojedini načini ili sredstva plovidbe (npr. glisiranje, skijanje, prekoračenje brzine), a smrt, odnosno tjelesna ozljeda je nastupila prilikom obavljanja zabranjenog načina ili zabranjenim sredstvima plovidbe ako se ne dokaže da je oštećenik uzrokovao štetu svojom namjerom ili grubom nepažnjom.

- (2) Vlasnik broda i brodar nisu odgovorni u skladu sa stavom (1) ovog člana ako im je brod protupravno oduzet.
- (3) U slučaju iz stava (2) ovog člana odgovorna je, pored osobe koja je u trenutku događaja upravljala brodom, i osoba koja je protupravno oduzela brod.

Član 99.

(Odgovornost za oštećenja stvari i zagađenje okoliša)

- (1) Brod odgovara za štetu koju nanese operativnim obalama, lukobranima, ostalim uređajima i postrojenjima, plutajućim objektima (balisažnim oznakama, plutačama za vez, podvodnim kablovima, cjevovodima i sl.) te drugim objektima na vodi.
- (2) Brod ne odgovara za štetu iz stava (1) ovog člana u mjeri u kojoj je šteta uzrokovana krivicom tijela ili druge pravne osobe koja je bila dužna da osigura sigurne uvjete plovidbe.
- (3) Po odgovornošću broda prema stavu (1) ovog člana podrazumjeva se odgovornost vlasnika broda, odnosno brodara.

Član 100.

(Odgovornost za zagađivanje sa broda i za izlivanje ulja)

- (1) Za štetu koju uzrokuje brod koji prijevozi ulje kao rasuti teret izlivanjem ili izbacivanjem tog ulja odgovara vlasnik broda ako se ne dokaže da je izlivanje, odnosno izbacivanje ulja:
  - a) posljedica rata, neprijateljstva, pobune ili prirodne pojave vanrednog, neizbježnog ili neotklonjivog karaktera;
  - b) proistječe u potpunosti iz činjenice da je treća osoba svjesno djelovala ili propustila djelovati u namjeri da nanese štetu.
- (2) Ako vlasnik broda dokaže da je šteta nastala u potpunosti ili djelomično zato što je osoba koja je pretrpjela tu štetu djelovala ili propustila djelovati u namjeri da uzrokuje štetu, ili iz krajnje nepažnje, on može biti u potpunosti ili djelimično oslobođen svoje odgovornosti.
- (3) Zahtjev za naknadu štete zbog zagađivanja okoliša ne može se podnijeti protiv vlasnika broda osim na osnovu ovog Zakona.
- (4) Zahtjev za naknadu štete zbog zagađivanja okoliša, bilo da se zasniva na osnovu ovog Zakona ili ne, ne može se podnijeti protiv:
  - a) osoba u službi vlasnika ili njegovih punomoćnika ili članova posade;
  - b) druge osobe koja je, bez svojstva člana posade, obavljala usluge za brod;
  - c) naručioca ugovora o prijevozu, upravitelja ili brodara;
  - d) osobe koja spašava uz pristanak vlasnika ili po uputama nadležne kapetanije;
  - e) osobe koja preduzima zaštitne mjere;
  - f) svih osoba u službi vlasnika ili njegovih punomoćnika spomenutih u tač. c), d), i e) osim ako se dokaže da je šteta nastala zbog radnje ili propusta koji su navedene osobe učinile, bilo u namjeri da uzrokuju štetu bilo iz krajnje nepažnje znajući da bi šteta vjerovatno mogla nastupiti.

V – PRISTANIŠTA, UTVRĐIVANJE SPOSOBNOSTI PLOVILA ZA PLOVIDBU, POSLOVI PILOTAŽE

Odjeljak A.
(Pristanište)

Član 101. (Pristanište)

Pristanište je vodeni i s vodom direktno povezani kopneni prostor s izgrađenim i neizgrađenim operativnim obalama, uređajima, postrojenjima i objektima namijenjenim za pristajanje, sidrenje, na kojem se vrši utovar, istovar, uskladištenje i druge manipulacije teretom, ukrcaj i iskrcaj osoba i stvari.

Član 102. (Uvjeti koje moraju ispunjavati pristaništa)

- (1) Pristanište mora imati sredstva za prihvatanje otpadnih ulja i drugih otpadnih materija.
- (2) Pristanište mora ispunjavati osnovne uvjete za sigurnost broda, odnosno osoba i stvari.
- (3) Uvjeti koje moraju ispunjavati pristaništa propisuje Ministar.

Odjeljak B.
(Plovidba)

Član 103. (Pravila plovidbe)

- (1) Plovidbu brodovima i drugim plovilima na pomorskim plovnim putevima Bosne i Hercegovine mogu obavljati fizičke i pravne osobe, na osnovu odredaba ovog Zakona.
- (2) U plovidbi na pomorskim plovnim putevima moraju se primjenjivati propisana pravila plovidbe, signali i oznake koji su u funkciji sigurne plovidbe.
- (3) Strani brodovi i druga plovila mogu da plove plovnim putevima Bosne i Hercegovine na kojima važi međunarodni ili međudržavni režim plovidbe.
- (4) Strano plovilo koje je zbog više sile ili druge nevolje prisiljeno skloniti se u pomorske vode Bosne i Hercegovine dužno je o tome, čim prije, obavijestiti kapetaniju.
- (5) Pravila plovidbe, uređaji, sredstva, signali i oznake za obilježavanje plovnog puta, tenačin i uvjeti obavljanja nadzora i upravljanja pomorskim prometom pravilnikom propisuje Ministar.

Član 104.
(Zaprečavanje i zagađenje plovnog puta)

- (1) Oštećena, nasukana ili potopljena plovila koja ometaju ili ugrožavaju sigurnost plovidbe ili predstavljaju opasnost od zagađivanja voda, moraju se po nalogu kapetanije ukloniti sa plovnog puta.
- (2) Ne smije se prekinuti ili oštetiti podvodni telekomunikacioni kabl, podvodni kablovi ili podvodni cjevovod u plovnom putu.
- (3) Predmeti ili stvari, kao i materije, koje mogu ometati ili ugroziti sigurnost plovidbe ne smiju se bacati na plovni put.
- (4) Zabranjeno je namjerno, nepažnjom ili teškim nemarom ispuštati zagađujuće materije sa brodova (nafta, ulja i druge štetne tečne materije) u teritorijalno more Bosne i Hercegovine.

Odjeljak C.
(Pilotaža)

Član 105.
(Poslovi pilotaže)

- (1) Pilotaža je davanje stručnih savjeta zapovjedniku broda od strane stručnih osoba - pilota u pogledu vođenja broda radi sigurne plovidbe u obalnom moru Bosne i Hercegovine.
- (2) Uvjete i način pilotaže pravilnikom propisuje Ministar.

Član 106.
(Uvjeti za pilotažu)

- (1) Pilotažu obavlja pilot.
- (2) Pilot mora posjedovati posebne stručne kvalifikacije, propisani broj godina radnog iskustva u navigaciju kao i položen stručni ispit za pilota.
- (3) Pilot da bi mogao provoditi pilotažu mora biti upisan u registar pilota i posjedovati pilotsku osobnu iskaznicu, izdanu od strane Ministarstva.
- (4) Program stručnog usavršavanja inačine polaganja stručnih ispita pravilnikom propisuje Ministar.

Član 107.
(Obaveznost pilotaže)

- (1) Iz razloga sigurnosti plovidbe, pilotaža je obavezna za određene vrste i veličine brodova, odnosno za vrstu ili prirodu robu koja se prevozi, ili za pojedina područja.
- (2) Brod koji prevozi štetne materije, prilikom uplovljavanja i isplovljavanja iz sidrišta Bosne i Hercegovine, dužan je da koristi usluge pilota.
- (3) Obavezna pilotaža, njene granice, te način, mjesto i vrijeme ukrcaja i iskrcaja pilota propisuje Ministar.

- (4) Pilotaza nije obvezno za brodove koji se koriste u javne svrhe.
- (5) Pilotaza nije obvezna za brodova nosivosti do 500 tona (bruto) ili za putničke brodove i trajekte na redovnim linijama, osim ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

Član 108.
(Korištenje uslugama pilotaže)

- (1) Za brodove određene vrste i veličine Ministarstvo može, ako je to potrebno radi sigurnosti plovidbe odrediti područje u pomorskim plovnim putevima Bosne i Hercegovine na kojima je pilotaža obavezna.
- (2) Pilotazom se može koristiti svaki brod pod jednakim uvjetima.
- (3) U pogledu korištenja usluga pilotaže i plaćanja naknade za te usluge strani brodovi su izjednačeni sa domaćim brodovima pod uvjetom reciprociteta.
- (4) Pilotaza broda ne oslobađa zapovjednika broda dužnosti da upravlja plovidbom i manevriranjem broda i odgovornosti koje iz toga nastanu.
- (5) Brodar broda koji koristi usluge pilotaže odgovara za radnje i propuste pilota, jednako kao i za radnje i propuste člana posade svog broda.

Odjeljak D.
(Brod)

Član 109.
(Sposobnost broda za plovidbu)

- (1) Brod će se smatrati da je sposoban za plovidbu u određenim granicama plovidbe i za određenu namjenu ukoliko ispunjava slijedeće uvjete:
  - a) ako izgradnja broda, njegove plovne karakteristike, strojevi, uređaji i oprema za očuvanje sigurnosti plovidbe, u smislu njihovih tehničkih svojstava, količini, vrsti i distribucija na brodu zadovoljavaju tehničke standarde postavljene od strane klasifikacijskog društva i odredbama međunarodnih konvencije koje se obvezuju Bosnu i Hercegovinu s obzirom na sljedeće:
    - 1) prostor rezerviran za osobe na brodu i sigurnosti ljudskih života na moru,
    - 2) sigurnost članova posade na radu i drugih osoba koje rade na brodu;
    - 3) sigurnost broda,
    - 4) sigurnost tereta na brodu,
    - 5) zaštita mora od onečišćenja s brodova,
  - b) ako brod ima potreban broj stručno osposobljenih članova posade,
  - c) ako je prostor rezerviran za putnike i broju putnika na brodu u skladu s propisanim uvjetima za prijevoz putnika,
  - d) ako tereta na brodu ukrcan u skladu s opterećenjem ili nadvođem te je ispravno raspoređen.

- (2) Brodu koji je sposoban za plovidbu u određenim granicama plovidbe i za određenu namjenu izdaju se odgovarajuće potvrde od strane priznatog klasifikacijskog društva

Član 110.

(Utvrdjivanje i provjera sposobnosti broda za plovidbu)

- (1) Sposobnost broda za plovidbu prema odredbama člana 109. tačka a) ovog Zakona utvrđuje se obavljanjem tehničkog pregleda.
- (2) Tehnički pregled obavlja klasifikacijsko društvo koje ispunjava uvjete i koje je punopravni član Međunarodne udruge klasifikacijskih društava (u daljem tekstu: klasifikacijsko društvo), koje ovlasti Vijeće ministara na prijedlog Ministarstva.
- (3) Tehnički pregled iz stava (2) obavlja se u skladu sa tehničkim pravilima koja propisuje klasifikacijsko društvo (u daljem tekstu: tehnička pravila).
- (4) Sposobnost broda za plovidbu prema odredbama člana 109. ovog Zakona provjerava se tehničkim nadzorom.

Član 111.

(Tehnički nadzor broda)

Tehnički nadzor broda obuhvata:

- a) odobravanje tehničke dokumentacije na osnovu koje se brod gradi ili prepravlja i tehničke dokumentacije na osnovu koje se izrađuje materijal, mašine, uređaji i oprema koji su namijenjeni za gradnju, prepravku i popravak broda,
- b) tipsko odobrenje mašina, uređaja i opreme namijenjene za ugradnju u brod,
- c) nadzor nad gradnjom i prepravkom broda koji se obavlja u toku njegove gradnje ili izvođenja radova na njegovoj prepravci i nadzor nad izradom materijala, mašina, uređaja i opreme iz tačke a) ovog člana koji se obavlja u toku njihove izrade, te nadzor nad izradom, ugradnjom i smještajem mašina, uređaja i opreme u brod,
- d) pregled postojećih brodova, uključujući i nadzor nad izvođenjem popravki i obnavljanjem onih dijelova broda za koje je pregledom utvrđeno da ih treba popraviti ili obnoviti,
- e) utvrđivanje podobnosti organizacije brodarka brodova u pogledu sigurnog rada i zaštite okoliša prilikom korištenja brodova, i
- f) druge preglede u skladu sa odredbama međunarodnih ugovora koji obavezuju Bosnu i Hercegovinu i preglede obzirom na vrstu i namjenu broda koji pravilnikom propiše Ministar.

Član 112.

(Tehnički pregleda brodova)

Tehnički pregledi brodova mogu biti: osnovni, redovni i vanredni.

Član 113.
(Osnovni pregled brodova)

Osnovni pregled je obavezan pregled kojem podliježe postojeći brod prije početka korištenja broda, a prilikom:

- a) upisa u upisnik brodova;
- b) izmjene namjene, granica plovidbe ili drugih svojstava broda na koje se odnose odredbe tehničkih pravila.

Član 114.
(Redovni pregled brodova)

Redovni pregledi su obavezni pregledi kojima se potvrđuje da li stanje broda odgovara odredbama tehničkih pravila klasifikacijskog društva.

Član 115.
(Vanredni pregled brodova)

Vanredni pregled brodova obavlja se:

- a) poslije pretrpljene plovidbene nezgode, havarije ili utvrđenog nedostatka koji može utjecati na sposobnost broda za plovidbu;
- b) kad se obavljaju veći popravci ili obnova broda van zahtjeva koji proizlaze iz osnovnog, redovnog ili kontrolnog pregleda broda;
- c) kad je brod bio u raspremi duže od jedne godine;
- d) pri privremenoj promjeni namjene ili područja plovidbe;
- e) kad to za određeni brod zahtijevaju tehnička pravila klasifikacijskog društva;
- f) prilikom odgode redovnog pregleda u skladu sa odredbama tehničkih pravila.

Član 116.
(Promjene i prepravke broda)

Bez prethodne saglasnosti Ministarstva, klasifikacijsko društvo, nakon obavljenog pregleda broda i nakon obavljene prepravke broda, ne mogu se obavljati bilo kakve promjene ili prepravke strukture trupa broda, njegovih mašina, uređaja i opreme a koje podliježu propisanim tehničkim pravilima.

Član 117.
(Održavanje broda i njegove opreme)

- (1) Stanje broda i njegove opreme treba održavati tako da brod u svakom smislu ostane sposoban za plovidbu bez opasnosti za brod, osobe na brodu, stvari i okoliš.
- (2) Organska jedinjenja kositra koja djeluju kao biocidi u sistemima protiv obraštanja trupa broda, vanjskih dijelova ili površina ne smiju se primjenjivati na brodovima.
- (3) Brod koji se prvi put pušta u plovidbu ili prilikom mijenjanja ili zamjene sustava protiv obrastanja, mora posjedovati svjedodžbu ili deklaraciju za sisteme protiv obraštanja.

- (4) Izuzetak od obaveze posjedovanja svjedodžbe iz stava (3) su nepomične i plutajuće platforme.
- (5) Način smanjivanja ili uklanjanja nepovoljnih učinaka organokositrenih spojeva na morski okoliš pravilnikom propisuje Ministar

Član 118.

(Ograničenja sposobnosti broda za plovidbu)

- (1) Klasifikacijsko društvo može oglasiti brod sposobnim za plovidbu u određenim užim granicama ako se pregledom utvrdi da brod nije sposoban za plovidbu u granicama u kojima je do tada bila dozvoljena plovidba.
- (2) Klasifikacijsko društvo može oglasiti brod sposobnim, da iznimno preduzme jedno ili više putovanja koja prelaze granice plovidbe u kojima je on ovlašten ploviti ako se na temelju obavljenog pregleda utvrdi da je brod sposoban za preduzimanje tih putovanja.
- (3) Plovidba u užim ili širim granicama prema odredbama st. (1) i (2) ovog člana može se uvjetovati ukrcavanjem manjeg broja putnika ili manje količine stvari od određenog broja putnika ili dopuštene količine stvari, te drugim uvjetima kojim se osigurava sigurna plovidba.
- (4) Klasifikacijsko društvo može brod, koji nije putnički, oglasiti sposobnim da u granicama unutrašnjih i pomorskih plovnih puteva prijevozi putnike na jednom ili više putovanja, ili za određeno vrijeme, ako je njegova sposobnost za plovidbu utvrđena prema odredbama ovog Zakona i ako se pregledom utvrdi da brod udovoljava uvjetima za obavljanje takvog prijevoza putnika.

Član 119.

(Osiguranje brodova u pogledu pomorskih potraživanja)

- (1) Brodovi nosivosti od 300 bruto-tona i više osim vojnih i javnih brodova moraju biti osigurani u pogledu pomorskih potraživanja, koja pokrivaju potraživanja po međunarodnim propisima o ograničenju odgovornosti za pomorska potraživanja i imaju potvrdu o tom osiguranju.
- (2) Kao dokaz osiguranja iz stava (1) služi certifikat izdat od davaoca osiguranja koji sadrži slijedeće podatke:
  - a) ime broda, njegov IMO broj i luka registracije,
  - b) ime vlasnika broda i njegovo sjedište,
  - c) vrsta i trajanje osiguranja i
  - d) ime i sjedište davaoca osiguranja i mjesto poslovanja gdje je osiguranje ugovoreno.
- (3) Pored jezika u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini potvrda mora sadržavati i prijevod na engleski jezik i ista se mora nalaziti na brodu.
- (4) Visina osiguranja mora biti najmanja u visini najvišeg iznosa za ograničenje odgovornosti određenog međunarodnim propisom iz stava (1) ovog člana.

Član 120.
(Zabrana uplovljavanja i isplovljavanja)

Brod koji prevozi više od 2000 tona ulja kao teret u rasutom stanju i nema potvrdu o osiguranju ili drugo finacijsko jamstvo o odgovornosti za štetu uzrokovanu sa uljima kako propisuje međunarodna pravila o civilnoj odgovornosti za štetu uzrokovanu sa naftom, nije dozvoljeno uploviti ili isploviti iz pristaništa niti sa njima ukrcavati ili iskrcavati ulja.

Član 121.
(Jemstvo)

Brod bruto tonaže 1000 i više mora imati potvrdu o osiguranju ili drugo finacijsko jamstvo iz odgovornosti za štetu, prouzrokovanu zagađivanjem gorivom iz brodskih tankova, kako je određeno međunarodnim pravilima o civilnoj odgovornosti za štete uzrokovane zagađivanjem sa gorivom kada uplovljavaju ili isplovljavaju iz luke.

Član 122.
(Potvrda o obveznom osiguranje)

Brod koji plovi pod zastavom Bosne i Hercegovine i koji je registriran za prijevoz više od 12 putnika mora imati za svaki prijevoz ili dio prijevoza potvrdu o osiguranju i drugom finansijskom jamstvu za pokriće odgovornosti u skladu sa međunarodnim ugovorima o prijevozu putnika po moru, izdatu od nadležne kapetanije nakon što utvrdi da je osiguranje ili drugo finansijsko jamstvo ispunjava zahtjeve postavljene međunarodnim ugovorima koji propisuje obavezu posjedovanja potvrde kao i uslove osiguranja koje propisuje Ministar.

Odjeljak E.
(Baždarenje brodova)

Član 123.
(Svrha baždarenje brodova i subjekat koji ga obavlja)

- (1) Baždarenjem broda utvrđuje se najveća dopuštena istisnina, te istisnina za određene vodene linije, a baždarenjem teretnog broda i nosivost broda zavisno o uronjenju (gazu) broda.
- (2) Baždarenje broda obavlja klasifikacijsko društvo prema tehničkim pravilima.

Član 124.
(Brodovi koji podliježu baždarenju)

Prema odredbama ovog Zakona baždarenju podliježe svaki brod koji se upisuje u upisnik brodova.

Član 125.
(Ponovno baždarenje brodova)

- (1) Ponovno baždarenje broda obavlja se:
  - a) ako su poslije baždarenja broda nastale promjene u rasporedu, konstrukciji, kapacitetu, upotrebi prostora, broju putnika koji je dopušten u prijevozu brodom, dodijeljenom nadvođu ili dopuštenom gazu broda, zbog kojih se na brodu mijenja njegova tonaža;
  - b) ako se posumnja u pravilnost već obavljenog baždarenja;
  - c) ako se brod unutrašnje plovidbe upisuje u upisnik pomorskih brodova.
- (2) U slučaju ponovnog baždarenja prema odredbi tačke a) ovog člana klasifikacijsko društvo odlučuje da li se, zavisno o obavljenim prepravkama broda, ponovno baždarenje mora obaviti u cjelosti ili djelimično.
- (3) Ponovno baždarenje na osnovu odredaba stava (1) tačke b) ovog člana ne mogu obavljati osobe koje su obavile prijetodno baždarenje u čiju se pravilnost posumnjalo.

Odjeljak F.
(Brodске isprave i knjige)

Član 126.
(Brodске isprave i njihova svrha)

- (1) Brodске isprave brodova pomorske plovidbe koje brodovi moraju imati služe kao dokaz o identitetu, sposobnosti za plovidbu i ostalim svojstvima broda.
- (2) U brodске knjige unose se podaci o važnijim događajima na brodu i obavljenim radnjama na brodu.
- (3) Isprave, u smislu ovog Zakona, su: brodska svjedodžba, dozvola za radio stanicu na brodu, privremena brodska svjedodžba, popis posade, upisni list i privremeni upisni list
- (4) Knjige plovila, u smislu ovog Zakona, su: brodski dnevnik, zdravstveni dnevnik i radio dnevnik, dnevnik mašine, knjiga pregleda i nadzora, knjiga ulja, knjiga tereta, knjiga stabilnosti i knjiga inventara.

Član 127.
(Jezik kojim se ispisuju brodske isprave)

- (1) Brodске isprave i knjige propisane ovim Zakonom moraju biti napisane na jednom od jezika u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini.
- (2) Brodске isprave i knjige brodova u međunarodnoj plovidbi moraju biti napisane i na engleskom jeziku.

Član 128.

(Obaveznost nalaženja isprava na plovilu)

- (1) Brodske isprave i knjige propisane ovim Zakonom moraju se nalaziti na brodu u originalnom obliku i uvijek biti dostupne u svrhu provjere.
- (2) Brodske isprave stranih brodova izdate prema nacionalnom zakonu broda priznaju se, u pravilu uz uvjet reciprociteta.

Član 129.

(Obavezne isprave i knjige brodova pomorske plovidbe)

Brod pomorske plovidbe mora imati:

- a) brodski dnevnik ako ima vlastiti pogonski uređaj snage veće od 500 BT;
- b) zdravstveni dnevnik ako ima posadu i istisninu veću od 500 BT;
- c) radio dnevnik ako koristi instaliranu ili pokretnu radio stanicu;
- d) svjedodžbu o ispravnosti radio uređaja.

Član 130.

(Dodatne isprave i knjige brodova pomorske plovidbe)

Pored isprava navedenih u čl. 126. do 130. ovog Zakona, brodovi upisani u upisnik brodova moraju imati i voditi isprave i knjige propisane međunarodnim konvencijama koje obavezuju Bosnu i Hercegovinu koje se odnose na dotični brod i dotično područje plovidbe.

Član 131.

(Upisni list)

- (1) Brod pomorske plovidbe mora imati upisni list.
- (2) Upisni list sadrži sve podatke iz uložka glavne knjige upisnika brodova u koji je brod upisan, te podatke o njegovim tehničkim svojstvima, opremi i obavljenim pregledima broda.
- (3) Upisnim listom dokazuje se državna pripadnost broda, pravo i dužnost da brod vije zastavu Bosne i Hercegovine, vrsta i namjena broda, njegova sposobnost za plovidbu, plovna mreža na kojoj je ovlašten ploviti, broj putnika i količina stvari (tereta) koju brod smije prevoziti.
- (4) Upisni list izdaje kapetanija na osnovu potvrde o sposobnosti broda za plovidbu koju izdaje klasifikacijsko društvo.
- (5) Važenje upisnog lista je trajno.

Član 132.

(Privremeni upisni list)

- (1) Privremeni upisni list izdaje se plovilu, nabavljenom u inozemstvu, koje još nema upisni list te domaćem plovilu u inozemstvu kojem je izgubljen upisni list.

- (2) Privremenim upisnim listom plovilo, koje još nije upisano u bosanskohercegovački upisnik plovila, stječe bosanskohercegovačku državnu pripadnost te pravo i dužnost viti zastavu Bosne i Hercegovine.
- (3) Privremeni upisni list izdaje nadležna kapetanija Bosne i Hercegovine putem diplomatskog odnosno konzularnog predstavništva.
- (4) Privremeni upisni list vrijedi najduže godinu dana od dana izdavanja, ali njegovo važenje prestaje kada plovilo prvi put uplovi u bosanskohercegovačko obalno more.

Član 133.

(Obaveze u pogledu upisa u upisni list i zamjene istog)

- (1) Kapetanija koja inače izdaje upisni list dužna je, po službenoj dužnosti, upise iz člana 131. stav (2) ovog Zakona unijeti u upisni list.
- (2) Kad se brodu promijeni ime, luka upisa, tonaža, vrsta pogona, znak raspoznavanja, namjena ili područje plovidbe, mora mu se zamijeniti i upisni list.

Član 134.

(Pravilnik o ispravama i knjigama plovila)

Sadržaj i obrasce popisa posade, upisnog lista i privremenog upisnog lista kao i način vođenja knjiga iz člana 129. ovog Zakona propisuje se pravilnikom kojeg donosi Ministar.

Odjeljak J.
(Plutajući objekti)

Član 135.

(Upis u registar)

Odredbe ovoga Zakona primjenjuju se na one plutajuće objekte čija je istisnina veća od 15 tona ili dužina veća od 15 metara ili manji ako je složene konstrukcije ili ugrađenog postrojenja snage veće od 8 kW.

Član 136.

(Vrste pregleda)

- (1) Plovnost plutajućeg objekta utvrđuje se osnovnim, redovnim i izvanrednim inspekcijskim pregledom.
- (2) Plutajući objekti moraju biti pregledani od strane klasifikacijskog društva.
- (3) Osnovni pregled obavlja se prije izdavanja dozvole za stalni vez, i mora sadržavati ispitivanje svih elemenata koji se odnose na sigurnost plutajućeg objekta.
- (4) Redoviti pregledi moraju se provoditi svake četiri godine, a izvanredni inspekcijski nadzor provodi se nakon svaki slučaj štete na plutajući objekt.

Član 137.
(Potvrda o sigurnosti)

- (1) Ako se utvrdi da plutajući objekt ispunjava uvjete o sigurnosti korištenja, klasifikacijsko društvo izdaje potvrdu o sigurnosti plutajućeg objekta.
- (2) Uvjerenje vrijedi za vrijeme trajanja navedenog u svjedodžbi, ali ne dulje od četiri godine od dana izdavanja uvjerenja.

Član 138.
(Dozvola za stalni vez)

- (1) Vlasnik ili osoba koja posjeduje plutajući objekat mora imati dozvolu za stalni vez, sidrenje ili za polaganje plutajući objekt na dno mora.
- (2) Dozvolu iz stava (1) ovog člana izdaje kapetanija, uz prethodnu suglasnost ministarstva nadležnog za zaštitu okoliša.
- (3) Dozvola se ukida ukoliko se u toku redovitog ili izvanrednog inspekcijskog pregleda utvrdi da plutajući objekat ne ispunjava sigurnosne uvjete.

Član 139.
(Sposobnost plutajućih objekata za upotrebu)

Plutajući objekat je sposoban za upotrebu na plovnom putu za određenu lokaciju i za određenu namjenu pod uvjetom:

- a) da udovoljava odgovarajućim odredbama tehničkih pravila klasifikacijskog društva, u pogledu:
  - 1) zaštite ljudskih života;
  - 2) zaštite pri radu i smještaju posade i osoba zaposlenih na objektu;
  - 3) smještaja drugih osoba na objektu;
  - 4) zaštite objekta;
  - 5) zaštite tereta na objektu;
  - 6) zaštite okoliša od zagađivanja sa objekta.
- b) da ima propisani broj stručno osposobljenih članova posade i drugih osoba zaposlenih na plutajućem objektu;
- c) da je smještaj i broj drugih osoba u skladu sa:
  - 1) odredbama i uvjetima navedenim u ispravama, knjigama i odobrenoj tehničkoj dokumentaciji;
  - 2) propisima kojima se uređuju uvjeti boravka drugih osoba na objektu.
- d) da je teret na objektu ukrcan, složen i obezbijeđen pravilno i u skladu sa:
  - 1) odredbama i uvjetima navedenim u ispravama, knjigama i odobrenoj tehničkoj dokumentaciji objekta;
  - 2) propisima kojima se uređuju uvjeti uskladištenja tereta;
- e) ako je na podesnom mjestu bezbjedno privezan, usidren ili položen na dno.

Član 140.
(Primjena odgovarajućih zakonskih odredaba)

U pogledu utvrđivanja sposobnosti za upotrebu, baždarenje, tehnički nadzor i pregled plutajućeg objekta primjenjuju se odredbe čl. 109. do 117. ovog Zakona koje se odnose na brod.

Član 140.
(Svjedodžba o sigurnosti plutajućeg objekta)

Sposobnost plutajućeg objekta za upotrebu prema članu 139. ovog Zakona utvrđuje se svjedožbom o sigurnosti plutajućeg objekta.

Član 141.
(Isprave i knjige plutajućih objekata)

Plutajući objekat mora imati knjige, svjedodžbe i isprave kojima se dokazuju njegova specifična svojstva u skladu sa propisima. Na isprave i knjige plutajućih objekata primjenjuju se odredbe čl. 128. i 129. ovog Zakona.

Član 142.
(Evidencija plutajući objekata)

- (1) Plutajući objekti upisuju se u knjigu evidencije plutajućih objekata koji vodi kapetanija za objekte koji se nalaze na njenom području.
- (2) Zahtjev za upis plutajućeg objekta u knjigu evidencije mora se podnijeti u roku od 15 dana od dana izvršenog osnovnog, odnosno redovnog pregleda plutajućeg objekta.
- (3) Bliže propise o utvrđivanju sposobnosti za plutanje plutajućih objekata pomorske plovidbe donosi klasifikacijsko društvo.

Član 143.
(Plutajući objekti čiju plovnost utvrđuje kapetanija)

- (1) Plovnost plutajućeg objekta čija je istisnina manja od 15 tona ili dužina manja od 15 metara ili sa ugrađenim postrojenjem snage manje od 8 kW utvrđuje se pregledom koji obavlja kapetanija.
- (2) Broj stručnih osoba koje moraju biti ukrcane na plutajućem objektu određuje kapetanija kod koje je plutajući objekat upisan, vodeći računa o jačini ugrađenih postrojenja, namjeni i tehničkoj opremljenosti plutajućeg objekta.

Član 144.
(Stručne osobe)

- (1) Plutajući objekti čija je istisnina manja od 50 tona ili sa ugrađenim postrojenjem snage manje od 8 kW, ne moraju imati ukrcane stručne osobe, ali moraju imati čuvare.

- (2) Plutajući objekti čija je istisnine od 50 do 500 tona moraju imati ukrcanu jednu osobu sa zvanjem mornara dok plutajući objekat preko 500 tona istisnine moraju imati ukrcanu jednu osobu sa zvanjem kormilara tegljenice.

Odjeljak K.
(Čamci)

Član 145.
(Sposobnost čamca za plovidbu)

Čamac je sposoban za plovidbu i određenu namjenu ako je utvrđena njegova sposobnost za plovidbu u pogledu njegove konstrukcije, plovnih svojstava, porivnih i drugih uređaja i opreme i ako ima najmanji propisani broj članova posade potrebnih za sigurnu plovidbu s propisnom osposobljenošću.

Član 146.
(Utvrdjivanje i dokazivanje sposobnosti čamca za plovidbu)

- (1) Sposobnost čamca za plovidbu utvrđuje se tehničkim pregledom.
- (2) Sposobnost čamca za plovidbu dokazuje se ispravom o sposobnosti čamca za plovidbu.

Član 147.
(Utvrdjivanje sposobnosti čamaca za plovidbu)

Način utvrđivanja sposobnosti čamca za plovidbu, vrstama pregleda i baždarenju čamaca pravilnikom propisuje Ministar.

Član 148.
(Priznavanje isprave o sposobnosti čamca za plovidbu)

- (1) Isprava o sposobnosti čamca za plovidbu koju izdaje strana država priznaje se na teritoriji Bosne i Hercegovine pod uvjetima reciprociteta.
- (2) Ako čamac, koji nije evidentiran na teritoriji Bosne i Hercegovine pripada stranom državljaninu koji nema boravište u Bosni i Hercegovini, a čamac nema isprave o sposobnosti za plovidbu, kapetanija će utvrdi njegova sposobnost za plovidbu i izdati privremenu plovidbenu dozvolu.
- (3) Odredba stava (2) ovog člana primjenjuje se i na čamac čije stanje očigledno ne odgovara ispravi o njegovoj sposobnosti za plovidbu.

Član 149.
(Namjena čamaca)

Prema namjeni čamac ili brodica može biti:

- a) za privredne svrhe: prijevoz putnika i stvari, ribolov, vađenje građevinskog materijala sa dna mora, potiskivač
- b) za neprivredne svrhe: za vlastite potrebe, sport, rekreaciju i razonodu;
- c) za javne svrhe: inspekcijski i carinski nadzor, policijski nadzor, vatrogasnu službu, kapetanija i dr.

Član 150.
(Baždarenje čamaca)

- (1) Baždarenje čamca obavlja se prema pravilniku kojeg donosi Ministar ili pravilima klasifikacijskog društva obzirom na dužinu čamca.
- (2) Ako se popravkom ili prepravkom čamca mijenja njegova tonaža taj se čamac mora ponovo baždariti.

Član 151.
(Osposobljenost osobe koja upravlja čamcem)

Čamcem za privredne svrhe, javne svrhe i neprivredne svrhe, dužem od tri metra upravlja punoljetna osoba osposobljena za upravljanje čamcem.

Član 153.
(Izuzeca)

- (1) Odredbe čl. 147. i 148. ovog Zakona ne odnose se na:
  - a) čamce koji su pripadnost broda ili drugog plovnog objekta;
  - b) sportske, veslačke čamce, kajake, kanue i slične plovne objekte.
- (2) Čamci iz stava (1) tačka a) ovog člana moraju imati atest klasifikacijskog društva i nositi ime ili oznaku broda, a čamci iz stava (1) tačka b) ovog člana moraju imati registraciju sportskog društva kome pripadaju.

Član 154.
(Posebne vrste putničkih brodova)

Posebne vrste putničkih brodova mogu vršiti međunarodnu linijsku plovidbu sa pristaništa Bosne i Hercegovine ukoliko brod i brodar ispunjavaju posebne sigurnosne uslove koje s obzirom na područje plovidbe, vrstu broda i namjeni plovidbe propisuje Ministar.

Član 155.
(Ro-ro putnički brodovi)

- (1) Putnički ro-ro brodovi moraju imati dovoljno rezervnog stabiliteta da zbog oštećenja kod sudara sa drugim brodom kako bi bio udovoljen najviši stepen sigurnosti putnika i posade.
- (2) Posebne zahtjeve stabilnosti za ro-ro putničke brodove pravilnikom propisuje Ministar.

VI DRŽAVNA PRIPADNOST I IDENTIFIKACIJA BRODA, UPIS I BRISANJE BRODOVA PLUTAJUĆIH OBJEKATA I ČAMACA

Odjeljak A.

(Državna pripadnost i identifikacija broda)

Član 156.

(Državna pripadnost broda)

- (1) Državnu pripadnost Bosne i Hercegovine brod stječe upisom u odgovarajući upisnik brodova.
- (2) Za vrijeme plovidbe brodovi, plovna sredstva, čamci i drugi plovni objekti su obavezni viti zastavu Bosne i Hercegovine.

Član 157.

(Zastava)

- (1) Istaknuta zastava Bosne i Hercegovine je znak državne pripadnosti broda.
- (2) Zastava Bosne i Hercegovine na brodu ima izgled zastave Bosne i Hercegovine, s tim da je odnos njezine širine i dužine 1 : 1,5.
- (3) Pravilnik o isticanju i vijenju zastave Bosne i Hercegovine donosi Ministar.

Član 158.

(Ime i oznaka)

- (1) Brod koji je upisan u upisnik osim plutajućeg objekta i čamca mora imati ime i pozivni znak.
- (2) Tegljenica, potisnica, plutajući objekat i čamac, upisani u odgovarajući upisnik moraju imati oznaku, a mogu imati i ime.
- (3) Dva broda ne mogu imati isto ime, a dva plutajuća objekta i dva čamca ne mogu imati istu oznaku.
- (4) Pozivne znakova brodova, određuje nadležni regulatorni organ za poslove komunikacija.

Član 159.

(Pozivni znak u radio-saobraćaju)

- (1) Brod, plutajući objekat i čamac koji ima radio-stanicu (uređaj) mora imati pozivni znak prema propisima o međunarodnom radio - saobraćaju.
- (2) Pozivni znak broda - MMSI broj (Maritime Mobile Service Identity Number) je međunarodni pomorski radiokomunikacioni identifikacioni broj koji određuje nadležna institucija u skladu sa propisima iz oblasti komunikacija.

Odjeljak B.
(Upis i brisanje brodova)

Član 160.
(Upis broda)

U upisnik brodova mora se upisati brod koji je u vlasništvu fizičkih ili pravnih osoba iz Bosne i Hercegovine, s prebivalištem odnosno sjedištem u Bosni i Hercegovini.

Član 161.
(Brodovi koji podliježu upisu)

- (1) U upisnik brodova može biti upisan:
  - a) brod koji je u vlasništvu strane fizičke ili pravne osobe ili državljanina Bosne i Hercegovine s prebivalištem u inozemstvu, ako je brodar tog broda fizičko ili pravno lice s prebivalištem, odnosno sjedištem u Bosni i Hercegovini, uz uvjet da se sa zahtjevom broдача za upis tog broda u upisnik brodova da saglasnost njegov vlasnik;
  - b) brod koji je u vlasništvu strane fizičke ili pravne osobe, uz uvjet da Bosna i Hercegovina obavlja nadzor nad upravnim, privrednim i tehničkim pitanjima nad brodom i ako je taj upis dopustilo nadležno ministarstvo;
  - c) jahta koja je u vlasništvu strane fizičke ili pravne osobe, ili osobe bez državljanstva ili državljanina Bosne i Hercegovine, koji nema prebivalište u Bosni i Hercegovini ako jahta pretežno boravi u vodama Bosne i Hercegovine.
- (2) Ne može se upisati u upisnik brodova Bosne i Hercegovine brod koji je upisan u upisnik brodova druge države.

Član 162.
(Brodovi koji mogu biti upisani u upisnike)

- (1) U upisnik brodova može biti upisan brod:
  - a) koji je više od 50% u vlasništvu državljanina Bosne i Hercegovine ili državljanina članice Europske unije ili pravne osobe sa sjedištem u Bosni i Hercegovini ili državi članici Europske unije,
  - b) čiji je brodar iz stav (1) ovog člana, a koji je više od 50% u vlasništvu strane osobe, ukoliko se sa upisom slaže vlasnik broda.
- (2) U upisnik brodova se može upisati brod ako ispunjava slijedeće uslove:
  - a) nije stariji od 15 godina,
  - b) nije visoko rizičan brod u skladu sa međunarodnim konvencijama i ugovorima koji obavezuju Bosnu i Hercegovinu, i
  - c) ispunjavaju zahtjeve međunarodnih konvencija.

Član 163.
(Zastupanje stranog broдача)

Vlasnik broда koji nema prebivalište, odnosno sjedište u Bosni i Hercegovini, dužan je ovlastiti pravnu ili fizičku osobu s prebivalištema, odnosno sjedištem u Bosni i Hercegovini, da ga u vrijeme odsutnosti zastupa pred nadležnim organima.

Član 164.
(Brisanje broда iz upisnika brodova)

- (1) Brod se briše iz upisnika brodova:
  - a) ako je nestao ili se pretpostavlja da je nestao,
  - b) ako više ne udovoljava uvjetima iz čl. 160. i 161. ovog Zakona,
  - c) ako se trajno povuče iz plovidbe,
  - d) ako se upiše u drugi upisnik brodova i o tome se dobije odgovarajući dokument,
  - e) ako je brodu zadnjih 24 mjeseca tri puta zabranjeno isplavljanje zbog nedostataka iz pomorskih konvencija koje obavezuju Bosnu i Hercegovinu i propisima o pomorskoj inspekciji, i
  - f) ako broдар napusti brod duže od 30 dana.
- (2) Pretpostavlja se da je brod nestao ako su od prijema posljednje vijesti o brodu protekla tri mjeseca. U tom slučaju pretpostavlja se da je brod nestao od onog dana kad su primljene posljednje vijesti o njemu.

Član 165.
(Specifični slučajevi brisanja brodova iz upisnika brodova)

- (1) Ako je osnovana hipoteka na brodu za brisanje broда iz upisnika brodova potreban je pristanak hipotekarnih povjerilaca.
- (2) U slučajevima iz st. (1) ovog člana kapetanija može dopustiti brisanje broда iz upisnika brodova i bez pristanka hipotekarnog povjerioca odnosno, uprkos protivljenju povjerioca za čije potražnje postoji privilegij ako sudu bude položena svota u novcu u visini potražnje spomenutih povjerilaca odnosno ako bude dato osiguranje za koje sud nakon što sasluša povjerioca nađe da je potrebno.

Član 166.
(Upisnik brodova)

- (1) Upisnici brodova su javne knjige.
- (2) Svako fizičko i pravno lice ima pravo pristupa podacima iz glavne knjigu upisnika, zbirku isprava, imenik vlasnika brodova i imenik brodova.
- (3) Kapetanija koja vodi upisnik brodova dužna je uz naplatu određene naknade licu iz stava (1) ovog člana, izdati potvrdu o stanju upisa u upisniku brodova te prijenos isprava koje se čuvaju u zbirci isprava, ako upis u upisnik upućuju na te isprave.
- (4) Potvrde i prijepisi isprava iz stava (3) ovog člana imaju dokaznu snagu javnih isprava.

Član 167.
(Vrste upisnika brodova)

Za upis brodova postoje ovi upisnici:

- a) upisnik brodova,
- b) upisnik javnih brodova,
- c) upisnik ribarskih brodova,
- d) upisnik jahti, i
- e) upisnik brodova u gradnji.

Član 168.
(Komponente upisnika brodova)

Upisnici brodova osim brodova u izgradnji sastoje se od glavne knjige i zbirke isprava.

Član 169.
(Uložci)

- (1) Glavna knjiga upisnika brodova i upisnika brodova u gradnji sastoji se od uložaka.
- (2) Uložak ima list A, list B i list C.
- (3) Iznimno uložak glavne knjige upisnika javnih brodova imaju samo list A i list B.
- (4) Svaki brod upisuje se u poseban uložak.

Član 170.
(Sadržaj listova glavne knjige upisnika brodova)

- (1) U list A glavne knjige uložka upisnika brodova upisuju se podaci o identitetu broda odnosno gradnji broda i njegove karakteristike, odnosno naziv i sjedište pravne osobe, odnosno ime i prebivalište fizičke osobe koja je vlasnik broda i vlastita ograničenja vlasnika u vezi sa slobodnim raspolaganjem brodom.
- (2) U list B uložka glavne knjige upisnika brodova upisuje se poduzeće, odnosno fizička osoba koja je vlasnik broda i ograničenja vlasnika u vezi sa slobodnim raspolaganjem brodom.
- (3) U list B iz stav (2) ovog Zakona upisuje se naziv i sjedište brodara ako je brod u potpunom ili djelimičnom vlasništvu strane pravne ili fizičke osobe, a upis je obavljen na osnovu člana 161. stav (1) ovog Zakona. U ostalim slučajevima ti se podaci o brodaru mogu upisati radi evidentiranja postojanja brodara broda koji nije vlasnik broda.

Član 171.
(Upis vlasništva i drugih prava na brodu)

U list C uložka glavne knjige upisnika brodova upisuje se vlasništvo i druga stvarna prava kojima je brod ili dio broda opterećen, te prava stečena na tim pravima, zakup broda, pravo preče kupnje, te druga ograničenja raspolaganja brodom kojima je podvrgnut

vlasnik opterećenog broda, zabrane opterećivanja i otuđivanja, te sve zabilješke za koje nije izričito određeno da se upisuju u drugi list uloška.

Odjeljak C.
(Upis i brisanje plutajućih objekata i čamaca)

Član 172.
(Upis plutajućih objekata i čamaca)

- (1) Odredbe ovog Zakona kojima se uređuje upis i brisanje brodova shodno se primjenjuju i na upis i brisanje čamaca i plutajućih objekata.
- (2) Upis čamca, odnosno plutajućeg objekta vrši se na zahtjev vlasnika čamca, odnosno plutajućeg objekta.
- (3) Zahtjev za upis čamca, odnosno plutajućeg objekta u upisnik, za upis promjena ili za brisanje čamca, odnosno plutajućeg objekta iz upisnika, vlasnik podnosi nadležnoj kapetaniji.
- (4) Kapetanija iz stava (3) ovog člana donosi rješenje o upisu čamca, odnosno plutajućeg objekta u upisnik čamaca i plutajućih objekata koji vodi nadležna kapetanija.
- (5) Vlasnik čamca, odnosno plutajućeg objekta dužan je da prijavi nadležnoj kapetaniji svaku promjenu podataka koji se unose u upisnik u roku od 30 dana od dana nastanka promjene.
- (6) Za upise čamca ili plutajućeg objekta u upisnik podnosilac zahtjeva plaća naknadu.

Član 173.
(Upisnici plutajućih objekata i čamaca)

- (1) Plutajući objekti i čamci upisuju se u evidenciju koju vodi nadležna kapetanija.
- (2) Za upis plutajućih objekata i čamaca postoje ovi upisnici:
  - a) upisnik plutajućih objekata, i
  - b) upisnik čamaca.

Član 174.
(Plutajući objekti i čamci koji podliježu upisu)

- (1) U upisnike čamaca i plutajućih objekata upisuju se čamci dužine preko tri metra, kao i čamci dužine do tri metra koji imaju sopstveni pogonski uređaj, odnosno motor, kao i plutajući objekti.
- (2) U upisnik se upisuje plutajući objekt ili čamac koji je u cjelini u vlasništvu fizičke ili pravne osobe s prebivalištem, odnosno sjedištem u Bosni i Hercegovini.
- (3) Vlasnik plutajućeg objekta ili čamca koji nema prebivalište u Bosni i Hercegovini dužan je ovlastiti pravnu ili fizičku osobu s prebivalištem u Bosni i Hercegovini da ga zastupa pred nadležnim organima Bosne i Hercegovine.

Član 175.
(Prvi upis brodova)

- (1) Za prvi upis u registar potrebno je priložiti slijedeću dokumentaciju:
  - a) ispravu kojom se dokazuje vlasništvo broda,
  - b) ispis iz sudskog registra i druge isprave kojim se dokazuje da je vlasnik državljanin Bosne i Hercegovine odnosno pravno lice sa sjedištem u Bosni i Hercegovini i da su ispunjeni uslovi za upis broda u upisnik,
  - c) rješenje o određivanju imena i pozivnog znaka broda,
  - d) svjedodžbu o baždarenju broda,
  - e) svjedodžbu o sposobnosti broda za plovidbu,
  - f) ispravu o pozivnom broju prema međunarodnom signalnom kodeksu,
  - g) ispravu kojom se dokazuju podaci upisani u list A glavne knjige, i
  - h) potvrda organa koju vodi strani registar brodova da je brod izbrisan iz upisnika ako se prenosi upis u upisnik Bosne i Hercegovine.
- (2) Uz zahtjev za upis podnose se originali ili ovjerene fotokopije dokumenata iz stava (1) ovog člana.

Član 176.
(Nemogućnost upisa)

U upisnik plutajućih objekata i čamaca ne mogu se upisati plutajući objekti i čamci koji su upisani u upisnike drugih država.

Član 177.
(Ime, oznaka i upisnik)

- (1) Upisani plutajući objekat ili čamac mora imati oznaku, a može imati i ime.
- (2) Upisnik plutajućeg objekta i čamca je javna knjiga, a izvod iz upisnika ima dokaznu snagu javne isprave.
- (3) Način određivanja imena, dodjeljivanje oznaka i znakova raspoznavanja čamaca i plutajućih objekata i vođenju evidencije o imenima pravilnikom propisuje Ministar.

Član 178.
(Brisanje plutajućeg objekta i čamca iz upisnika)

- (1) Plutajući objekat i čamac brišu se iz upisnika:
  - a) ako nestane ili se pretpostavlja da je nestao ili bude uništen,
  - b) ako više ne udovoljava uvjetima iz člana 160. ovog Zakona,
  - c) ako se trajno povuče iz plovidbe,
  - d) ako čamac ili skuter postane pripadnost broda ili drugog plovila ili se promjenom skrati na manje od dva i pol metra, i
  - e) ako se upiše u drugi upisnik.

- (2) Čamac ili plutajući objekatsmatra se nestalim-uništenim ako je od prijema posljednje vijesti proteklo tri mjeseca odnosno od slijedećeg dana nakon dobijene posljednje vijesti.
- (3) Vlasnik čamca ili plutajućeg objekta dužan je u roku od 15 dana od dana nastanka okolnosti navedene u stavu (1) ovog člana podnijeti zahtjev kapetaniji za brisanje čamca iz upisnika čamaca.

Član 179.

(Izuzeća čamaca od upisa i brisanja)

- (1) Odredbe čl. 172. do 178. ovog Zakona ne odnose se na:
  - a) čamce koji su pripadnost broda ili drugog plovnog objekta;
  - b) sportske veslačke čamce;
  - c) čamce kraće od tri metra.
- (2) Odredbe stava (1) tačka c) ovog člana ne odnose se na čamce posebne konstrukcije i pogonskog uređaja koji joj omogućuje da klize po vodi (gliser, skuter i sl.) kao i na čamce kojima se obavlja privredna djelatnost.

Član 180.

(Propisi o upisu brodova, plutajućih objekata i čamaca)

Postupak upisa brodova, plutajućih objekata i čamaca, izgled i sadržaj zbirke isprava i pomoćnih knjiga koje se vode uz upisnik, o izgledu i sadržaju obrazaca tih isprava i knjiga, kao i visini naknade za upis u upisnik pravilnikom propisuje Ministar.

Odjeljak D.

(Posada broda)

Član 181.

(Stručna osposobljenost članova posade plovila)

- (1) Stručna osposobljenost članova posade plovila stječe se položenim odgovarajućim stručnim ispitom, a dokazuje svjedodžbom o stručnoj osposobljenosti.
- (2) Način i uvjete za stjecanje stručne osposobljenosti članova posade plovila, polaganje stručnog ispita, zvanja, postupak izdavanja, priznavanja, obnove i zamjene svjedodžbi, sadržaj i izgled svjedodžbe iz stava (1), te uvjeti koje moraju ispunjavatiravne osobe koje obavljaju naobrazbu i izobrazbu pomoraca kao i osobe koje drže predavanja, i o nostrifikacija certifikata o osposobljenosti iz stava (1) ovog člana pravilnikom propisuje Ministar.

Član 182.
(Članovi posade broda)

- (1) Posadu broda čine osobe ukrcane za obavljanje poslova na brodu i upisane u popis posade.
- (2) Popis posade izdaje i ovjerava nadležna kapetanija.
- (3) Za obavljanje poslova kojima se osigurava plovidba brod mora imati odgovarajući broj članova posade s propisanom stručnom spremom.
- (4) Bliže propise o najmanjem broju članova posade koju mora imati brod pomorske plovidbe pravilnikom propisuje Ministar.

Član 183.
(Zvanje i ovlaštenje člana posade broda)

- (1) Član posade broda koji obavlja poslove kojima se osigurava plovidba može biti osoba koja za to ima odgovarajuće zvanje i ovlaštenje.
- (2) Zvanje članova posade brodova stječe se položenim odgovarajućim ispitom za određeno zvanje.
- (3) Osim ovlaštenja za obavljanje poslova odgovarajućeg zvanja iz stava (1) ovog člana, članovi posade mogu stjecati i posebna ovlaštenja.
- (4) Posebna ovlaštenja iz stava (3) ovog člana stječu se položenim odgovarajućim ispitom.
- (5) Ovlaštenje za obavljanje poslova na brodu može se dati samo osobi koja je tjelesno i duševno sposobna obavljati posao na brodu, što se utvrđuje liječničkim pregledom i kontrolira periodičnim pregledom.

Član 184.
(Zdravstvena sposobnost člana posade broda)

- (1) Član posade koji je umoran ili bolestan, odnosno u psihofizičkom stanju da je nesposoban za bezbjedno obavljanje rada na brodu, kao i član posade koji je pod utjecajem opojnih droga i alkohola, ne smije obavljati poslove na brodu.
- (2) Zdravstveno sposobnim za rad na brodu smatra se osoba koja ne boluje od bolesti koja je čini nesposobnom ili neprikladnom za takav rad ili od bolesti koja bi se pogoršala tim radom ili bi se mogli ugroziti zdravlje drugih osoba, kao i osoba koja nema tjelesnih mana koje bi bile neprikladne za rad na brodu.
- (3) Sluh i vid osobe zaposlene na brodu kao i razlikovanje boja moraju biti takvi da omogućuju uspješno obavljanje određenih poslova na brodu.

Član 185.
(Utvrđivanje zdravstvene sposobnosti člana posade broda)

- (1) Zdravstvena sposobnost članova posade utvrđuje se liječničkim pregledom prije ukrcavanja na brod i povremenim liječničkim pregledima za vrijeme trajanja zaposlenja na brodu.

- (2) Osobe koje se predviđaju za rad na brodu, odnosno članovi posade koji rade na radnim mjestima za koje se zahtijevaju posebni zdravstveni uvjeti i psihofizičke sposobnosti dužni su se podvrgnuti i odgovarajućim specijalističkim pregledima.

Član 186.

(Zdravstveni pregledi člana posade broda)

- (1) Povremeni zdravstveni pregled člana posade obavezno se obavlja po isteku roka od najviše dvije godine od dana posljednjeg liječničkog pregleda.
- (2) Zdravstveni pregled obavlja se i onda kada član posade mijenja vrstu posla na brodu poslije nesretnog slučaja, druge nezgode člana posade, poslije brodoloma ili druge nezgode broda, te na zahtjev zapovjednika broda i kapetanije, kao i na osnovu ličnog zahtjeva člana posade.

Član 187.

(Obavezna imunizacija članova posade broda)

- (1) Svi članovi posade podliježu obaveznoj imunizaciji protiv boginja i drugih zaraznih bolesti za koje je to određeno međunarodnim zdravstvenim ugovorima i konvencijama, kao i protiv zaraznih bolesti za koje je propisana obavezna imunizacija.
- (2) Za svakog člana posade mora biti utvrđena krvna grupa.

Član 188.

(Utvrđivanje zdravstvene sposobnosti člana posade)

- (1) Brodar je dužan organizirati zdravstvene preglede članova posade i o njima voditi propisanu evidenciju.
- (2) Troškove zdravstvenih pregleda iz čl. 185. do 188. i imunizacije članova posade snosi brodar.
- (3) Način utvrđivanja zdravstvene sposobnosti i nadležne zdravstvene ustanove za preglede propisuje ministarstvo nadležno za civilne poslove.

Član 189.

(Način obavljanja poslova na brodu)

Član posade mora obavljati poslove na brodu u skladu sa svojim dužnostima propisanim zakonom i pravilima plovidbe na način da ne dovede u opasnost sigurnost saobraćaja ili oštetiti brod ili stvari na njemu ili ugrozi sigurnost putnika na brodu ili ostalih članova posade i okolicu od zagađivanja opasnim i štetnim materijama (uljem, otpacima tečnih goriva i njihovim smjesama, otpadnim vodama i drugim otpadnim materijama, te radio aktivnim i sličnim otpacima) sa broda.

Član 190.
(Straža na brodu)

- (1) Član posade broda za obavljanje straže ne smije napustiti mjesto i prostoriju u kojoj se obavlja straža bez odobrenja dežurnog oficira.
- (2) Oficir straže za trajanje straže ne smije napustiti svoje mjesto na straži bez odobrenja zapovjednika.
- (3) Brod koji stoji na plovnom putu mora imati neprekidnu stražu.
- (4) Brod koji stoji van plovnog puta ili koji je vezan uz obalu ne mora imati stražu, osim ako to zahtijevaju lokalne okolnosti.
- (5) O radnom vremenu pomoraca Ministar donosi pravilnik.

Član 191.
(Kormilarenje)

- (1) U predjelima vrlo gustog saobraćaja, u uvjetima ograničenja vidljivosti i u svim ostalim opasnim plovidbenim situacijama, kad se upotrebljava uređaj za automatsko kormilarenje, treba postojati direktna mogućnost preuzimanja kormilarenja od dežurnog oficira i kormilara.
- (2) Prebacivanje od automatskog na ručno kormilarenje i obratno treba obaviti lično dežurni oficir straže na mostu.

Član 192.
(Pomorska knjižica)

- (1) Na brod, kao član posade, može se ukrcati samo osoba koja ima pomorsku knjižicu, pasoš i svjedodžbu o zdravstvenoj sposobnosti.
- (2) Obliku, sadržaj i načinu izdavanja pomorske knjižice propisuje ministarstvo nadležno za civilne poslove.
- (3) Pomorske knjižice članova posade broda izdate od strane drugih država priznaju se pod uvjetom reciprociteta.

Član 193.
(Povratno putovanje)

- (1) Ako član posade broda za vrijeme trajanja, odnosno nakon prestanka zaposlenja bude iskrcan sa broda van njegove luke ukrcavanja, brodar mu je dužan osigurati povratak u luku njegova ukrcavanja, a ako to brodar ne učini, povratno putovanje u luku ukrcaja dužno je osigurati diplomatsko, odnosno konzularno predstavništvo Bosne i Hercegovine na teret brodara broda s kojeg je takav član posade iskrcan.
- (2) Odredbe stava (1) ovog člana odnose se i na članove porodice iskrcanog člana posade broda koji su zajedno sa njim plovili.

Član 194.
(Troškovi povratnog putovanja)

- (1) Troškove povratnog putovanja člana posade broda snosi brodar.

- (2) Odredbe iz stava (1) ovog člana odnose se i na članove porodice iskrcanog člana posade broda pomorske plovidbe.
- (3) Povratno putovanje smatra se osiguranim i ako je članu posade broda osiguran odgovarajući posao na brodu koji plovi u luku njegova ukrcavanja.
- (4) U slučaju iz stava (3) ovog člana članu posade pripada i naknada za posao koji je obavljao na brodu.
- (5) Brodar ima pravo povrata sredstava utrošenih za plaćanje troškova povratnog putovanja od člana posade broda koji se bez odobrenja iskrca sa broda i time svojom voljom dovede do prestanka zaposlenja ili koji se iskrca sa broda zbog ozljede ili oboljenja koje je sebi uzrokovao namjerno ili grubom nepažnjom.
- (6) Troškovi povratnog putovanja člana posade broda obuhvataju troškove za smještaj, hranu i prijevoz člana posade od trenutka njegovog iskrca sa broda do trenutka njegovog povratka u luku ukrcanja, odnosno u mjesto njegovog prebivališta.
- (7) Odredbe čl. 192. i 193. ovog Zakona primjenjuju se i na strance koji su članovi posade broda uz uvjet reciprociteta.
- (8) U stranim lukama član posade broda koji je državljanin Bosne i Hercegovine, može se, radi zaštite svojih prava i interesa iz radnog odnosa obraćati diplomatskim i konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine.

Član 195.

(Obaveze izvještavanja o izvanrednim događajima za vrijeme plovidbe)

- (1) Član posade broda dužan je odmah obavijestiti zapovjednika odnosno dežurnog oficira:
  - a) o svakom vanrednom događaju koji bi mogao ugroziti sigurnost broda, putnika, drugih osoba ili stvari na brodu, te zagaditi okoliš opasnim i štetnim materijama sa broda;
  - b) kad ustanovi da na plovnim putevima pojedini svjetionici i svjetla ne rade, odnosno oznake ili plutače nisu na svome mjestu.
- (2) O neispravnostima iz stava (1) tačka b) ovog člana zapovjednik broda, bez odgađanja, dužan je obavijestiti nadležnu kapetaniju ili najbliži centar za traganje i spašavanje.
- (3) U slučaju opasnosti brodoloma ili druge plovidbene nezgode članovi posade broda dužni su preduzeti sve potrebne mjere za spašavanje broda, putnika, drugih osoba na brodu i stvari te zaštitu životne sredine dok zapovjednik broda ne naredi da se brod napusti.

Član 196.

(Obaveza naknade štete pri brodolomu ili drugoj havariji broda)

- (1) Brodar je dužan članu posade i njegovoj porodici nadoknaditi štetu nastalu nad stvarima namijenjenim za njegovu ličnu upotrebu na brodu, a koje su mu uništene ili oštećene pri brodolomu ili drugoj havariji broda.
- (2) Članu posade koji je zaposlen kod brodar, u slučaju brodoloma mora se isplatiti naknada za svaki dan trajanja nezaposlenosti u visini ugovorene plate.

- (3) U pogledu povratnog putovanja člana posade broda koji je petrpio brodolom primjenjuju se odredbe čl. 192. i 193. ovog Zakona.

Član 197.

(Odgovornost za tjelesne ozljede ili smrt člana posade broda)

- (1) Za štetu nastalu zbog tjelesne ozljede ili smrti člana posade broda odgovara brodar ako je tjelesna ozljeda ili smrt nastala njegovom krivicom ili krivicom osoba za koje brodar odgovara.
- (2) Krivica brodara se pretpostavlja, dok se suprotno ne dokaže, ako su smrt ili tjelesna ozljeda člana posade nastupili neposredno ili posredno zbog brodoloma, sudara, nasukanja, eksplozije, požara ili nedostataka broda.

Odjeljak E.

(Zapovjednik broda)

Član 198.

(Zapovjednik broda i njegovo imenovanje)

- (1) Posadom i svim drugim osobama na brodu zapovjeda zapovjednik .
- (2) Zapovjednika broda imenuje i razrješava dužnosti brodar.
- (3) U slučaju smrti, spriječenosti ili odsutnosti zapovjednika broda zamjenjuje prvi oficir palube, sa svim njegovim ovlaštenjima.

Član 199.

(Obaveze i odgovornosti zapovjednika broda)

- (1) Zapovjednik broda odgovoran je za sigurnost broda i red na brodu i u granicama određenim ovim Zakonom i drugim propisima, vrši javna ovlaštenja na brodu i zastupa brodara.
- (2) Ako brod sa vlastitim pogonom tegli ili potiskuje druge brodove, zapovjednik tog broda je rukovodilac cijelog sastava.

Član 200.

(Dužnosti zapovjednika broda)

- (1) Zapovjednik broda dužan je brinuti se o snabdjevanju broda, o brodskoj dokumentaciji, o njegovom održavanju, o održavanju i ispravnom stanju trupa broda, mašina, uređaja i opreme, o sigurnosti brodskih uređaja za ukrcavanje i iskrcavanje putnika, opasnih i ostalih stvari, o pravilnom ukrcavanju, slaganju, prijevozu i iskrcavanju stvari, o pravilnom ukrcavanju, smještaju i iskrcavanju putnika i o izvršavanju svih zadataka vezanih za plovidbu.
- (2) Zapovjednik broda dužan je u propisanim rokovima obavljati vježbe s čamcima i ostalim sredstvima za spašavanje, te uređajima za otkrivanje, spriječavanje i gašenje

požara i drugim vježbama propisanim međunarodnim konvencijama isporazumima koje obavezuju Bosnu i Hercegovinu.

- (3) Zapovjednik broda dužan je osigurati da se na brodu nalazi barem minimalna zaliha medicinskih potrepština (lijekova, protivotrova i medicinske opreme), koja će biti dovoljna, za medicinski tretman oboljelih na brodu, do dolaska do najbliže zdravstvene ustanove.
- (4) Zapovjednik broda dužan je za vrijeme plovidbe biti na brodu.
- (5) Zapovjednik broda dužan je prije polaska na put provjeriti ispravnost broda i osigurati količinu zaliha koja mu omogućuje da obavi određeno putovanje i osigurati da se sve propisane isprave i knjige, te članovi posade nalaze na brodu, a pri prijevozu putnika, lično utvrditi jesu li preduzete sve mjere za sigurnost putnika.
- (6) Zapovjednik broda sa vlastitim pogonom dužan je prije polaska na put, brodovima u teglju, odnosno u potiskivanom sastavu provjeriti ispravnost i sposobnost za izvršenje određenog putovanja.
- (7) O minimalnim zalihama medicinskih potrepština iz stava (3) ovog člana Ministar donosi pravilnik.

Član 201.

(Odgovornost za sigurnost plovidbe)

- (1) Zapovjednik broda, odnosno oficir palube u smjeni koji upravlja vođenjem broda dužan je preduzimati sve mjere potrebne za sigurnost broda i plovidbe.
- (2) Zapovjednik broda i osoba koja ga u smjeni zamjenjuje odgovorni su, svaki za svoje smjene, za sigurnost broda i plovidbe.
- (3) Zapovjednik broda dužan je lično rukovoditi brodom kad god to zahtijeva sigurnost broda, a lično kad brod ulazi u luku, kanal ili kad izlazi iz njih, te za slabe vidljivosti ili magle i kad to zahtijeva sigurnost brodova u teglju ili potiskivanju.
- (4) Prisutnost pilota na brodu ne oslobađa zapovjednika broda odgovornosti za upravljanje brodom.

Član 202.

(Nastupanje opasnosti za brod)

- (1) Ako nastupe događaji koji brod ili osobe na njemu dovedu u opasnost, zapovjednik broda dužan je preduzeti sve mjere spašavanja osoba i uklanjanje opasnosti za osobe i stvari na brodu, te zaštitu životne sredine/okoliša.
- (2) Ako je u slučaju iz stava (1) ovog člana potrebno žrtvovati brod ili oštetiti teret ili druge stvari na brodu, zapovjednik broda dužan je žrtvovati ili oštetiti teret, druge stvari i brodske uređaje ili opremu koji nisu nužni za plovidbu ili dijelove broda čije je žrtvovanje ili oštećenje manje štetno za brodaru i osobe zainteresirane za teret na brodu.
- (3) Obaveze iz st. (1) i (2) ovog člana odnose se i na brodove u teglju ili potiskivanju.

Član 203.
(Napuštanje broda)

- (1) Ako su u slučaju opasnosti za brod sve mjere preduzete za spašavanje broda ostale bez uspjeha, i ako je propast broda neizbježna, zapovjednik broda dužan je prije svega preduzeti mjere potrebne za spašavanje putnika i drugih osoba na brodu, ukloniti brod prije potonuća s plovnog puta ako je to moguće, te narediti da se brod napusti.
- (2) U slučaju iz stava (1) ovog člana zapovjednik broda dužan je preduzeti sve mjere potrebne za spašavanje broskog dnevnika, a ako okolnosti slučaja dopuštaju, i mjere za spašavanje drugih brodskih knjiga, brodskih isprava i karata putovanja i gotovog novca brodske blagajne.
- (3) Zapovjednik broda smije napustiti brod tek pošto je, u granicama stvarnih mogućnosti, preduzeo sve mjere iz st. (1) i (2) ovog člana.

Član 204.
(Izvještavanje o vanrednim događajima prilikom plovidbe)

- (1) Ako se na brodu desi događaj koji ugrožava sigurnost broda ili plovidbe ili ako se desi vanredan događaj u brodu putnicima drugim osobama, ili stvarima na brodu, ili ako se opazi zagađivanje uljem, opasnim hemikalijama i štetnim materijama na plovnom putu, zapovjednik broda dužan je opis tog događaja, odnosno bilješku o opaženom zagađivanju na plovnom putu odmah unijeti u brodski dnevnik a najkasnije u roku od 24 sata.
- (2) Zapovjednik broda iz stava (1) ovog člana dužan je o tim događajima, odmah radiovezom ili nakon dolaska, podnijeti izvještaj nadležnoj kapetaniji, zajedno sa izvodom iz broskog dnevnika.
- (3) Ako se događaj iz stava (1) ovog člana desio za vrijeme plovidbe, zapovjednik broda je dužan izvještaj o događaju, zajedno sa izvodom iz broskog dnevnika, podnijeti u roku iz stava (2) ovog člana nadležnoj kapetaniji, odnosno diplomatskom ili konzularnom predstavništvu Bosne i Hercegovine ako se brod nalazi u inozemstvu.
- (4) Zapovjednik broda iz stava (1) ovog člana mora unijeti u brodski dnevnik rođenje i smrt osobe na brodu, naznačavajući mjesto ili geografsku poziciju broda i vrijeme rođenja, odnosno smrti te primiti izjavu posljednje volje i to primanje unijeti u brodski dnevnik, navodeći vrijeme kad je posljednju izjavu volje primio.
- (5) Zapovjednik broda dužan je o činjenici rođenja i smrti, te o primanju izjave posljednje volje sastaviti zapisnik na propisani način i dostaviti ga nadležnom organu.

Član 205.
(Izvještavanje o opasnostima za sigurnost plovidbe)

- (1) Zapovjednik broda dužan je preko radio-telekomunikacija izvijestiti najbliži centar za traganje i spašavanje o bilo kojoj neposrednoj opasnosti za sigurnost plovidbe na koju naiđe, a lično ako opazi promjene na plovnom putu, naiđe na zagađivanja

uljem, opasnim i štetnim materijama, opasan led, opasnu oluju ili na bilo koju drugu neposrednu opasnost za plovidbu, ili na temperaturu zraka ispod ledišta praćenu vjetrovima olujne snage koje uzrokuju veliko nagomilavanje leda na nadgrađima, a za koji nije bilo primljeno upozorenje.

- (2) Zapovjednik broda dužan je bilješku o datom obavještenju iz stava (1) ovog člana unijeti u brodski dnevnik.

Član 206. (Održavanje reda na brodu)

- (1) Zapovjednik broda ovlašten je i dužan svim osobama na brodu izdavati naredbe kojima se osigurava brod i njegova plovidba i održavanje reda na brodu te nadzirati izvršenje izdatih naredbi.
- (2) Radi sigurnosti na brodu zapovjednik može držati na brodu potrebno vatreno oružje, dok članovi posade broda ne smiju na brodu imati oružje.

Član 207. (Ograničenje slobode kretanja na brodu)

- (1) Zapovjednik broda dužan je za vrijeme plovidbe ograničiti slobodu kretanja na brodu svakoj osobi koja teže ugrozi sigurnost broda, članova posade, putnika i drugih osoba, stvari na brodu i okolice zagađivanjem uljem, opasnim hemikalijama ili štetnim materijama
- (2) Sloboda kretanja može se ograničiti samo ako je to nužno radi sigurnosti putnika i drugih osoba i stvari na brodu ili radi zaštite broda, ili zaštite životne sredine/okoline.
- (3) Ovlaštenja iz st. (1) i (2) ovog člana odnose se i na brod u teglju ili potiskivanju.
- (4) Mjere iz st. (1), (2) i (3) ovog člana unose se u brodski dnevnik s obrazloženjem.

Član 208. (Suspendiranje člana posade)

Zapovjednik broda ima pravo člana posade broda koji narušava sigurnost plovidbe i radne obaveze suspendirati s posla, a prema potrebi i iskrcati ga sa broda, u prvoj luci u koju brod uplovi.

Član 209. (Prava i dužnosti zapovjednika u slučaju počinjenja krivičnog djela na brodu)

- (1) Ako za vrijeme putovanja član posade broda, putnik ili druga osoba na brodu izvrše krivično djelo zapovjednik broda dužan je preduzeti, prema okolnostima, mjere potrebne da se spriječi ili ublaži nastupanje štetnih posljedica tog djela i da se počinitelj pozove na odgovornost.
- (2) Ako postoji opasnost da izvršitelj ponovi djelo ili da pobjegne, zapovjednik broda narediti će da se:

- a) izvršitelju krivičnog djela ograniči sloboda kretanja na brodu ili da se liši slobode;
  - b) utvrde sve okolnosti pod kojima je djelo izvršeno i posljedice koje se nastupile ispitivanjem izvršitelja, svjedoka i oštećenika,;
  - c) svakom saslušanju sastaviti zapisnik;
  - d) dokazi uzeti na čuvanje predmete na kojima ili kojima je krivično djelo izvršeno, odnosno na kojima su tragovi izvršenog djela vidljivi,
  - e) preduzmu druge mjere radi utvrđivanja okolnosti pod kojima je krivično djelo izvršeno.
- (3) Ako se brod nalazi u inozemstvu, zapovjednik broda dužan je o izvršenom krivičnom djelu podnijeti izvještaj diplomatskom ili konzularnom predstavništvu Bosne i Hercegovine u državi u čiju luku brod uplovi. Zapovjednik broda dužan je s izvršiteljem krivičnog djela postupiti prema uputama diplomatskog ili konzularnog predstavništva Bosne i Hercegovine.
- (4) Nakon dolaska u teritorijalne vode Bosne i Hercegovine zapovjednik broda dužan je izvršitelja krivičnog djela predati organu unutrašnjih poslova s pisanim izvještajem o izvršenom krivičnom djelu, zapisnicima i predmetima iz stava (2) ovog člana.
- (5) Odredbe st. (1) do (4) ovog člana odnose se i na brod u teglju ili potiskivanju.
- (6) Mjere iz st. (2) do (4) ovog člana unose se u brodski dnevnik s obrazloženjem.

Član 210.

(Samovoljno napuštanje broda od strane člana posade)

- (1) Ako bilo koji član posade broda samovoljno napusti brod zapovjednik broda dužan je napuštanje broda prijaviti nadležnoj kapetaniji, odnosno u stranoj zemlji diplomatskom ili konzularnom predstavništvu Bosne i Hercegovine.
- (2) Zapovjednik broda dužan je sastaviti zapisnik i utvrditi koje su stvari i isprave člana posade koji je samovoljno napustio brod ili preminuo ostale na brodu. Zapisnik se sastavlja u prisutnosti dvojice svjedoka, a potpisuje ga zapovjednik broda i svjedoci.
- (3) Službenu zabilješku o samovoljnom napuštanju broda i o stvarima člana posade koje su ostale na brodu i njihovoj predaji nadležnom organu Bosne i Hercegovine, zapovjednik broda dužan je unijeti u brodski dnevnik.
- (4) Tijelo, odnosno organizacija koja u luci primi lične stvari i isprave člana posade koji je samovoljno napustio brod predat će ih njegovoj užoj porodici ili roditeljima, a ako njih nema - osobi koju odredi nadležno tijelo staratelja.

Član 211.

(Okolnosti koje podrazumijevaju samovoljno napuštanje broda)

- (1) Smatra se da je član posade samovoljno napustio brod ako se nije vratio na brod do odlaska broda iz luke.
- (2) Ako je član posade bio spriječen da se vrati na brod do odlaska broda iz luke, smatra se da je samovoljno napustio brod ako se u roku od tri dana, od dana odlaska broda iz luke, ne javi odnosno nadležnoj kapetaniji.

VII PRIJEVOZ I PLOVIDBENI POSLOVI

Odjeljak A.
(Prijevoz putnika i stvari)

Član 212. **(Vrste prijevoza)**

Prijevoz putnika i stvari na pomorskim plovnim putevima obavlja se kao javni prijevoz ili prijevoz za vlastite potrebe u pomorskom saobraćaju.

Član 213. **(Način vršenja prijevoza)**

- (1) Prijevoz putnika i stvari brodovima, plovnim objektima i čamcima na pomorskim plovnim putevima mogu obavljati brodari.
- (2) Prilikom prijevoza putnika na udaljenosti veće od dvadeset milja, a prije isplavljanja broda, brodar je dužan sačiniti spisak putnika sa slijedećim podacima: prezime putnika, ime ili inicijal, pol, kategorija starosne dobi ili godište i napomena o eventualnoj potrebi za posebnu brigu i pažnju u hitnim slučajevima.
- (3) Spisak iz stava (2) ovog člana čuva se na kopnu za vrijeme putovanja, a zapovjedniku se saopćava broj ukrcanih putnika.

Odjeljak B.
(Tegljenje, potiskivanje i drugi plovidbeni poslovi)

Član 214. **(Tegljenje i potiskivanja)**

- (1) Tegljenje, odnosno potiskivanje je plovidbeni posao kad brod sa vlastitim pogonom tegli, odnosno potiskuje drugo plovilo na pomorskom plovnom putu.
- (2) Tegljenje i potiskivanje može obavljati brodar koji je registriran za djelatnost plovidbe na pomorskim plovnim putevima.

VIII PLOVIDBENE NEZGODE

Odjeljak A.
(Sudar brodova)

Član 215. **(Odgovornost za štetu)**

- (1) Odredbe ovog odjeljka primjenjuju se na svaki brod bez obzira na njegovu namjenu, uključujući plutajući objekat, i čamac,
- (2) Odredbe ovog Poglavlja primjenjuju se na odgovornost za štetu:
  - a) koju su brod, osobe na brodu ili stvari na brodu pretrpjeli zbog sudara brodova;
  - b) koju jedan brod uzrokuje drugom brodu zbog obavljanja manevra ili propuštanja da obavi manevar ili zbog nepridržavanja propisa o sigurnosti plovidbe, i ako do sudara između brodova nije došlo;
  - c) koju uzrokuje usidreni brod ili se nanese usidrenom brodu;
  - d) koju uzorkuju jedan drugome brodovi koji plove u sastavu istog teglja, odnosno u istome potiskivanom sastavu.

Član 216. **(Subjekti odgovornosti)**

- (1) Za štete u slučajevima nevedenim u članu 215. ovog Zakona odgovara brod, odnosno brodovi za koje se dokaže da je njihovom krivicom šteta uzorkovana.
- (2) Pod odgovornošću broda podrazumjeva se odgovornost vlasnika broda ili brodarka.

Član 216. **(Podjela odgovornosti)**

- (1) Ako je šteta uzrokovana krivicom dva ili više brodova, svaki brod odgovara srazmjerno svojoj krivici.
- (2) Ako se obim krivice ne može ustanoviti, odgovornost brodova za štetu dijeli se na jednake dijelove.

Član 217. **(Nadoknada izmaklog dobitka)**

Pri šteti uzrokovanoj sudarom brodova nadoknađuje se i izmakli dobitak, bez obzira na stepen krivice.

Član 218. **(Solidarna naknada za štetu nastalu smrću ili tjelesnom ozljedom osoba)**

Ako je sudarom brodova uzrokovana smrt ili tjelesna ozljeda osobe, za štetu nastalu smrću ili tjelesnom ozljedom odgovaraju solidarno brodovi čijom je krivicom došlo do sudara.

Član 219.
(Naknada za štetu uzrokovanu brodu)

Za naknadu štete uzrokovane brodu koji nije kriv za sudar, te stvarima na njemu odgovaraju solidarno brodovi čijom je krivicom došlo do sudara.

Član 220.
(Namirivanje srazmjerno krivici)

- (1) Brod koji je u slučajevima iz člana 215. ovog Zakona platio na ime naknade štete više nego što iznosi naknada srazmjerna njegovoj krivici ima pravo zahtijevati od drugog broda da mu se od isplaćene svote namiri onoliko koliko bi na taj brod otpalo na ime naknade štete određene srazmjerno njegovoj krivici.
- (2) Brod koji iz razloga koji ne zavise o njemu, ne može naplatiti od drugog broda ili drugih brodova svotu na koju ima pravo prema stavu (1) ovog člana može naplatu te svote zahtijevati od ostalih brodova čijom je krivicom nastala šteta srazmjerno krivici svakog od tih brodova.

Član 221.
(Šteta uzrokovana višom silom)

Ako je šteta uzrokovana slučajem ili višom silom ili ako se ne može ustanoviti uzrok zbog kojeg je nastao sudar brodova, oštećeniku se šteta ne nadoknađuje.

Član 222.
(Saopćavanje podataka)

- (1) Zapovjednik broda dužan je brodu s kojim se sudario brod kojim on zapovjeda, ako je moguće, saopćiti ime luke upisa broda, ime posljednje luke iz koje je isplovio i ime luke u koju plovi.
- (2) Vlasnik broda i brodar ne odgovaraju za naknadu štete uzrokovanu od zapovjednika broda neizvršenjem obaveze iz stava (1) ovog člana.

Član 223.
(Zastara)

Potraživanje naknade štete uzrokovane sudarom broda zastarjeva za pet godina od dana sudara.

Odjeljak B.
(Spašavanje i pružanje pomoći)

Član 224.
(Spašavanje)

- (1) Odredbe ovog Odjeljka zakona primjenjuju se na spašavanje osoba, brodova i stvari sa tih brodova.
- (2) Pod spašavanjem, u smislu odredaba ovog Zakonu, podrazumjeva se i pružanje pomoći.

Član 225.
(Subjekti na koje se odnose odredbe ovog Poglavlja)

Odredbe ovog Poglavlja zakona primjenjuju se na sve brodove, bez obzira na njihovu namjenu, uključujući čamce, plutajuće objekte i zrakoplove koji spašavaju ili su predmetom spašavanja na vodi.

Član 226.
(Obaveza pružanja pomoći brodu u opasnosti)

- (1) Zapovjednik broda koji na bilo koji način dozna da se osobe nalaze u životnoj opasnosti dužan im je odmah krenuti u pomoć najvećom brzinom, obavještavajući ih o tome ako je to moguće, i preduzeti njihovo spašavanje.
- (2) Zapovjednik broda u opasnosti ima pravo, poslije savjetovanja sa zapovjednicima koji su odgovorili na njegov poziv u pomoć, ako je savjetovanje moguće obaviti, izabrati jedan od tih brodova ili više njih koje smatra da su najprikladniji da mu pruže pomoć.
- (3) Zapovjednik ili zapovjednici brodova izabranih da pruže pomoć brodu u opasnosti dužni su prihvatiti izbor i odmah, najvećom brzinom, krenuti u pomoć osobama koje su u životnoj opasnosti.
- (4) Zapovjednik broda dužan je spašavati osobe koje su u životnoj opasnosti i ako se one tome protive ili ako se spašavanju osoba protivi zapovjednik broda na kojem se te osobe nalaze.

Član 227.
(Izuzeća od obaveze pružanja pomoći brodu u opasnosti)

Izuzetno, od odredbi člana 226. ovog Zakona, zapovjednik broda nije dužan krenuti u pomoć i preduzeti spašavanje osoba u životnoj opasnosti:

- a) ako bi preduzimanje tog spašavanja predstavljalo ozbiljnu opasnost za brod kojim on zapovjeda i za osobe na tom brodu;
- b) ako opravdano smatra da, prema posebnim okolnostima slučaja, preduzimanje spašavanja osoba u opasnosti ne bi bilo uspješno;
- c) ako dozna da je drugi brod izabran da ide u pomoć i da je izabrani brod taj izbor prihvatio;

- d) ako od zapovjednika broda u opasnosti ili neposredno od osoba koje su bile u životnoj opasnosti, ili od zapovjednika drugog broda koji je stigao do tih osoba bude obavješten da pomoć više nije potrebna.

Član 228.
(Spašavanje broda)

- (1) U slučaju sudara brodova zapovjednik broda dužan je, ako to može učiniti bez ozbiljne opasnosti za brod kojim zapovjeda i za osobe na njemu, pored prvenstvenog spašavanja osoba, preduzeti spašavanje drugog broda s kojim se sudario brod kojim on zapovjeda.
- (2) Ako postoji opasnost da brod potone, zapovjednik je dužan bez odgode ukloniti brod s plovnog puta.
- (3) Zapovjednik broda dužan je, kad se brod kojim on zapovjeda nađe u blizini broda koji daje poziv za pomoć, i kad nije bilo sudara, odmah preduzeti spašavanje tog broda, ako to može učiniti bez ozbiljne opasnosti za brod kojim zapovjeda i za osobe na njemu.

Član 229.
(Evidentiranje razloga za nepreduzimanje spašavanja)

Zapovjednik broda mora u brodski dnevnik unijeti razloge zbog kojih nije krenuo u pomoć osobama u opasnosti i preduzeo njihovo spašavanje.

Član 230.
(Odgovornost za štetu zbog nepreduzimanja spašavanja)

Vlasnik broda ili brodar ne odgovara za štetu koja nastane zato što je zapovjednik broda povrijedio dužnosti određene u čl. 215. i 216. ovog Zakona, te razloge zbog kojih nije preduzeo spašavanje broda nakon sudara.

Odjeljak C.
(Vađenje potonulih stvari)

Član 231.
(Područje primjene)

- (1) Odredbe ovog Odjeljka zakona primjenjuju se na vađenje brodova, čamaca, plutajućih objekata, zrakoplova, njihovih dijelova i tereta i drugih stvari (u daljem tekstu: potonule stvari) potonulih u pomorskim vodama Bosne i Hercegovine.
- (2) Odredbe ovog Poglavlja zakona primjenjuju se i na nasukane brodove i čamce, odnosno plutajuće objekte, ukoliko se ne radi o njihovom spašavanju.

Član 232.
(Vađenje potonulih stvari za vrijeme spašavanja)

Na vađenje stvari potonulih za vrijeme spašavanja ili dok je trajala opasnost u kojoj se brod nalazio neposredno prije započetog spašavanja, primjenjuju se odredbe ovog Zakona koje se odnose na spašavanje.

Član 233.
(Vađenje potonulih stvari)

- (1) Izuzimajući odredbe čl. 231. i 232. ovog Zakona, potonulu stvar može vaditi domaća ili strana ovlaštena osoba.
- (2) Potonula stvar može se vaditi na osnovu dozvole kapetanije.
- (3) U zahtjevu kojim se traži dozvola za vađenje potonule stvari mora se navesti naziv potonule stvari, mjesto gdje ona leži, način i sredstva potrebna za vađenje, dokaz o pravu vlasništva i vrijeme predviđeno za početak i završetak radova na njenom vađenju.
- (4) U odobrenju za vađenje potonule stvari kapetanija iz stava (2) ovog člana određuje uvjete sigurnosti i rok početka i završetka radova.
- (5) Odobrenje za vađenje stvari koje imaju ili se može pretpostaviti da imaju svojstvo spomenika kulture izdaje kapetanija uz saglasnost tijela uprave nadležnog za zaštitu spomenika kulture.
- (6) O početku, prekidu, nastavljanju ili napuštanju radova na vađenju ili uklanjanju potonule stvari ili nasukanog broda, ovlaštena osoba dužna je, bez odlaganja obavjestiti kapetaniju, koja je izdala odobrenje.

Član 234.
(Naređenje za vađenje potonule stvari)

- (1) Ako potonula stvar leži na takvom mjestu da predstavlja opasnost za plovidbu ili iskorištavanje prirodnih bogatstva vodnog dobra i zagađivanje ili može zagaditi vodni okoliš, kapetanija će narediti ovlaštenoj osobi da u primjernom roku izvadi ili ukloni potonulu stvar.
- (2) Ako ovlaštena osoba ne postupi po rješenju iz stava (1) ovog člana kapetanija Neum će na trošak i rizik ovlaštene osobe, a posredstvom pravne ili fizičke osobe iz Bosne i Hercegovine kojoj je to poslovna djelatnost, potonulu stvar izvaditi ili ukloniti.

Član 235.
(Vađenje potonule stvari koja predstavlja smetnju ili opasnost za plovidbu)

- (1) Ako potonula stvar predstavlja neposrednu smetnju ili opasnost za plovidbu, a kapetaniji nije poznata osoba ovlaštena za vađenje potonule stvari ili kad joj je ta osoba poznata, ali ona ne namjerava vaditi potonulu stvar, ili kad bez opravdanog razloga prekine ili napusti započeto vađenje, vađenje potonule stvari može

preduzeti bosansko-hercegovačka pravna ili fizička osoba kojoj je to poslovna djelatnost.

- (2) Smatra se da poznata ovlaštena osoba ne namjerava preduzeti vađenje potonule stvari, odnosno da je prekinula ili napustila vađenje ako u roku od 30 dana od dana kad je stvar potonula ne podnese izjavu da namjerava vaditi potonulu stvar ili ako u roku od 30 dana od dobijanja dozvole kapetanije ne započne vađenje, odnosno ako ne nastavi radove na vađenju potonule stvari koje je prekinula ili napustila bez opravdanog razloga.
- (3) Smatra se da nepoznata ovlaštena osoba ne namjerava vaditi potonulu stvar ako u roku od 30 dana ne podnese zahtjev za vađenje i dokaze o svom pravu na vađenje potonule stvari.

Član 236.

(Obaveza završetka započetog vađenja potonule stvari)

Pravna ili fizička osoba koja je započela vaditi potonulu stvar na osnovu odredaba člana 163. stava (1) ovog Zakona ne smije bez opravdanog razloga prekinuti ili napustiti te radove ako bi njihovo prekidanje ili napuštanje moglo uzrokovati štetu ovlaštenoj osobi.

Član 237.

(Troškovi vađenja potonule stvari)

- (1) Troškovi vađenja potonule stvari iz člana 236. ovog Zakona kao i troškovi njenog daljeg čuvanja, platit će se iz sredstava koja se osiguravaju u budžetu tijela prema sjedištu kapetanije koja je dala dozvolu.
- (2) Ako ovlaštena osoba postane poznata, dužna je nadoknaditi državnom budžetu troškove vađenja i čuvanja stvari iz člana 235. stav (1) ovog Zakona.

Član 238.

(Vađenje potonule stvari koje zahtijeva posebnu opremu i stručnost)

- (1) Ako su za vađenje potonule stvari potrebna posebna nautička i tehnička sredstva i posebna stručnost, domaća ili strana ovlaštena osoba koja ne raspolaže tim sredstvima, odnosno stručnošću može svoju potonulu stvar vaditi samo uz pomoć domaće pravne ili fizičke osobe kojoj je to poslovna djelatnost.
- (2) Izuzetno od odredaba stava (1) ovog člana stranoj ovlaštenoj osobi može se dopustiti da vadi potonulu stvar uz pomoć druge strane osobe koja udovoljava uvjetima iz stava (1) ovog člana.

Član 239.

(Štete uzrokovane vađenjem potonule stvari)

- (1) Izvođač radova koji preduzme vađenje potonule stvari na osnovu odluke kapetanije ili na osnovu ugovora sklopljenog s ovlaštenom osobom - ako tim ugovorom nije predviđeno drugačije - odgovara za štetu koju uzrokuje svojim radom ukoliko ne dokaže da se šteta nije mogla izbjeći primjenom dužne pažnje.

- (2) Za štetu uzrokovanu vađenjem potonulih stvari osim slučajeva navedenih u stavu 1. ovog člana izvođač radova odgovara, ako ne dokaže da je štetu skrivila ovlaštena osoba ili osoba za koju ona odgovara.

Član 240.
(Naknada za vađenje potonule stvari)

- (1) Izvođač radova ima pravo na naknadu za vađenje potonule stvari, osim ako je vađenje preduzeo i pored izričite zabrane ovlaštene osobe.
- (2) Ako strane drugačije ne ugovore, naknada za vađenje potonule stvari ne može prekoračiti vrijednost izvađene stvari.
- (3) Ograničenje iz stava (2) ovog člana ne odnosi se na naknadu za vađenje, odnosno uklanjanje ili uništenje potonule stvari koje je obavljeno po naredbi kapetanije, na osnovu rješenja iz člana 234. stav (1) te za stvari koje imaju ili se može pretpostaviti da imaju svojstvo spomenika kulture.

Član 241.
(Pravo zaloga na izvađenoj potonuloj stvari)

Izvođač radova, ako nije drugačije ugovoreno, ima pravo zaloga na izvađenoj potonuloj stvari za osiguravanje naknade za vađenje i čuvanje stvari, pa je može zadržati dok mu ovlaštena osoba ne podmiri ta potraživanja osim za stvari za koje se utvrdi da imaju svojstvo spomenika kulture.

Član 242.
(Zastara potraživanja naknade)

Potraživanje naknade za vađenje, uklanjanje ili uništenje potonule stvari zastarjeva protekom roka od pet godine od dana kad je obavljeno vađenje, uklanjanje ili uništenje potonule stvari.

IX KAPETANIJE I NADZOR

Odjeljak A.
(Kapetanija)

Član 243.
(Djelokrug rada kapetanija)

- (1) Lučka kapetanija je organizaciona jedinica nadležnog ministarstva.
- (2) Lučka kapetanija obavlja:
- a) poslove nadzora sigurnosti plovidbe,
  - b) poslove spašavanja ljudskih života i imovine na moru,

- c) poslove utvrđivanja sposobnosti čamaca za plovidbu,
- d) poslove utvrđivanja stručne osposobljenosti članova posade za stjecanje zvanja u pomorskoj plovidbi,
- e) tehničke i druge stručne poslove vezane za sigurnosti plovidbe,
- f) poslove rganiziranja i nadzora na radio službom,
- g) izdavanje dozvola za uplovljavanje i isplovljavanje brodova,
- h) poslove nadora nad pomorskim prometom,
- i) poslove stručnog nadzora nad plovnim objektima, plovnim putevima, lučkom infrastrukturom,
- j) poslove izdavanja pilotskih iskaznica i vođenje registra pilota,
- k) poslove izdavanja dozvola za vodne aktivnosti-regate i slično,
- l) poslove utvrđivanja sposobnosti za plovila do 12 metara dužine,
- m) poslove izdavanje dozvola za stalni vez, sidrenje za polaganje plutajućih objekata na dno mora,
- n) određivanja nautičko-tehničkih uvjeta i mjera za odvijanje sigurne plovidbe za vrijeme izvođenja radova na plovnom putu,
- o) određivanja područja na kojima je gliserima zabranjeno glisirati, odnosno područja na kojima je brodicama dozvoljeno glisirati, te način njihova označavanja,
- r) određivanja područja na kojima je zabranjeno skijanje na vodi i područja na kojima je dozvoljena obuka skijaša i voditelja brodice na mlazni pogon, te način njihova označavanja,
- s) davanja odobrenje zadomaćaplovilaza boravak u raspremi,
- t) objavljivanja promjene na plovnom putu i objektima sigurnosti plovidbe koje su važne za plovidbu,
- u) određivanja poziciju i karakteristike svjetlosnih i drugih oznaka za obilježavanje zapreka na plovnom putu kao i druge mjere za sigurnu plovidbu,
- v) izdavanja upisnog lista i privremenog upisnog lista,
- z) utvrđivanja plovnost plutajućeg objekta čija je istisnina manja od 15 tona ili dužina manja od 15 metara ili sa ugrađenim postrojenjem snage manje od 8 kW,
- aa) određivanja broja stručnih osoba koje moraju biti ukrcane na plutajućem objektu,
- bb) upisivanja plutajućih objekata u knjigu evidencije plutajućih objekata koji se nalaze na njenom području,
- cc) izdavanja potvrde o stanju upisa u upisniku brodova i vrši prijenos isprava koje se čuvaju u zbirci isprava,
- dd) donošenja rješenja o upisu čamca, odnosno plutajućeg objekta u upisnik čamaca i plutajućih objekata,
- ee) vođenja evidencije plutajućih objekata i čamaca,
- ff) izdavanja i ovjeravanja popisa posade,
- gg) davanja odobrenja za vađenje potonule stvari,
- hh) izdavanja naređenje za vađenje potonule stvari koja predstavlja opasnost za plovidbu ili iskorištavanje prirodnih bogatstva vodnog dobra i zagađivanje

- ii) te obavljaju i druge upravne poslove koji su im ovim Zakonom ili drugim propisima stavljeni u nadležnost kapetanije.

Član 244.
(Kapetanije)

- (1) Poslove iz člana 243. ovoga Zakona obavlja lučka kapetanija pomorske plovidbe - prometa, sa sjedištem u Neumu (u daljem tekstu: kapetanija).
- (2) Za obavljanje poslova iz stava (1) ovog člana kapetanije koriste službena plovila i vozila kapetanije

Član 245.
(Službeno osoblje i službena odjeća)

- (1) Radom kapetanije upravlja lučki kapetan.
- (2) Svi službenici kapetanije moraju ispunjavati propisane stručne uvjete i za vrijeme obavljanja službe moraju nositi propisanu službenu odjeću i propisane oznake.
- (3) Stručni uvjeti koje moraju ispunjavati poručnik trgovačke mornarice ili pomorski strojar jeste srednja pomorska škola, a kapetan mora imati završen fakultet i položen ispit za kapetana.
- (4) Dodatne uvjete koje moraju ispunjavati osoba iz stava (2) ovog člana kao i izgled službene odjeće, oznake i obilježja službenih vozila i plovila pravilnikom propisuje Ministar.

X INSPEKCIJSKI NADZOR

Odjeljak A.
(Službena osoba)

Član 246.
(Službene osobe koje mogu obavljati inspekcijski nadzor)

- (1) Inspekcijski nadzor nad provedbom odredaba ovog Zakona i drugih propisa donesenih na osnovu ovog Zakona obavljaju pomorski inspektori Ministarstva (u daljem tekstu: inspektori).
- (2) Određene poslove iz stava (1) ovog člana mogu obavljati i državni službenici Ministarstva po ovlaštenju Ministra.

Član 247.
(Obuhvat inspekcijskog nadzora)

- (1) Inspekcijski poslovi koji se odnose na vršenje nadzora nad provođenjem odredaba ovog Zakona obuhvataju inspekcijski nadzor nad:
- a) stanjem objekata na dobru,
  - b) općom upotrebom dobra,
  - c) brodovima i čamcima u pogledu njihove sposobnosti za plovidbu, odnosno plutajućim objektima u pogledu sposobnosti za upotrebu,
  - d) stranim brodovima u pogledu zaštite života, osoba na brodu i zaštite okoliša,
  - e) provođenjem režima plovidbe u skladu sa obavezama Bosne i Hercegovine, i nad stanjem u pogledu potrebnih dubina, uređaja, postrojenja i drugih objekata namijenjenih za sidrenje, zaštitu brodova kao i za ukrcavanje i iskrcavanje putnika i stvari,
  - f) tehničkim održavanjem i uređivanjem plovnog puta i objekata sigurnosti plovidbe za poboljšanje uvjeta plovidbe na tim putevima,
  - g) obilježavanjem plovnog puta i održavanjem objekata sigurnosti za obilježavanje i signalizaciju te obavljanjem radio službe koja služi sigurnosti plovidbe i zaštiti ljudskih života,
  - h) izgradnjom objekata u pogledu njihovog utjecaja na sigurnost plovidbe,
  - i) prijevozom putnika i stvari, tegljenjem, potiskivanjem i drugim plovidbenim poslovima u pogledu zaštite ljudskih života i imovine,
  - j) zaštitom od zagađenja s plovnih objekata,
  - k) vođenjem hidrometeroloških podataka koji služe sigurnosti plovidbe,
  - l) uvjetima života i rada posade na plovilima,
  - m) zagađivanjem mora s plovnih objekata te u tom slučaju može da naredi prikupljanje uzoraka i iste dostavi na analizu ovlaštenom institutu za zaštitu životne sredine, i u cilju suzbijanja, smanjenja i otklanjanja posljedica zagađivanja izda nalog koncesionaru da preduzme potrebne mjere radi odnosno, a ako koncesija nije dodijeljena, organu uprave ili pravnom licu koje upravlja morskim dobrom, u skladu sa planom za hitne intervencije iz člana 26. stav (1) ovog Zakona,
  - n) ograničavanjem ili preusmjeravanjem kretanje broda koji učestvuje u pomorskoj nezgodi radi sprečavanja neposredne opasnosti od zagađivanja i sigurnosti drugih brodova, posade i putnika;
  - o) vršenjem pregleda upravljanja balastnim vodama;
  - p) vršenjem pregled plana krcanja tereta, plana prihvata otpada, plana upravljanja komunalnim otpadom, i
  - r) nadzorom zaštite na brodu
- (2) Inspektor u svom radu može:
- a) u slučaju zagađivanja mora narediti prikupljanje uzoraka i dostavljanje istih na analizu ovlaštenom institutu za zaštitu životne sredine, i u cilju suzbijanja, smanjenja i otklanjanja posljedica zagađivanja izdati nalog koncesionaru da preduzme potrebne mjere radi odnosno, a ako koncesija

nije dodijeljena, organu uprave ili pravnom licu koje upravlja morskim dobrom, u skladu sa planom za hitne intervencije iz člana 26. stav (1) ovog Zakona

- b) narediti uzimanje uzorka iz balastnih voda,
- c) zabraniti brodu isplavljanje u slučaju opasnosti od zagađivanja,
- d) službeno obavijestiti zapovjednika broda da otkloni prijetnje po zagađivanje okoline ili pomorsku sigurnost,
- e) narediti brodu isporuku otpada i ostataka tereta prije isplavljanja iz luke;
- f) zabraniti iskrcaj balastnih voda do završetka ispitivanja balastnih voda;
- g) narediti zapovjedniku da prije isplavljenja isprazni spremišta otpadnih ulja, taloga i drugih otpatke,
- h) zabraniti isplavljanje plovnom objektu,

Član 248.

(Elementi inspekcijskog nadzora)

- (1) U provođenju inspekcijskog nadzora, inspektori i drugi državni službenici Ministarstva s inspekcijskim ovlaštenjima ovlaštene su pregledati zgrade, izvođenje radova, poslovne i druge prostorije i prostore, sredstva rada, plovila, poslovne knjige i poslovnu dokumentaciju.
- (2) Inspektor je ovlašten u postupku nadzora zatražiti i pregledati isprave na osnovu kojih se može utvrditi identitet osobe (lična karta, pasoš i sl.), a osobe koje podliježu nadzoru dužne su na zahtjev inspektora dati mu takvu ispravu na uvid.
- (3) Prilikom obavljanja inspekcijskog nadzora inspektor može uzimati izjave od predstavnika nadziranih pravnih i fizičkih osoba, te svjedoka.

Član 249.

(Inspekcijski nadzor stranih brodova)

- (1) U vršenju nadzora nad stranim brodom iz člana 247. tačka g) ovog Zakona provjerava se ima li brod
  - a) važeće brodske isprave i knjige;
  - b) da li stanje broda, strojarnice, stambenih prostorija posade, radnih i higijenskih uslova na način koji u skladu sa pravilima koje pravilnikom propiše Ministar.
- (2) Osim provjere isprava iz stava (1) ovog člana provjerava se ima li strani brod koji ukrcava ili iskrcava teret važeću ispravu kojom se dokazuje ispravnost brodskih uređaja za ukrcavanje ili iskrcavanje tereta te je li stanje tih uređaja u skladu sa podacima iz tih isprava.

Član 250.

(Mjere po izvršenom inspekcijskom nadzoru stranih brodova)

- (1) Ako se u vršenju inspekcijskog nadzora utvrdi da strani brod nema važeće isprave ili da položaj teretne linije, odnosno slobodnog boka ne odgovara podacima iz tih isprava, ili da brod nije ukrcan u skladu sa teretnom linijom, odnosno linijom

slobodnog boka, ili da teret nije pravilno raspoređen, zabranit će brodu da isplovi iz luke sve dok ne bude mogao nastaviti plovidbu bez opasnosti za ljudske živote na brodu.

- (2) Ako se u vršenju inspekcijskog nadzora utvrdi da strani brod zbog nedostataka zagađuje okoliš uljem ili drugim štetnim i opasnim materijama, zabranit će mu se da isplovi iz luke dok se ti nedostaci ne otklone.
- (3) Ako se u vršenju inspekcijskog nadzora prema odredbi člana 248. stav (2) ovog Zakona utvrdi da strani brod nema važeću ispravu kojom se dokazuje ispravnost broskog uređaja za ukrcaj ili iskrcaj stvari ili ako se utvrdi da stanje tih uređaja nije u skladu sa podacima iz te isprave, zabranit će se ukrcavanje i iskrcavanje stvari tim uređajima.
- (4) Ako se u vršenju inspekcijskog nadzora utvrde nedostaci iz st. (1), (2) i (3) ovog člana o utvrđenom stanju i preduzetim mjerama obavijestit će se putem diplomatskih, odnosno konzularnih tijela nadležno tijelo države čiju zastavu brod vije.

Član 251.

(Razlozi za zabranu stranom brodu da isplovi)

Ako se iz opravdanih razloga posumnja da stanje stranog broda bitno ne odgovara podacima navedenim u ispravama iz člana 249. st. (1) i (2) ovog Zakona ili da je strani brod ukrcao veći broj putnika od dopuštenog, ili da nema minimalan broj stručno osposobljenih članova posade, i da očigledno brod u takvom stanju, odnosno s tim brojem putnika ili takvim stanjem posade ne bi bio sposoban nastaviti plovidbu bez opasnosti za ljudske živote na brodu, zabranit će mu se da isplovi dok ne bude mogao nastaviti plovidbu bez opasnosti za ljudske živote na njemu.

Član 252.

(Elementi inspekcijskog nadzora domaćih brodova)

- (1) U vršenju inspekcijskog nadzora nad sposobnošću brodova za plovidbu upisanih u upisnike Bosne i Hercegovine, prema odredbama člana 247. ovog Zakona provjerava se:
  - a) ima li brod važeće brodske isprave i knjige;
  - b) da li su na brodu od dana izdavanja, odnosno potvrđivanja brodskih isprava izdatih na osnovu tehničkog nadzora broda nastale takve promjene zbog kojih je očito da brod u takvom stanju nije sposoban ploviti bez opasnosti za osobe, stvari na njemu i okoliš,
  - c) udovoljava li brod uvjetima određenim u članu 109. tč. b), c) i d) ovog Zakona;
  - d) da li je na bokovima broda obilježena propisana oznaka teretne linije odnosno crte slobodnog boka,
  - e) uvježbanost posade u rukovanju čamcima i ostalim sredstvima za spašavanje i uređajima za otkrivanje, spriječavanje i gašenje požara.

- (2) Inspekcijski nadzor obuhvata i provjeru ima li brod važeći registar teretnog uređaja, te odgovara li stanje uređaja za ukrcavanje i iskrcavanje stvari podacima iz registra uređaja.

Član 253.
(Otklanjanje nedostataka)

- (1) Ako se u vršenju inspekcijskog nadzora prema odredbi člana 109. stav (1) ovog Zakona utvrde nedostaci broda u pogledu njegove sposobnosti za plovidbu, naredit će se zapovjedniku broda da u određenom roku otkloni utvrđene nedostatke.
- (2) Ako se utvrđeni nedostaci ne otklone u određenom roku ili ako su utvrđeni nedostaci takve prirode da ugrožavaju sigurnost broda, osoba i tereta na njemu, te okoliša, zabranit će se brodu dalja plovidba dok se navedeni nedostaci ne otklone i oduzet će mu se isprava o sposobnosti za plovidbu.
- (3) Ako se u vršenju inspekcijskog nadzora utvrdi da brod nema važeći registar teretnog uređaja ili ako stanje tih uređaja nije u skladu s registrom teretnog uređaja, zabranit će mu se da obavlja ukrcavanje, iskrcavanje ili prekrcavanje stvari vlastitim uređajima.

Član 254.
(Naredbe za poboljšanje uvjeta plovidbe)

- (1) Ako se u vršenju inspekcijskog nadzora, prema odredbi člana 247. točka f) ovog Zakona, utvrdi da je stanje plovnog puta ili objekta sigurnost za poboljšanje uvjeta plovidbe na plovnom putu takvo da ugrožava sigurnost plovidbe, naredit će se:
- a) vlasniku plovni put i ove objekte dovede u stanje odnosno da omogući sigurnu plovidbu;
  - b) privremena zabrana plovidbe ako na plovnom putu nisu preduzete mjere za sigurnu plovidbu.
- (2) Ako se u vršenju inspekcijskog nadzora iz stava (1) ovog člana utvrde i drugi nedostaci na plovnom putu koji mogu ugroziti sigurnost, narediti će preduzimanje odgovarajućih mjera.

Član 255.
(Naredbe za obilježavanje plovnog puta)

- (1) Ako se u vršenju inspekcijskog nadzora prema odredbi člana 247. točka g) ovog Zakona utvrdi da plovni put nije obilježen, da objekti sigurnosti za obilježavanje i signalizaciju ne rade ispravno, odnosno da radio-stanice ne rade u skladu s propisima, naredit će se:
- a) pvlasniku da plovni put obilježi i osposobi objekte sigurnosti za obilježavanje i signalizaciju tako da rade ispravno;
  - b) privremeno zabraniti plovidbu ako stanje obilježenog plovnog puta i objekata sigurnosti za obilježavanje i signalizaciju ne omogućava sigurnu plovidbu.

Član 256.
(Naredbe za obustavu izgradnje objekata)

- (1) Ako inspektor utvrdi da se izgradnja objekata izvodi na način koji ugrožava sigurnost plovidbe, naredit će izvođaču radova privremenu obustavu daljih radova, a po potrebi uklanjanje materijala koji ugrožava sigurnost plovidbe i o tome obavijestiti organ koji je izdao građevinsku dozvolu
- (2) Pod objektima koji ugrožavaju sigurnost plovidbe smatraju se objekti za održavanje vodnih građevina kao i objekti za čiju izgradnju nije izdatasaglasnostnadležnog ministarstva za vodoprivredu.

Član 257.
(Naredba o iskrcavanju člana posade i zabrana dalje plovidbe)

- (1) Ako inspektor sigurnosti plovidbe utvrdi da član posade nema ovlaštenje za obavljanje određenih poslova ili nema važeće isprave o ukrcavanju, naredit će da se u određenom roku otkloni utvrđeni nedostatak.
- (2) Ako član posade iz stava (1) ovog člana ne otkloni utvrđeni nedostatak, inspektor sigurnosti plovidbe, naredit će zapovjedniku broda da iskrca tog člana posade.
- (3) Ako inspektor pomorske plovidbe utvrdi da je član posade ili upravljač čamca, odnosno plutajućeg objekta u takvoj mjeri umoran, bolestan ili u takvom psihofizičkom stanju da je nesposoban za obavljanje poslova u vezi sa sigurnošću plovidbe, naredit će zapovjedniku odnosno starješini plovila da ga smjeni sa dužnosti, odnosno zabranit će dalju plovidbu.

Član 258.
(Zabrana isplovljenja broda, odnosno dalje plovidbe)

- (1) Ako inspektor utvrdi da brod nema odobrenje za obavljanje prijevoza putnika i stvari, tegljenja, potiskivanja ili drugih plovidbenih poslova, odnosno da je brod ili drugo plovno sredstvo ukrcao veći broj osoba ili veću količinu stvari nego je dozvoljeno, ili je teret smješten tako da ugrožava sigurnost broda ili drugog plovnog objekta ili osoba na njemu, naredit će da se iskrcaju prekobrojne osobe, odnosno da se iskrca količina tereta iznad dozvoljene granice, odnosno da se teret smjesti na propisan način.
- (2) Ako zapovjednik broda nema odobrenje (dozvolu) ili ne izvrši naređenje iz stava (1) ovog člana inspektor sigurnosti plovidbe zabranit će brodu isplovljenje, odnosno zabranit će njegovu dalju plovidbu, dok se ne otklone utvrđeni nedostaci.
- (3) Brod kojem pomorski inspektor zabrani isplovljavanje mora za svaki slijedeći pregled da se provjeri da se otkolne nedostatci zbog kojih je brod bio zaustavljen i dužan je da snosi troškove takvog pregleda.
- (4) Troškove pregleda iz stava (3) propisuje Ministarstvo.

Član 259.

(Mjere koje može preduzeti inspektor)

- (1) Kada inspektor utvrdi da je povrijeđen zakon ili drugi propis, ima pravo i obavezu, u skladu sa ovim Zakonom i drugim propisima da:
  - a) naredi otklanjanje utvrđenih nedostataka, odnosno nepravilnosti u određenom roku;
  - b) podnijeti prijavu nadležnom tijelu zbog prekršajnog djela, odnosno izreći utvrđenu prekršajnu mjeru;
  - c) preduzeti i druge mjere, odnosno izvršiti i druge radnje za koje je propisima ovlašten.
- (2) Inspektori u svom radu primjenjuju odgovarajuće odredbe pozitivno pravnih propisa kojima je regulirano njihovo postupanje.
- (3) Inspektor je dužan voditi evidenciju o preduzetim mjerama.

Član 260.

(Uvjeti za imenovanje inspektora, službena odjeća i legitimacija)

- (1) Za inspektora može se imenovati osoba koja osim ispunjava uvjete za državne službenike i stručnu spremu sa radnim iskustvom te položenim stručnim ispitom za inspektora.
- (2) Inspektor za vrijeme obavljanja službe mora nositi propisanu odjeću i legitimaciju.
- (3) Način i postupke obavljanja inspekcijuskog nadzora, stručnu spremu, posebne ispite i ostale posebne uvjete koje mora ispunjavati inspektor, kao i obrazac iskaznice i značke inspektora propisuje Ministar.

Član 261.

(Službeno vozilo i službena odjeća)

- (1) U vršenju poslova inspekcije inspektor, za vrijeme službe mora nositi službeno odijelo i službenu legitimaciju, te koristi službeni čamac, odnosno brod.
- (2) Čamac, odnosno brod iz prijethodnog stava mora imati ispisanu oznaku tijela inspekcije, rotirajuće plavo svjetlo i uočljiv natpis (na bokovima ili prednjim dijelu broda) "INSPEKCIJA".

XI PLOVIDBENI PREKRŠAJI

Član 262. (Plovidbeni prekršaj)

- (1) Plovidbeni prekršaj je povreda propisa kojima se uređuju pomorsko dobro, odnosi u pomorskim vodama i luci, brodovima, odnosno čamcima i plutajućim objektima u vezi sa sigurnošću plovidbe i zaštite ljudskih života, životne sredine i okoliša, te sa saobraćajem na pomorskim putevima Bosne i Hercegovine.
- (2) Postupak po plovidbenim prekršajima vodi se u skladu sa pozitivno pravnim propisima kojim se uređuje ova materija.
- (3) Kaznene odredbe iz Poglavlja XI ovog Zakona primjenjuju se na sve počinioce plovidbenih prekršaja odnosno na sva plovila koja plove ili se nalaze na unutrašnjim vodama Bosne i Hercegovine.

Član 263.

Novčanom kaznom u iznosu od 15.000 do 50.000 KM kaznit će se za prekršaj brodar ako:

- a) primjenjuje organokositrena jedinjenja protiv obrastanja broda (član 12. stav (1) tačka g));
- b) je na brodu ugrađena instalacija ili sistem koji koristi, odnosno sadrži materije koje oštećuju ozonski omotač (član 13. stav (1));
- c) prije isplovljavanja operator broda koji prevozi štetne materije ne dostavi kapetaniji ime, pozivni znak, IMO broj ili MMSI broj, luku odredišta, procijenjeno vrijeme odlaska iz luke i dolaska u luku odredišta i izjavu da se na brodu nalazi lista ili manifest, plan ukrcaja, kao i mjesto skladištenja štetnih materija na brodu (član 14. stav (1));
- d) operator broda koji prevozi štetne materije, ne dostavi kapetaniji, u roku od 24 sata prije odlaska, odnosno najkasnije u trenutku odlaska broda iz prethodne luke ako plovidba traje kraće od 24 sata, podatke: ime, pozivni znak, IMO broji MMSI broj, luku odredišta, procijenjeno vrijeme odlaska iz luke i dolaska u luku odredišta i podatke o ukupnom broju lica na brodu (član 15.);
- e) operator broda koji prevozi štetne materije a ne dostavi kapetaniji podatke iz čl. 14. i 15. ovog Zakona odmah nakon isplovljavanja iz prethodne ukrcajne luke (član 16.);
- f) brod namijenjen za prevoz štetnih tečnih materija u rasutom stanju nema međunarodno svjedočanstvo o sprečavanju zagađivanja mora štetnim tečnim materijama u rasutom stanju, P&A Priručnik za rukovanje štetnim tečnim materijama u rasutom stanju, knjigu o teretu i brodski plan za reagovanje u vanrednim situacijama za slučaj zagađivanja (član 20.);
- g) štetne materije koje se prevoze kao teret nisu na propisan način upakovane i označene (član 21.);

- h) brod nosivosti do 400 tona koji prevozi više od 15 putnika i članova posade i brod nosivosti najmanje 400 tona nema međunarodno svjedočanstvo o sprečavanju zagađivanja mora fekalnim otpadom (član 22.);
- i) brod nosivosti do 400 tona koji prevozi više od 15 putnika i članova posade ili brod nosivosti najmanje 400 tona nema jedan od sistema uređaja za fekalni otpad (član 23.);
- j) brod dužine najmanje 12 metara ne istakne na vidno mjesto uputstvo o rukovanju komunalnim otpadom (član 33. stav (1));
- k) brod nosivosti najmanje 400 tona, kao i brod koji prevozi najmanje 15 putnika i članova posade nema vidno označene skladišne prostore za različite vrste brodskog komunalnog otpada, plan upravljanja brodskim komunalnim otpadom i ne vode knjigu upravljanja brodskim komunalnim otpadom (član 33. stav (2));
- l) ako ne osigura trajno obavljanje nadzora sigurnosti plovidbe (član 42. stav (1));
- m) ako brod, plutajući objekat i čamac nemaju radio stanicu (član 54.);
- n) odgovara za štetu koju nanese operativnim obalama, lukobranima, ostalim uređajima i postrojenjima, plutajućim objektima (balisažnim oznakama, plutačama za vez, podvodnim kablovima, cjevovodima i sl.) te drugim objektima na vodi (član 99);
- o) za štetu koju uzrokuje brod koji prijevozi ulje kao rasuti teret izlijevanjem ili izbacivanjem tog ulja (član 100. stav (1));
- r) ako vrši promjene ili prepravke trupa broda, njegovih mašina, uređaja i opreme bez prethodne saglasnosti Ministarstva (član 116.);
- s) ako na brodu koji se prvi put pušta u plovidbu ili prilikom mijenjenja ili zamjene sustava protiv obraštanja ne posjeduje svjedodžbu ili deklaraciju za sisteme protiv obraštanja (član 117. stav (3));
- t) ako njegov brod nije osiguran u pogledu pomorskih potraživanja (član 119. stav (1));
- u) brod koji prevozi više od 2000 tona ulja kao teret u rasutom stanju i nema potvrdu o osiguranju ili drugo finansijsko jemstvo o odgovornosti uzrokovanu s uljima kako propisuju pravila o civilnoj odgovornosti za štetu uzrokovanu sa naftom uplovi ili isplovi iz pristaništa i iskrcava ili ukrcava ulja (član 120.);
- v) brod bruto tonaže 1000 i više nema potvrdu o osiguranju ili drugo finansijsko jemstvo iz odgovornosti za štetu prouzrokovanu zagađivanjem gorivom iz brodskih tankova kako je određeno međunarodnim pravilima o civilnoj odgovornosti za štete uzrokovane zagađivanjem sa gorivom kada uplovljavaju odnosno isplovljavaju (član 121.);
- z) ako brod koji plovi pod zastavom Bosne i Hercegovine i koji je registriran za prijevoz više putnika nema potvrdu o osiguranju ili drugo finansijsko jemstvo (član 122.);
- aa) ako ne podnese zahtjev za ponovno baždarenje ako su poslije baždarenja nastale promjene u rasporedu, konstrukciji, kapacitetu, upotrebi prostora, broju putnika koji je dopušten u prijevozu brodom, dodijeljenom nadvođu

- ili dopuštenom gazu broda, zbog kojih se na brodu mijenja njegova tonaža (član 125. tačka a));
- bb) ako ne podnese zahtjev za ponovno baždarenje ako se posumnja u pravilnost već obavljenog baždarenja (član 125. tačka b));
  - cc) ako ne podnese zahtjev za ponovno baždarenje ako se brod unutrašnje plovidbe upisuje u upisnik pomorskih brodova (član 125. tačka c));
  - dd) ako brodske isprave i knjige ne nalaze na brodu u originalnom obliku i nisu uvijek dostupne za provjeru (član 128. stav (1));
  - ee) ako na brodu nema bilo koje od brodskih isprava i knjiga iz čl. 126. do 130. ovog Zakona ili Pravilnika donosenih na osnovu ovog Zakona ili ako se u brodske isprave i knjige ne unose podaci u skladu sa članom 126. stav (2) ovog Zakona (član 130.);
  - ff) ako stavi u plovidbu ili drži u plovidbi brod bez ma koje od brodskih isprava i knjiga propisanih ovim Zakonom ili Pravilnikom donesenim na osnovu ovog Zakona (čl. 130. do 134.);
  - gg) ako na brodu nema knjiga, svjedožbe o sposobnosti za plovidbu i isprave kojim se dokazuju njegova specifična svojstva iz čl. 128. i 129. (član 141.);
  - r) ako brod, plutajući objekat i čamac nemaju oznaku odnosno nema ime ili ako te oznake nosi a nije za to ovlašten (član 158.);
  - s) ako član posade ne posjeduje svjedožbu o stručnoj osposobljenosti (član 181. stav (1));
  - t) ako na brodu nije ukrcan odgovarajući broj posade s propisanom stručnom spremom (član 182. stav (3));
  - u) ako ne organizira zdravstvene preglede članova posade i o njima ne vodi propisanu evidenciju (član 188. stav (1));
  - v) ako radno vrijeme članova posade nije u skladu sa Evropskim sporazumom o organizaciji radnog vremena pomoraca iz člana 190 ovog Zakona ili Pravilnika donosenog na osnovu ovog Zakona (član 190. stav (5));
  - aaa) ako ukrca osobu koja nema pomorsku knjižicu, pasoš i svjedodžbu o zdravstvenoj sposobnosti (član 192. stav (1)).

Član 264.

Novčanom kaznom u iznosu od 10.000 do 30.000 KM kaznit će se za plovidbeni prekršaj zapovjednik:

- a) ispusti ulje, zauljane mješavine, kaljužne vode ili zauljani otpad (član 12. stav (1) tačka a));
- b) ispusti štetne tečne materije koje su privremeno utvrđene kao takve, vodu od pranja tanka ili drugih mješavina koje sadrže takve materije (član 12. stav (1) tačka b));
- c) ispusti ili izvrši odlaganje na morsko dno štetne materije u upakovanoj formi (član 12. stav (1) tačka c));
- d) ispusti komunalni otpad (član 12. stav (1) tačka d));
- e) ispusti štetne materije u vazduh (član 12. stav (1) tačka e));
- f) ispusti balastne vode ili talog iz balastnih tankova ako sadrže štetne materije i patogene mikroorganizme i invazivne vrste (član 12. stav (1) tačka f));

- g) izvrši namjerno potapanje, spaljivanje ili zakopavanje na morsko dno otpada i drugih materija (član 12. stav 1) tačka h));
- h) ne posjeduje potvrdu o karakteristikama goriva (član 13. stav (3));
- i) koji uoči zagađivanje uljem ili štetnim materijama na plovnom putu bez odlaganja ne obavijesti kapetaniju o uočenom zagađivanju (član 17 stav (1));
- j) o zagađivanju u roku od 24 sata od uplovljavanja u luku, ne podnese izvještaj kapetaniji sa izvodom iz brodskog dnevnika (član 17. stav (4));
- k) najkasnije 24 sata prije uplovljavanja, ne dostavi kapetaniji izvještaj o količini teških ostataka ulja, otpadnog ulja, zauljanih mješavina i kaljužnih voda i datumu i mjestu njegove posljednje predaje (član 18);
- l) upravljajući tankerom za ulje uplovi u vode Bosne i Hercegovine (član 19.);
- m) odlaže otpadne ulja i druge otpadne stvari na mjestima koja nisu za to određena (član 28.);
- n) u vode Bosne i Hercegovine ispušta balastne vode koje sadrže mikroorganizme, invazivne vrste ili druge štetne materije (član 30.);
- o) brod koji krca balastne vode u tank goriva ne ispušta u kopnene uređaje za prihvatanje i rukovanje otpadom (član 31.);
- p) plovni, plutajući i nepomični odobalni objekti ne prazne spremišta krutog i tekućeg otpada, zauljenih voda, fekalija i ostataka tereta, kao i svih drugih materija na prazne u uređaje za prihvatanje ovih materija (član 34. stav (1));
- r) koji uplovljava u vode Bosne i Hercegovine ne dostavi kapetaniji izvještaj o količinama otpadaka, otpadnim uljima i ostacima tereta na brodu, kao i datum i mjesto posljednje isporuke (član 36.);
- s) ili osoba koja ga zamjenjuje ako naredi ili dopusti isplovljenje plovnog objekta iz luke unatoč zabrani isplovljenja plovnog objekta (član 37.);
- t) ako brod koji ima brodsku radio stanicu ne organizira neprekidnu službu bdijenja u skladu sa propisima o radio saobraćaju (član 54. stav (3));
- u) ako pri dolasku ili odlasku ne preda opću izjavu, izvod iz popisa posade i popis putnika (član 59. stav (2));
- v) ako ne isplovi u pomoć brodu na kojem je izbio požar ili na kojem je nastala druga nezgoda (član 60);
- z) ako čim prije ne obavijesti kapetaniju da se usljed više sile ili druge nevolje sklonilo u pomorske vode Bosne i Hercegovine (član 103. stav (4));
- aa) brod koji prevozi štetne materije, prilikom uplovljavanja i isplovljavanja iz sidrišta Bosne i Hercegovine, ne koristi usluge pilota (član 107.);
- bb) ako brod plovi van određenih granica plovidbe ili protivno određenoj namjeni ili ako brodom preduzme putovanje za koje brod nije proglašen sposobnim (član 118. stav (1));
- cc) ako za vrijeme plovidbe ne isticie i ne vije zastavu Bosne i Hercegovine (član 156. stav (2));
- dd) ako brod koji stoji na plovnom putu nema neprekidnu stražu (član 190. stav (3));
- ee) ako bez odgađanja ne obavijesti nadležnu kapetaniju ili najbliži centar za traganje i spašavanje da pojedini svjetionici i svjetla ne rade, odnosno oznake ili plutače nisu na svom mjestu (član 195. stav (2));

- ff) ako na brodu ne održava u ispravnom stanju strojeve, uređaje i opremu ili ako se ne brine o sigurnosti brodskih uređaja za ukrcavanje i iskrcavanje putnika, opasnog i ostalog tereta, te o pravilnom ukrcavanju, smještaju i iskrcavanju putnika i drugih zadataka vezano za plovidbu (član 200. stav (1));
- gg) ako u propisanim rokovima ne obavlja vježbe sa čamcima, sredstvima za spašavanje i uređajima za otkrivanje, sprječavanje i gašenje požara (član 200. stav (2));
- hh) ako se na brodu ne nalazi minimalna zaliha medicinskih potrepština (član 200. stav (3));
- ii) ako za vrijeme plovidbe nije na brodu (član 200. stav (4));
- jj) ako prije polaska na put ne provjeri ispravnost broda i ne osigura količine zaliha koje mu omogućuju da obavi određeno putovanje i da se sve isprave i knjige i članovi posade nalaze na brodu i lično ne utvrdi jesu li preduzete sve mjere za sigurnost putnika (član 200. stav (5));
- kk) ako kao zapovjednik broda sa vlastitim pogonom prije polaska na put brodovimana teglju odnosno potiskivanom sastavu ne provjeri ispravnost i sposobnost (član 200. stav (6));
  - ll) odnosno oficir palube u smjeni koji upravlja vođenjem broda ne preduzme sve mjere potrebne za sigurnost broda i plovidbe (član 201. stav (1));
- mm) ako lično ne rukovodi brodom kada to zahtijeva sigurnost broda kada to zahtijeva sigurnost broda, a lično kada brod ulazi u pristanište, kanal ili kada iz njih izlazi, te za slabe vidljivosti i magle i kada to zahtijeva sigurnost brodova u teglju ili potiskivanju (član 201. stav (3));
- rr) u slučaju nastupanja događaja koji brod ili osobe na njemu dovedu u opasnost ne preduzme sve mjere spašavanja i uklanjanja opasnosti za osobe i stvari na brodu, te zaštite životne sredine (član 202. stav (1));
- ss) ako su ostale bez uspjeha sve mjere preduzete za spašavanje broda u opasnosti i ako je propast broda neizbježna ne preduzme sve potrebne radnje za spašavanje broskog dnevnika, a ako okolnosti slučaja to dopuštaju i mjere spašavanja drugih brodskih knjiga, brodskih isprava, karte dotičnog putovanja i gotovog novca blagajne (član 203. stav (2));
- tt) ako o događaju koji se za putovanja desi na brodu, a koji ugrožava sigurnost broda, broda u teglju ili potiskivanju ili sigurnost plovidbe, ili izvanrednom događaju koji se desi na brodu, putnicima, drugim osobama ili stvarima na brodu, ne podnese izvještaj zajedno sa izvodom iz broskog dnevnika nadležnom organu (član 204. st. (1), (2) i (3));
- zz) ako o činjenici rođenja ili smrti te o primanju izjave posljednje volje ne sastavi zapisnik na propisan način i ne dostavi nadležnom tijelu (član 204. st. (4) i (5));
- aaa) ako radio vezom ne izvijesti najbliži centar za traganje i spašavanje o svakom vanrednom događaju prilikom plovidbe (član 204. stav (6));
- bbb) ako putem radio-komunikacijama ne izvijesti najbliži centar za traganje i spašavanje o bilo kojoj neposrednoj opasnosti po sigurnost plovidbe na koju naiđe, promjenama na plovnom putu, zagađivanju uljima i drugim štetnim materijama, opasnom ledu i opasnim olujama ili na bilo koju drugu

- neposrednu opasnost za plovību, ili na temperaturu zraka ispod ledišta pračenu vjetrovima olujne snage koje uzrokuju veliko nagomilavanje leda na nadgrađima, a za koji nije bilo primljeno upozorenje (član 205. stav (1));
- ccc) za vrijeme plovībe ne ograničiti slobodu kretanja na brodu svakoj osobi koja teže ugrozi sigurnost broda, člana posade, putnika i drugih osoba, stvari na brodu i okolice zagađivanjem uljem, opasnim hemikalijama ili štetnim materijama (član 207. stav (1));
  - ddd) ako za vrijeme putovanje broda prema članu posade, putniku ili drugoj osobi na brodu koje je izvršilo krivično djelo, ne preduzme mjere potrebne da spriječi ili ublaži nastupanje štetnih posljedica tog djela i izvršitelja pozove na odgovornost (član 209. stav (1));
  - eee) ako o krivičnom djelu učinjenom na brodu ne obavijesti nadležne, u čiju prvu luku nakon izvršenog krivičnog djela brod uplovi ili ako s izvršiteljem krivičnog djela ne postupi prema uputama nadležnog tijela Bosne i Hercegovine (član 209. stav (3));
  - fff) ako nakon dolaska u teritorijalne vode Bosne i Hercegovine izvršitelja krivičnog djela ne preda organu unutrašnjih poslova s pisanim izvještajem o izvršenom krivičnom djelu, zapisnicima i predmetima iza stava (2) člana 207. (član 209 stav (4));
  - ggg) ako samovoljno napuštanje broda od člana posade državljanina Bosne i Hercegovine u inozemstvu ne prijavi i ne sastavi zapisnik (član 210. st. (1) i (2));
  - hhh) ako brodu sa kojim se sudario brod kojim zapovjeda, iako je to mogao, ne priopći ime broda, luku upisa, te ime luke iz koje je isplovio i u koju plovi (član 222. stav (1));
  - iii) ako odmah ne krene u pomoć najvećom brzinom brodu koji se nalazi u opasnosti (član 226. stav (1));
  - jjj) ako ne u slučaju sudara ne preduzme spašavanje drugo broda s kojim se sudario a da pri tome ne ugrozi brod i osobe na njemu (član 228. stav (1));
  - kkk) ako ne preduzme spašavanje broda kojem se nađe u blizini i koji daje pozive za pomoć (član 228. (3));
  - lll) ako ne unese u brodski dnevnik razloge iz kojih nije krenuo u pomoć osobama u opasnosti i preduzeo njihovo spašavanje ili razloge iz kojih nije preduzeo spašavanje broda i stvari sa broda (član 229.).

Član 265.

- (1) Novčanom kaznom od 1.500 do 5.000 KM kaznit će se član posade broda ili član posade čamca, odnosno plutajućeg objekta:
  - a) ako predmete ili materije koje mogu ometati ili ugroziti sigurnost plovībe ili znače opasnost od zagađenja, baca na plovni put (član 103. stav (3)).
  - b) koji povredom svoje dužnosti propisane ovim Zakonom i ne postupi prema pravilima plovībe i time dovede u opasnost sigurnost plovībe ili ošteti brod, čamac, plutajući objekat ili teret na njima ili ugrozi sigurnost putnika ili ostalih članova posade (član 187.);

- c) ako za vrijeme obavljanja straže bez odobrenja dežurnog oficira napusti mjesto i prostoriju u kojoj se straža obavlja (član 188.stav (1));
- d) ako za trajanje straže napusti svoje mjesto bez odobrenja zapovjednika (član 188 stav (2));
- e) ako odmah ne obavijesti zapovjednika odnosno dežurnog oficira o svakom vanrednom događaju koji bi mogao ugroziti sigurnost broda, putnika, drugih osoba ili stvari na brodu, te zagaditi okoliš opasnim i štetnim materijama sa broda ili ako ustanovi da na plovnim putevima pojedini svjetionici i svjetla ne rade, odnosno oznake ili plutače nisu na svome mjestu. (član 195. stav (1) tč. a) i b));
- f) ako ne preduzme sve potrebne mjere u slučaju brodoloma ili druge plovidbene nezgode za spašavanje broda, punika i drugih osoba na brodu i stavri, kao i zaštitu životne sredine (član 193. stav (3)).

(2) Pored kazni za plovidbene prekršaje članu posade broda, čamca ili plutajućeg objekta, mogu se kao zaštitna mjera oduzeti sva ili pojedina ovlaštenja za obavljanje poslova određenog zvanja na bilo kojem brodu, čamcu i plutajućem objektu u trajanju do 2 godine dana.

Član 266.

Novčanom kaznom od 1.500 do 10.000 konvertibilnih maraka KM kazniti će se:

- a) korisnik luke koji luku ne opremi luku uređajima za prihvat i rukovanje otpadom, otpadnim uljem, ostacima tereta i talogom iz balastnih tankova sa plovnih objekata (član 35);
- b) korisnik luke koji nema ovjeren plan za prihvat i rukovanje otpadom, otpadnim uljem i ostacima tereta sa plovnog objekta (član 35. st. (2) i (3));
- c) vlasnik odnosno korisnik plutajućeg objekta koji nema dozvolu za stalni vez (član 138. stav (1));
- d) ako pravna ili fizička osoba koja je započela vaditi potonulu stvar bez opravdnog razloga prekine ili napusti radove čijim bi se prekidanjem ili napuštanjem prouzrokovala šteta ovlaštenoj osobi (član 236.).

Član 267.

Novčanom kaznom od 1.500 do 5.000 konvertibilnih maraka KM kazniti će se lice koje se prilikom plovidbe približi obali, i to sa:

- a) brodicom za osobne potrebe, na udaljenost manju od 200 m,
- b) skuterom i jedrilicom na udaljenost manju od 50 m,
- c) brodicom na vesla, daskom za jedrenje, kajakom, sandolinom i pedalinom na udaljenost manju od 50 m od obale,
- d) jahtom plovi na udaljenosti manjoj od 50 m od ograde uređene plaže, odnosno 150 m od obale prirodne plaže,
- e) ako glisira na udaljenosti manoj od 300 metara od obale, i
- f) ako glisira na području u kojem je zabranjeno glisirati te prolazi mimo označenog područja.

XII PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 268.

(Podzakonski akti koje donosi Vijeće ministara)

- (1) Vijeće ministara u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, na prijedlog Ministarstva donesi:
- a) propis o postupku i kriterijima utvrđivanja granice pomorskog dobra kao i o sastavu komisije (član 14. stav (7));
  - b) propis o najvećim količina sumora koju mogu imati brodska goriva (član 13.);
  - c) Plan za hitne intervencije (član 26.);
  - d) odluku o visini novčane naknade kojubrod plaća za korištenje pristaništa (član 59. stav (2)),
  - e) odluku o određivanju ovlaštenog registra brodova za utvrđivanje sposobnosti brodova za plovidbu (član 111.).
- (2) Vijeće ministara u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, na prijedlog Ministarstva:
- a) utvrđuje visinu naknade za upotrebu, odnosno korištenje objekata sigurnosti plovidbe za obilježavanje i signalizaciju utvrđuje Vijeće ministara (član 56. stav (3)),
  - b) utvrđuje visinu novčane naknade koju brod plaća za korištenje usluga pristaništa.

Član 269.

(Propisi koje donosi ministar)

Ministar u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona donosi:

- a) Pravilnik o načinu i vrsti pakovanja, posudama, spremnicima i prenosnim tankovima i oznakama štetnih materija (član 21. stav (4));
- b) Pravilnik o preuzimanju otpadaka i tereta sa brodova (član 28. stav (3));
- c) Pravilnik o uvjetima koje moraju ispunjavati plovni putevi na pomorskim vodama Bosne i Hercegovine i mjesta pristajanja brodova (član 41. stav (2));
- d) Pravilnik o sigurnom upravljanju brodom i brodskim preduzeća (član 44. stav (2));
- e) Pravilnik o istraživanju pomorskih nesreća (član 45. stav (2));
- f) Pravilnik o sistemu nadzora, informisanja i upravljanja u pomorskom saobraćaju (član 59. stav (4));
- g) Pravilnik o uvjetima koje moraju ispunjavati pristaništa (član 102. stav (3));
- h) Pravilnik o pravilima plovidbe, uređajima, sredstvima, signalima i oznakama za obilježavanje plovnog puta, te načinu i uvjetima obavljanja nadzora i upravljanja pomorskim prometom (član 103. stav (5));

- i) Pravilnik o uvjetima i načinu provođenja pilotaže (član 105. stav (3));
- j) Pravilnik o stručnom usvršavanju, stručnoj spremi i načinu polaganja stručnih ispita za pilota (član 104. stav (4));
- k) Pravilnik o načinu smanjivanja ili uklanjanja nepovoljnih učinaka organokositrenih spojeva na morski okoliš (član 117. stav (5));
- l) Pravilnik o obveznom osiguranju za brod koji prevozi više od 12 putnika (član 122.);
- m) Pravilnik o sadržini, obrascima i načinu vođenja brodskih isprava i knjiga brodova pomorske plovidbe (član 134.);
- n) Pravilnik o načinu utvrđivanja sposobnosti čamca za plovidbu, vrstama pregleda i baždarenju čamaca (član 147.);
- r) Pravilnik o baždarenju čamaca (član 150. stav (1));
- s) Pravilnik o posebnim sigurnosim uslove koje s obzirom na područje plovidbe, vrstu broda i namjeni plovidbe moraju ispunjavati brod i brodar posebnih vrsta putničkih brodova koji vrše međunarodnu linijsku plovidbu (član 154.);
- t) Pravilnik o posebnim zahtjevima stabilnosti za ro-ro brodove (član 155. stav (2));
- u) Pravilnik o istjecanju i vijanju zastave Bosne i Hercegovine (član 157. stav (3));
- z) Pravilnik o načinu određivanja imena, dodjeljivanju oznaka i znakova raspoznavanja čamaca i plutajućih objekata i vođenju evidencije o imenima (član 177. (3));
- aa) Pravilnik o upisu brodova, plutajućih objekata i čamaca, izgledu i sadržaju zbirki isprava i pomoćnih knjiga koje se vode uz upisnik, o izgledu i sadržaju obrazaca tih isprava i knjiga i visini naknade za upis u upisnik (član 180.);
- bb) Pravilnik o uvjetima za stjecanje stručne osposobljenosti članova posade, polaganje stručnog ispita, zvanja, postupak izdavanja, priznavanja, obnove i zamjene svjedodžbi, sadržaj i izgled svjedodžbe, nostrifikaciji certifikata o osposobljenosti te uvjeti koje moraju ispunjavati osobe koje drže predavanja (član 181. stav (2));
- cc) Pravilnik o najmanjem broju članova posade koju mora imati brod pomorske plovidbe (član 182. stav (4));
- dd) Pravilnik o radnom vremenu pomoraca (član 190. stav (5));
- ee) Pravilnik o minimalnim zalihama medicinskih potrepština (član 200. stav (7));
- ff) Pravilnik o uslovima koje moraju ispunjavati kapetan i službenici kapetanije (član 247. stav (4));
- gg) Pravilnik o izgledu službene odjeće, oznake i obilježja službenih vozila i plovila kapetanije (član 245. stav (4));
- hh) Pravilnik o radnim i higijenskim uslovim broda, strojarnice i stambenih prostorija posade (član 249. stav (1) tačka b));
- ii) Pravilnik o načinu i postupcima obavljanja inspekcijeskog nadzora, stručnoj spremi, posebnim ispitima i ostalim posebnim uvjetima koje mora ispunjavati inspektor i obrascu iskaznice i značke inspektora (član 260. stav (3)).

Član 270.

(Podzakonske akt koje donosi ministar nadležan za civilne poslove)

Ministar nadležan za civilne poslove u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona donosi pravilnik o utvrđivanju tjelesne i duševne sposobnosti člana posade i popis ovlaštenih zdravstvenih ustanova za te preglede.

Član 271.

(Prijelazne odredbe)

- (1) Danom stupanja na snagu ovog Zakona prestaje primjena Zakona o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi ("Službeni list SFRJ" br. 22/77, 13/82, 30/85, 80/89 i 29/90) i Zakona o unutrašnjoj i pomorskoj plovidbi ("Službeni list SR BIH br. 10/84, 36/87, 33/89, 22/90), Zakona o organiziranju i funkcioniranju, cestovnog, željezničkog, riječnog i pomorskog i zračnog saobraćaja ("Službeni list R BiH", broj 13/94), Uredbe o preuzimanju zakona («Narodni list HR HB», broj 25/94) i svih drugih propisa koji su regulirali ovu oblast, u dijelu odredaba koje se odnose na pomorsku plovidbu.
- (2) Propisi doneseni za provođenje zakona iz stava (1) ovog člana primjenjivat će se do dana stupanja na snagu propisa iz čl. 267. do 269.
- (3) Slučajevi, odnosno postupci, koji do dana stupanja na snagu ovog Zakona i propisa donesenih na osnovu njega, nisu pravosnažno okončani završit će se po odredbama propisa koji su bili na snazi u vrijeme donošenja.

Član 272.

(Završna odredba)

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH"

O B R A Z L O Ź E N J E

PREDNACRTA ZAKONA O POMORSKOM DOBRU I POMORSKOJ PLOVIDBI

I USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog Zakona sadržan je u članu IV 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, kojim je propisano da su u nadležnosti institucija Bosne i Hercegovine uspostavljanje i rad zajedničkih i međunarodnih komunikacija. Iz navedenog proizilazi da su Bosna i Hercegovina i njene institucije nadležne i za uređenje plovidbe na unutarnjim i pomorskim plovnim putevima, na kojima važi međunarodni režim plovidbe.

II RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Bosna i Hercegovina kao pomorska suverena država, između ostalog, treba imati propise kojima se uređuje plovidba na unutrašnjim i pomorskim plovnim putevima na kojima važi međunarodni režim plovidbe. Do sada je ova materija bila uređena Zakonom bivše SFRJ koji je Uredbom iz 1992. godine preuzet kao Zakon Bosne i Hercegovine. Budući da isti ne odgovara aktuelnoj situaciji u pogledu državnog uređenja, organizacije organa uprave i vlasničkih odnosa, ukazala se potreba za donošenjem sasvim novog zakona kojim će se plovidba urediti primjereno stvarnom stanju i potrebama države.

Zakon na državnom nivou riješit će pitanja u pogledu infrastrukture i transporta, razvoja plovidbe i integralnog upravljanja i koordiniranja aktivnosti oko obnove i razvoja plovnog puta. Uspostavljanje pravnog, institucionalnog i operativnog mehanizma je značajno u kontekstu usaglašavanja metodologija pri izradi pravila vezanih za plovidbu i donošenje mjera za unapređenje sistema u skladu sa direktivama EU, uslovima globalizacije i širenja EU. Potreba donošenja Zakona postoji radi zadovoljenja poraslih transportnih potreba, oživljavanja i integracije svih vidova transporta, povezujući Centralnu i Srednju Evropu sa Crnim morem u efikasnu transportnu vezu sa glavnim evropskim koridorima, te pravce sjever-jug sa Sredozemljem.

Obzirom na postojeće uslove u kojima se plovidba odvija, postavljanjem prioriternih pravnih okvira unaprijedili bi se uslovi za bezbjedno odvijanje plovidbe, na unutrašnjim i pomorskim plovnim putevima koji pripadaju Bosni i Hercegovini, a na kojima važi međunarodni režim plovidbe. Bosna i Hercegovina je potpisnica 69 međunarodnih akata iz ove oblasti (uglavnom sukcesijom ili kasnijim pristupom) i u smislu UNCLOS konvencije

(Konvencija Ujedinjenih nacija o zakonu o moru) i IMO instrumenata (Međunarodna pomorska organizacija) nije država luke, niti ima registar brodova, odnosno zakon i propis kojim se dodjeljuje nacionalnost brodovima, izdaje relevantna dokumentacija kojom bi se brodovi ovlastili da plove pod zastavom Bosne i Hercegovine, te tako Bosna i Hercegovina trenutno nije ni država zastave.

Ali, u skladu sa ovim međunarodnim aktima Bosna i Hercegovina je obalska država i kao takva ima određena prava i obveze koje se odnose na obalske države, bez obzira na postojanje ili nepostojanje unutarnjeg zakonodavstva. ali i sa namjerom da postane država zastave i država luke.

Zakon je relevantna osnova za definisanje ciljeva budućeg razvoja, uzimajući u obzir prirodne prednosti i ovaj Nacrt zakona uspostavlja primarno zakonodavstvo o vezi sa pomorskom sigurnošću i registraciji brodova, plovila, odnosno obuhvata infrastrukturu, registraciju i dokumentaciju broda, certifikate moreplovaca, inspekciji odnosno pruža dobru osnovu za dalje usaglašavanje zakonodavstva Bosne i Hercegovine sa zakonodavstvom EU, a na što se obavezala i potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

Podržavajući odredbe ovog Zakona, obezbjedit će se smjernice koje će pravno urediti sva ona pitanja koja se odnose na plovila, poslove i režim plovidbe, kontrolu i sigurnost transporta, i definisati prioritetni pravci za unapređenje saradnje vezane za revitalizaciju plovnog puta, harmonizaciju sistema i unificiranje pravila plovidbe.

III OBRAZLOŽENJE POJEDINIH PRAVNIH RJEŠENJA

U dijelu I Opće odredbe utvrđen je predmet ovog Zakona, značenje pojedinih izraza upotrebljenih u Zakonu, definiranje i utvrđivanje pomorskog dobra.

U dijelu II Zaštita okoliša na dobru utvrđeni su sve radnje koje mogu nanijeti štetu pomorskom dobru, obaveze brodarka i zapovjednika broda u slučaju eventualnih šteta, obaveza Vijeća ministara da donese Plan za hitne intervencije, obaveza inspektora u slučaju zagađivanja mora.

U dijelu III Pomorska plovidba utvrđeni su osnovni uvjeti kojima moraju udovoljavati plovni putevi, pristaništa, zimovnici na pomorskim vodama u Bosni i Hercegovini u pogledu sigurnosti plovidbe, zabrana glisiranja, istraživanje pomorskih nezgoda, izvođenje radova na plovnim putevima i postupci pri plovidbi.

U dijelu IV Brodar utvrđena je odgovornost brodara, granice odgovornosti, fond ograničene odgovornosti, ograničenje odgovornosti zapovjednika i drugih, postupak ograničavanja brodareve odgovornosti, dioba fonda.

U dijelu V Pristaništa, Sposobnost plovila za plovidbu, pilotaža utvrđeni su uslovi koje moraju pristaništa ispunjavati, pravila plovidbe, poslovi pilotaže i uslovi za obavljanje pilotaže, sposobnost broda za plovidbu i uvjeti koje moraju ispunjavati brod, plutajući objekti i čamci; tehnički pregledibrodova, osiguranje brodova u pogledu pomorskih potraživanja, baždarenje plovila, brodske isprave i knjige; obaveze i odgovornosti članova posade broda i zapovjednika broda u vezi sa plovidbom.

U dijelu VI Državna pripadnost i identifikacija broda, upis i brisanje brodova plutajućih objekata i čamaca utvrđeni su državna pripadnost i identifikacija broda; ime i oznaka broda, upis i brisanje broda, plutajućih objekata i čamaca u odgovarajuće registre, tj. upisnike, osnovi svojinsko-pravnih odnosa koji se tiču statusa broda, obaveze i odgovornosti zapovjednika broda.

U dijelu VII Prijevoz i plovidbeni poslovi utvrđeni su prijevoz i plovidbeni poslovi vezani za prijevoz putnika i stvari, tegljenje i potiskivanje i drugi plovidbeni poslovi.

U dijelu VIII Plovidbene nezgode utvrđene su plovidbene nezgode: sudar brodova, spašavanje i pružanje pomoći, vađenje potonulih stvari.

U dijelu IX Kapetanija i nadzor utvrđene su poslovi i rukovođenje kapetanijom.

U dijelu X Inspekcijski nadzor utvrđen je obuhvat inspekcijskog nadzor, poslovi i mjere koje se trebaju poduzimati u cilju osiguranja uslova za sigurnu plovidbu na unutrašnjim i pomorskim plovnim putevima, uvjeti za imenovanje inspektora, službena i odjeća i legitimacije.

U dijelu XI Plovidbeni prekršaji utvrđeni su plovidbeni prekršaji u vezi nepridržavanja odredaba ovog Zakona i propisane kazne za te prekršaje.

U dijelu XII Prijelazne i završne odredbe utvrđena su ovlaštenja za donošenje podzakonskih akata, prestanak važnosti zakona kojima je plovidba ranije bila uređena i stupanje na snagu ovog Zakona.

IV USKLAĐENOST PROPISA S EUROPSKIM ZAKONODAVSTVOM

Nacrt nosi oznaku "E" jer se vrši usklađivanje sa zakonodavstvom Europske unije i u skladu sa Odlukom o instrumentima za usklađivanje zakonodavstva Bosne i Hercegovine sa pravnom tečevinom Europske unije ("Službeni glasnik BiH" broj 23/11) obrađivač je dužan u postupku izrade popuniti instrumente za usklađivanje i to izjavu o usklađenosti i uporedni prikaz usklađenosti, pojedinačno za svaki sekundarni izvor prava Europske unije sa kojim se vrši usklađivanje.

Zakonom se vrši usklađivanje sa: Uredbom (EC) 782/2003 (32003R0782) Europskog parlamenta i Vijeća o zabrani smještaja organskih jedinjenja na brodovima; Uredbom 725/2004 (32004R0725) o jačanju sigurnosne zaštite brodova i luka; Direktivom 2001/25 (32001L0025) o minimalnoj razini izobrazbe pomoraca; Direktivom 1999/63/EC (31999L0063) Vijeća koja se odnosi na Sporazum o organizaciji radnog vremena pomoraca zaključenog od strane asocijacije vlasnika brodova Europske Zajednice (ECSA) i saveza sindikata transportnih radnika u Europskoj uniji (FST); Direktivom 98/41/EC (31998L0041) Vijeća o registraciji osoba koje plove ukrcane na brodovima koji operiraju ka ili iz luka država članica Zajednice; Direktivom 94/25/EZ (31994L0025) Europskog parlamenta i Vijeća od 16. lipnja 1994. o usklađivanju zakona i drugih propisa država članica u vezi s rekreativnim plovilima (izmjene: 1994L0025R (05), 31994L0025R (03), 31994L0025R (04), 31994L0025R (02), 31994L0025R (01)), Direktivom 2003/25/EZ (32003L0025) Europskog parlamenta i Vijeća od 14. travnja 2003. o posebnim zahtjevima stabiliteta za ro-ro putničke brodove, Direktiva Vijeća 1999/32/EZ (31999L0032) od 26. travnja 1999 o smanjenju sadržaja sumpora u određenim tekućim gorivima i o izmjeni Direktive 93/12/EEZ, Direktiva 2002/59/EZ (32002L0059) Europskog parlamenta i Vijeća od 27. lipnja 2002. o uspostavi sustava nadzora plovidbe i informacijskog sustava Zajednice i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 93/75/EEZ, (izmjene: 32002L0059R (01)), Direktiva 2008/106/EZ (32008L0106) Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o minimalnoj razini osposobljavanja pomoraca (preinaka) Tekst značajan za EGP, Direktiva 2009/18/EZ (32009L0018) Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o određivanju temeljnih načela o istraživanju nesreća u području pomorskog prometa i o izmjeni Direktive Vijeća 1999/35/EZ i Direktive 2002/59/EZ Europskog parlamenta i Vijeća Tekst značajan za EGP, Direktiva 2009/16/EZ (32009L0016) Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o nadzoru države luke (preinačena) Tekst značajan za EGP (izmjene: 32009L0016R (02), 32009L0016R (01)), Direktiva 2005/35/EZ (32005L0035) Europskog parlamenta i Vijeća o onečišćenju mora s brodova i uvođenju kazni za prekršaje (izmjena: 32005L0035R (03), 32005L0035R (02), 32005L0035R (01)), Konvencijom o pravu mora iz 1982. godine (notifikacija o sukcesiji i pristupu od 12. 01. 1994. godine); Konvencijom o radu

pomoraca, radni i socijalni uvjeti pomoraca iz 2006. godine (stupilo na snagu 20.08.2013. godine).

V PROVEDBENI MEHANIZMI I NAČIN OSIGURAVANJA POŠTIVANJA ZAKONA

Zakonom je određeno uspostavljanje kapetanija na državnom nivou, kao upravne organizacije, u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovog Zakona. Pored toga Vijeće ministara Bosne i Hercegovine svojom odlukom proglašava plovne puteve na kojima važi međunarodni režim plovidbe te usvoja druge akte, predviđene ovim Zakonom.

U za to Zakonom propisanom roku od dana stupanja na snagu ovog Zakona Ministarstvo komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine kao i Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine obavezuje se donijeti podzakonske akte kako bi se osiguralo provođenje Zakona.

Poslove inspeksijskog nadzora nad sprovođenjem Zakona o pomorskom dobru i pomorskoj plovidbi obavljaju pomorski inspektori Ministarstva, a neke od tih poslova mogu obavljati i državni službenici, po ovlaštenju ministra komunikacija i prometa.

Također, Zakonom je određeno i izricanje novčanih kazni za plovne prekršaje predviđene ovim Zakonom.

V FINANSIJSKA SREDSTVA

Za izvršavanje ovog Zakona potrebno je osigurati odgovarajuća sredstva u Budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine i to prvenstveno za održavanje i obilježavanje plovnih puteva, nabavku i postavljanje navigacionih uređaja i opreme, za nabavku plovnih objekata za službene potrebe kapetanija, za platu i službenu odjeću radnika koji će biti uposleni u kapetanijama.

Potrebna sredstva i dinamika njihovog utroška zavisi i od obaveza koje proizilaze za Bosnu i Hercegovinu iz članstva u međunarodnim organizacijama.

VI KONSULTACIJE VOĐENE U PROCESU IZRADE PROPISA

U skladu sa članom 6. Pravila za konsultacije u izradi pravnih propisa ("Službeni glasnik BiH", broj 81/06), prednacr pravno propisa, sa obrazloženjem i prilogom broj 1. Internih procedura o provođenju Pravila za konsultacije u izradi pravnih propisa broj 01-04-02-3-197/12 od 12.01.2012. godine, objavit će se na internet stranici Ministarstva

komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine, te obavijest o tome će se dostaviti institucijama Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske i Vladi Brčko Distrikta, u čijoj je nadležnosti materija koja je regulisana Nacrtom zakona.

Rok za dostavu komentara je 30 dana od dana objave na internet stranici Ministarstva. Komentari se dostavljaju na obrascu koji je dat u prilogu broj 1. Internih procedura o provođenju Pravila za konsultacije u izradi pravnih propisa.

U procesu izrade Zakona, kao članovi Radne grupe koju je imenovao ministar komunikacija i prometa učestvovali su i ovlašteni predstavnici nadležnih entitetskih ministarstava, Vlade Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine - Kapetanija Brčko i Lučke kapetanije Neum.